

Mt.

Ja lekilni' yab'al ja Dyos ja yalani' ja San Mateo

San Mateo

Ja lekilni' yab'al ja Dyos ja yalani' ja San Mateo

1

Ja yintil ja Jesucristo'i

(Lc. 3.23-38)

¹ Ja ju'un iti', ja wa xyala' machunk'iluk ja yintil ja Jesucristo, ja yintil ja Daviti sok Abrahami.

² Ja Abrahami ja yunin ja Isaaki, jaxa Isaaki ja yunin ja Jacobi, jaxa Jacobi ja yunin ja Judaji' sok ja smoj aljel jumasa'. ³ Ja Judaji ja xche'um ja Tamari ja yuntikile' ja Paresi sok ja Zara'i, jaxa Paresi ja yunin ja Esromi, jaxa Esromi ja yunin ja Arami.

⁴ Jaxa Arami ja yunin ja Aminadabi, jaxa Aminadabi ja yunin ja Naasoni, jaxa Naasoni ja yunin ja Salmoni.

⁵ Jaxa Salmoni ja xche'um ja Raabi ja yuntikile' ja Boozi, ja Boozi ja xche'um ja Ruti' ja yuntikile' ja Obeti', jaxa Obeti ja yunin ja Isa'iji'.

⁶ Jaxa Isa'iji ja yunin ja rey Daviti', jaxa rey Daviti ja yunin ja Salomoni, ja snan Salomoni ja'ni statam ja Uriyasi'.

⁷ Jaxa Salomoni ja yunin ja Roboami, jaxa Roboami ja yunin ja Ab'iasi, jaxa Ab'iasi ja yunin ja Asa.

⁸ Jaxa Asa ja yunin ja Josaphati, jaxa Josaphati ja yunin ja Jorami, jaxa Jorami ja yunin ja Oziasi.

⁹ Jaxa Oziasi ja yunin ja Joatami, jaxa Joatami ja yunin ja Acazi, jaxa Acazi ja yunin ja Ezequiasi, ¹⁰ Jaxa Ezequiasi ja yunin ja Manasesi, jaxa Manasesi ja yunin ja Amoni, jaxa Amoni ja yunin Josiyasi.

¹¹ Jaxa Josiyasi ja yunin ja Jeconiyasi sok ja smoj aljel jumasa', ja b'a styempo'il ijiye' ja b'a Babiloni'a.

¹² Ja yajni ek' tyempo ijiye' ja b'a Babiloni'a, Ja Jeconiasi ja yunin ja Salatieli, jaxa Salatieli ja yunin ja Sorobabeli.

¹³ Jaxa Sorobabeli ja yunin ja Abiudi, jaxa Abiudi ja yunin Eliaquimi, jaxa Eliaquimi ja yunin Azori.

¹⁴ Jaxa Azori ja yunin ja Sadoki, jaxa Sadoki ja yunin Aquimi, jaxa Aquimi ja yunin Eliudi.

¹⁵ Jaxa Eliudi ja yunin ja Eleazari, Jaxa Eleazari ja yunin ja Matani, jaxa Matani ja yunin ja Jakobi.

¹⁶ Jaxa Jakobi ja yunin ja Joseji ja xche'um ja Mariya, ja b'a manxi' ja Jesusi', ja it wa sb'i'ilan Cristo.

¹⁷ Ajyini chanlajune' lame manb'a k'ejan b'a Abrahami sok manb'a Daviti, manb'a Davit sok

manb'a ijiye' b'a Babiloni'a chanlajune' lameni'a, manb'a ijiye' b'a Babiloni'a sok manb'a Kajwaltik Cristo, chanlajune' lameni' ek'a'.

Ja jastal manxi' ja Jesuscristo

(Lc. 2.1-7)

¹⁸ Ja jastal manxi ja Jesucristo jach jastal iti': —ja Maria kechanto smakb'en sb'aj sok ja Joseji, mito xyi'a sb'aje', tukb'itani'a, pe jani yuj ja Espiritu Santo'a'.

¹⁹ Ja Josej statami yuj jelni toja, mi sk'ana oj yal ek'e', wa sk'ana oj yakan nak'ultik a'b'al.

²⁰ Ja yajni wanto sk'ulajel pensar jachuk, ti waychini'a' ti jak sje' sb'aj ja yanjel ja Kajwaltik ti yalyab'a: —José, yunin Davit, mok xiwan ja b'a mi oj jnupanan sok ja Mar'ia wa che'umi', ja jastal ayi', jani sb'aj ja Espiritu Santo'a'.

... ²¹ Ojni ajyuk jun yal skerem oj wa sb'i'iluk Jesús, yuj ja ye'ni oj skolta ja xchonab'il sok ja smule'i.

²² Spetsanil jastik iti ch'akni ek'uka nab'al oj ts'ikb'uk ja jas yala' ja Kajwaltik Dyosi', yuj ja aluman Dyosi' ja it yala':

²³ —Jun ixuk ma meto' ay statam oj ajyuk jun yal skerem, oj ya sb'i'iluk Emanuel,

Ja sb'ejlal ja b'i'ilal jawi:

—Ja Dyosi tey jmoktika'.

²⁴ Ja José'i yajni ya'a sb'aj ja b'a swayichi', sk'ulan ja jastalni k'ulaji yuj mandar yuj ja ángel b'a Kajwaltiki' sok yi'ajni ja xche'uma.

²⁵ Mi sk'uman sb'aje' mantoni manxi' ja sb'ajtanil yunina', ya' sb'i'iluk Jesús.

2

Ja jastal ulataniye' ja magosi

¹ Ja Jesusi' ti manxi b'a Belen b'a Jude'a ja b'a sk'ak'ujil wa sk'ulan mandar ja rey Herodesi, ja b'a Jerusalemi ti jakye' chab' oxo' magos manb'a la' oriyente.

² Sok ti sjob'owe'a':

—¿B'a'a' ja srey judiyo jumasa' ja it manxeli'? Yuj ja sk'anali kilonejtikon ja b'a la' oriyente, jakelotikon jak jtoytikon.

³ Ja yajni yab' ja jastal jaw ja rey Herodesi', jel jom juntiro ja yolomi' cho jachni spetsanil ja swinkil ja b'a Jerusalemi'.

⁴ Ti ch'ak stsom spetsanil ja ajwalal b'a saserdote jumasa' sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' ja b'a xchonab' jawi', ti sjob'oweyi'a': —¿B'a b'i' oj jmanxuk ja Kristo'. ⁵ Ja ye'nle'i ti yala'we'a': —Ti b'a Belén b'a Jude'a, yuj jach ts'ijb'unub'al yuj ja aluman Dyosi':

⁶ Ja we'n Belen, slujmal b'a Juda,

Mini ma we'nuka ja mas ch'in

Yuj ja b'a prinsipe jumasa' b'a Judá,

Yuj ja b'a we'ni oj el jun ma oj iwanuk ek'e', ye'nani oj sjeyi' b'a oj wajuk ja jchonab'il Isra'eli'.

⁷ Jaxa Herodesi, ti spayajan nak'ul ja mago jumasa', ti ya' el sti'e' t'ilana' jas ora yilawe' ja k'anal jawi'.

⁸ Ti' jekjiye' och b'a Belena, ti yala'a':

—Kaxik jani, na'awik jastal oj ja job'-ex sok ja b'a yal kerem jawi', ja yajnixa ta'awexi, tixa

walwex kab'a, nab'al oj cho wajkon ja ke'ni sok ojni jtoya'.

⁹ Ja ye'nle' ja yajni yab'ye' jas yala' ja reyi, ti wajye'a. Ja k'anal yiloneje' b'a la' oriente ti wajum b'a la sti' sate', ja yajni k'otye'i', k'otek'an ja b'ay ja yal kerem jawi'.

¹⁰ Ja yajni yilawe' ja k'anali, jel gusto axiye' juntiro.

¹¹ Ja yajni ochye' ja b'a yoj na'itsi', ti yilawe' ja yal kerem jaw sok ja snan Mariya, ti koye' mek'ana sok ti stoyowe'a, ti sjamawe' ja stesoro'eli, ti sk'eb'awe'yi, oro'a, insyenso sok mirra.

¹² Jaxa mas tsa'ani', ti yejiyile' b'a swayiche'a' ke mokxa kumxuke' ja b'a b'ay ja Herodesi, pilanxa b'ej yi'aje' ja yajni kumxiye' ja b'a slujmale'i'.

Ja jastal miljiye' ja yal untiki

¹³ Ja yajni elye' tiw ja ye'nle'i', ja ángel b'a Kajwaltiki ti jak sje' sb'aj b'a swayich ja Joseji', ti yala'a': —K'e'an, i'aj ja yal kerem sok ja snani', paka ajnel b'a Egipto sok tila' ajyi' tiw manto ke'n oj kalawab'i', yuj ja Herodesi oj sle' ja yal kerem b'a oj smile'.

¹⁴ Ja ye'ni ti ya'a' sb'aj, a'kwalto yi'a' ja yal kerem sok ja snani', ti waj b'a Egipto.

¹⁵ Sok tini ajyi tiwa mantoni cham ja Herodesi, nab'al oj ts'ikb'uk ja jas yala' ja Kajwaltik yuj ja b'a aluman Dyosi' ja it yala': —Ti b'a Egipto jpaya ja Kunini'.

Ja Herodesi wa sjeka' miluman ja yal untiki'

¹⁶ Ja Herodes ja yajni sna'a ke k'ulaji burlar yuj ja magos jumasa', jel tajki juntiro, ti sjeka miluman spetsanil ja yal untik man b'a chab' jab'il sok manb'a mas ko'elto ja sjab'ili, ja janek'ni ay ja b'a Beleni sok sutanal ja tiwi', ja b'a jastalni ja b'a tyempo yalunej ja mago jumasa'.

¹⁷ Ts'ikb'ini ja jas yala' aluman Dyos Jeremiyasi, ja it yala':

¹⁸ K'umal ke chiknaji b'a Ramaj,

Niwak wokol sok ok'el sok yats'an altsilil,

Ja Rakeli wa x-ok' sok ja b'a yuntikili,

Mini sk'ana ma oj ya' kulan sk'ujul, yuj ch'ak ch'ay snajele'.

¹⁹ Ja yajni chamta ja Herodesi, ti jak sje' sb'aj jun angel b'a Kajwaltik ja b'a swayich ja Joseji ja b'a Egipto,

²⁰ ti yalyab'a': —K'e'an, i'aj ja yal kerem sok ja snani kumxan ja b'a wa kujmalil Isra'eli', yuj ch'akta chamuke' ja ma wa sk'anawe' oj smil-e' ja yal keremi'.

²¹ Jaxa Joseji ti k'e'a ti yi'a ja yal kerem sok ja snani, ti jakye' ja b'a slujmal b'a Isra'eli.

²² Pe yajni yab' ke jaxa wa sk'ulan mandar ja b'a Judea ja Arkela'o ja b'a sluwar ja stat Herodesi', xiw oj wajuk ja tiwi, pe jak jejukyi' b'a swayich b'a oj sna'e', ti waj ja b'a yal luwar jumasa' b'a Galile'a.

²³ Sok ti jaka ti ajyi b'a yal xchonab'il sb'i'il Nasaret, nab'al oj tsikb'uk ja jas yaluneje' ja aluman Dyosi' jumasa', ke oj sb'i'iluk Nasareno.

3

Ja jastal cholo ja yab'al ja Dyos ja Juan Bautista

(Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9,15-17; Jn. 1.19-28)

¹ TTTT Ja b'a k'ak'uj jumasa' jawi ti jak ja slo'ilta ja yab'al ja Dyos ja Juan Ba'utista b'a yoj takin lu'um b'a Jude'a,

² Ti yala'a':

—K'ulana b'ajik arepentir, ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' moxita jani'.

³ Yuj ye'nani ja Juan ja jas aljiyab' yuj ja Dyos ja aluman Dyos Isa'iyasi, ja yajni yala':

—Jun k'umal wan a'wanel ja b'a takin lu'umi:

—Chapawik ja sb'ej ja Kajwaltiki,
Tojowik ja sb'ej.

⁴ Ja sk'ujtsil slapunej ja Juan i sts'ujmilni kameyo'a, jaxa snalani wa syuch'uj sok ts'u'um, ja swa'eli ts'ititni'a sok yalel chab' b'a wits.

⁵ 1. Ti wa xch'ak jakuke' ja b'ay ye'ni ja matik ti sb'aj b'a Jerusalemi sok spetsanil ja b'a Jude'a sok spetsanil ja janek' ay ja b'a sutanal ja b'a Jordani.

⁶ Wani xyalawe' ke ay smule'a sok wani x-ajiyile' ja' yuj ja Juan ja b'a yok ja' b'a Jordani.

⁷ Ja yajni yila' ja ye'ni ke jel jitsan ja Parise'osi sok ja Saduse'osi wa xjakye' oj yi'e' ja', ti yalyab'ye'a: —iOj ja laj-ex ja chani! ¿Machunk'iluka sje'a wilex oj b'ob ja pak-ex ajnel yuj ja tsatsal wokol jakumi?

⁸ Je'a b'ajikxa' ke sutxita' ja wa k'ujolexi'.

⁹ Moka ek'uka k'ujulex ja b'a we'nlexta, ja Abrahama tey ki ojtik jastal jtatik, yuj oj kalawab'yex ke ja Dyosi' oj b'ob' ya' ajoyuk yunin ja Abrahami sok ja b'a ton iti.

¹⁰ Ja echeji chapanaxani b'a oj sk'uts ja yech ja te' jumasa', spetsanil te' b'a mi lek wa xya'a ja sati wa xk'utsxi sok wa xlapxi k'ak'.

¹¹ Ja ke'n ja smeranili wa xka'a ja' b'a oj sutxuk ja wa k'ujolexi', jaxa ma jakum b'a jpatik, masni jel ja yip yuj ja ke'ni, mini ja xanab'i oj b'ob' jlikiyi', ja ye'ni oj ya'wilex ja' sok Espiritu Santo sok sk'ajk'al.

¹² 1. Ja jas wa slika soki tey b'a sk'ab', ojni ya' el sk'ujlal ja trigo'a, ojni ch'ak stsom b'a sts'ulub'ila', jaxa b'a mini lekuk ojni slap k'ak'aj b'a mini oj ch'akuk ja sk'ajk'ala.

Ja jastal yi'aj ja Jesusi'

(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

¹³ Jaxa Jesusi' ti jak ja b'a Galie'a b'a yok ja' b'a Jordani, ja b'a b'ayni ay ja Juani, b'a oj ajukiyi' ja' yuj ja Juan i.

¹⁴ Jaxa Juani mi sk'ana oj ya'yi ja' ti yala'a:

—Ja ke'ni jel st'ilanil we'n oj ja waki ja', ¿Ja we'ni wala' jak b'a ke'na?.

¹⁵ Jaxa Jesusi' ti sjak'ayi'a:

—Ti xyila' sb'aja, yuj jel st'ilanil oj ka' tsikb'utik spetsanil ja stojil ja b'a sti' sat ja Dyosi'. Jaxa Juan i ti yayi ja'a.

¹⁶ Ja yajni ch'akiyi' ja' ja Jesusi', ti elk'en ja b'a yoj ja'i, jaxa satk'inali sjama sb'aj, ti yila' ja Yespíritu ja Dyosi' ko'um jan sb'aj jastal pumus.

¹⁷ 1. Jaxa tiwa ti xchiknaji jun k'umal ja b'a satk'inal ke wa xyala':

—Ja iti ja kunin ma yajtunub'ali, ye'nani ja ma jtsa'une'ji.

4

Ja jastal k'ulaji tetentar ja Jesusi'

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

¹ Jaxa Kajwaltik Jesusi' ti iji' yuj ja Espíritu b'a takin lu'um, b'a oj k'ulajuk tentar yuj ja

pukuji.

² Sk'utsuni ja swa'el chab' winike' k'ak'uj sok a'kwal, jaxa tsa'ani ajiyi' wa'in.

³ Ti k'ot sb'aj ja ma wa xk'ul wani tentari, ti yala'a:

—Ta we'nk'a ja yunin Dyosi', alyab' ja ton it a'apax pan.

⁴ Jaxa ye'ni ti yala'a: —Ts'ijb'unub'alni'a:

—Mi kechani sok pan oj ajyuk sak'anil ja winiki, yuj jani spetsanil ja yab'al Dyos wa x-el b'a sti'i.

⁵ Jaxa pukuji ti yi'a b'a slekil xchonab'il b'a Jerusalem, ti ya' k'e b'a man xcha'anil yolom ja templo.

⁶ Ti yalyab'a: —Ta yuninak'a Dyos jipakona b'aj, yuj ts'ijb'unub'alni'a:

—Ja yangel jumasa'oj sjekon b'a we'na,

Sok

Oj slik-a sok ja sk'ab'e'i,

Nab'al mini oj ja k'ojchuka wok sok tona.

⁷ Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Cho ts'ijb'unub'alni'a, moka k'ul tentar ja wa Wajwal Dyosi'.

⁸ Wa xcho xyi'a pilan ek'ele' b'a jun cha'anil wits, wa xch'ak sje'yi spetsanil jastik ay ja b'a lu'umk'inali sok ja sniwanili.

⁹ Ti yalyab'a:

—Spetsanil jastik iti oj kawi ta wank'a la' ko mek'an oj ja toy-oni.

¹⁰ Jaxa Jesusi' ti yalyab': —Ka'ax, pukuj, ts'ijb'unub'alni'a:

—Ja wa Wajwal Dyosi' oj ja toy'e' cho kechani ye'n oj ja watelta'a.

¹¹ Jaxa pukuji ti yakana, jaxa tiwa ti k'ot ja angel jumasa' sok wa xya'teltaye'.

Ja jastal ke'sje'ja ya'tel ja Jesus ja b'a Galile'a

(Mr. 1.14-20; Lc. 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

¹² Ja yajni yab' ja Jesusi' ke lutub'al ja Juani, ti kumxijan ja b'a Galile'a.

¹³ Ti yakan ja Nasareti, jaki sok tini ajyi b'a Kaperna'uma, b'a xchonab'il b'a sti' niwan pampaja', ja b'a wa xk'otik'an ja Sabuloni sok ja Neptaliji'.

¹⁴ Nab'al oj ts'ikb'uk ja jas yala' ja aluman Dyos Isa'iyasi ja it yala':

¹⁵ —Slujmal b'a Sabuloni sok b'a Neptali,

B'ej b'a la' niwan pampamja', ja b'a la' pilan sts'e'el b'a Jordani,

Ja b'a Galile'a ja b'a b'aye' ja mi sk'u'ane' ja yab'al ja Dyosi'.

¹⁶ Ja xchonab'il ti aye' b'a k'ik'inali, yila' jun niwan lijpum,

Ja manaka ti aye' b'a yal luwar jumasa' b'a oj chamuke'i,

Lijpita sb'aje' ja lijpumi.

¹⁷ Mantoni b'a jawi, ja Jesusi' ti och xchol ja yab'al ja Dyosi' sok ti yala'a':

—A'a' sut xuk ja wa k'ujolexi', yuj ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' mojjita jani'.

Ja jastal k'e xholi

(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Ja Jesusi' ti wan b'ejjel ek' b'a sti' niwan pampaja' b'a Galile'a, ti yila' chawane' ke smoj

alijel sb'aje', ja Simoni ke wa sb'i'ilan Pedro sok ja Andres smoj aljeli, ke wane' sjipjel ja yelub' xchaye' ja b'a yoj niwan pampamja'i, yuj ela chaye'.

¹⁹ Ja Jesusi' ti yalyab'ye'a:

—Layik jmok, oj ja xchol-exyi' jakab'al ja winike' jumasa'.

²⁰ Jaxa ye'nle'i ti yawe'kan ja yelub' xchaye'i sok ti snochowe'a.

²¹ Yajni cho ek' ja tiwi ti cho yila' chawane' ke smoj alijel sb'aje'a', ja Jakobi sok ja smoj alijel Juani, janaka yuntikil ja Sebede'o, ti aye' b'a jun ch'in b'ejyum b'a sat ja' sok ja state'i wane' stojb'esel ja yelub' xchaye'i, ja Jesusi' ti ch'ak spaya'.

²² Ja ye'nle'i ti yawe'kan ja yal b'ejyum b'a sat ja'i sok ja state'i, ti snochowe'a.

Ja Jesusi' wa sje'ayi'jitsan winike'

(Lc 6.17-19)

²³ Ja Jesusi' ti ch'ak b'ejyuk ek' b'a sutanal ja Galile'a, ti wan sje'jel ja yab'al Dyos ja b'a yiglesya ja judiyo jumasa', cho wan xcholjel ek' ja yab'al ja Dyos, b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi', wa xch'akya' tojb'uk ja manaka ay yi oj chameli sok spetsanil ja b'a yaj xyab'ye' ja winike' jumasa'.

²⁴ Ch'ak chiknajuk ja jas wa xch'ak sk'uluk ja Jesús b'a spetsanil ja Siriya, ti wa xyi'ajan yile' manaka mina lek'ayuki sok ja manaka yi'oneje' tuktukil chameli sok ja ma wa xch'ak ixtalajuki sok ja ma ochel sb'aj pukuji sok ja ma wa x-ajiyi' tup-ik'i' sok ma mini xnijki, ja Jesusi' ch'akya' tojb'uk.

²⁵ Nochji yuj jitsan swinkil b'a Galile'a sok b'a Dekapolis sok b'a Jerusalem sok b'a Jude'a sok ja b'a la' pilan sts'e'el ja b'a Jordani.

5

Ja jastikjunk'iluk xcholo ja b'a witsi: B'a jastik slekilal

(Lc. 6.20-23)

¹ Ja yajni ch'ak yil spetsanil ja winike' ti k'e b'a jun wits, ti kulani'a, ti wajye' ja sneb'uman ja b'a b'ay ja Ye'ni.

² Ja Jesusi' ti k'umani'a sok wa sje'ayile', ti yala'a:

Ja b'a jastik slekilali

(Lc 6.20-23)

³ Jel lek juntiro ja ma jel awula sb'aj b'a Espíritu, yuj ye'n sb'ajye' ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'.

⁴ Jel lek juntiro ja ma wa x-ok'i, yuj ja ye'nle'i oj sta'e' ja slamanil ja sk'ujole'i.

⁵ Jel lek juntiro ja ma manso'e'i, yuj ja ye'nle'i oj ajukyile' ja lu'um b'a oj sb'ajuke'.

⁶ Jel lek juntiro ja ma ayi'oje' wa'ani sok ja takin ti'il b'a stojolali, yuj ja ye'nle'i ojni b'ut'uke' leka.

⁷ Jel lek juntiro ja manaka jel ja syajal ja sk'ujule'i, yuj ja ye'nle'i oj sta'e' ja syajal k'ujulali.

⁸ Jel lek juntiro ja ma manaka sak ay ja yaltsile'i, yuj ja ye'nle'i oj yil-e' ja Dyosi'.

⁹ Jel lek juntiro ja ma wa sk'ulan ja slamanili, yuj ja ye'nle'i oj aluk yab'ye' yunin Dyos.

¹⁰ Jel lek juntiro ja ma wa x-iji spatike'i yuj ja wa sk'ulane' ja stojili, yuj ye'n sb'aje' ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'.

¹¹ Jel lek juntiro ja b'a we'nlex ta mik'a lek wala' iljiyexi sok wa x-iji ja patikex sok chikan jas wa x-alji' ja wab'yex b'a mi lekuk yuj ja b'a ke'ni, wani sle'awe' a'b'al.

¹² Gusto a'xaniklek, yuj jas oj ajukawilexi' jel niwan juntiro ja b'a satk'inali, yuj jach yi'aje' spatike' ja aluman Dyos jumasa' ma ek'ye' b'ajtan yuj ja we'nlexi'.

Ja A'tsam b'a lu'umi

(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Ja we'nlexi, we'nlex ja ats'amal ja b'a lu'umk'inal iti, pe ta wank'a xch'ay ja xchi'il ja ats'ami, ¿Jastal oj b'ob' chib'uk? Mixani oj makunuka, sok wanxani xtikxi'ela sok ojni b'atjuka.

¹⁴ Ja we'nlexi, we'nlex ja ijlab'anum ja b'a lu'um k'inal iti. Jun chonab' teyb'a xcha'anil wits mi xb'ob' snak' sb'aj.

¹⁵ Cho mini xtsanxi jun ijlab'anum b'a oj och b'a yib'el jun kaja, ti wa x-ajyi' b'a sat b'a oj chiknajuk b'a spetsanil ja yoj na'itsi.

¹⁶ Sok jach la' lijpiyex ja b'a sti' sat ja winike' jumasa', nab'al oj yil-e' ja slekil jas waxa k'ulanexi sok oj stoy ja wa Tatex ma tey b'a satk'inali.

Ja Jesusi' sok ja leyi

¹⁷ Moka k'ulukex pensar ta oj ch'ay snajel ja sleye'i ma ja aluman Dyos jumasa', mi jakelukon b'a oj ch'ay snajel, yuj b'a ojka tsikb'uk.

¹⁸ Yuj smeranil oj kalawab'yex, ja jastalni mito xch'ak ja satk'inali sok ja lu'umi, ja b'a leyi' mini jun jota sok tilde oj aji' eluk, mani ch'akta ts'ikb'uk spetsanila'.

¹⁹ Ja yuj, chikan ma wa sk'oko ja mandar jaw b'a ley, a'ma ja'uk ja b'a mas ch'ini, cho mi sjeyi' ja winike' jumasa' b'a oj k'okxusok, jani mas ch'in oj iljuk ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'. Pe ja ma ja wa xk'okxisoki sok wa xcho sjeyi' ja tuk oj sk'uluk jastal jawi, jani mas niwan oj iljuk ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi'.

²⁰ Yuj oj kalawab'yex, ta minik'a masni tojukex ja we'nlex sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja Parise'os jumasa', mi oj ochanik ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'.

Ja Jesusi' wa sje'a sok ja b'a tajkelali

(Lc. 12.57-59)

²¹ Ja we'nlexi ja wab'yextani ja jas aljiyab'ye' ja ma ek' paxta wujilexi': —Mok milwanan, chikan ma wa xmilwani ojni ajukyi' wokola'.

²² Pe oj kala wab'yex chikan ma wa xtajki sok ja smoj aljeli ojni ajukyi' wokola', chikan ma wa xcho xyuta ja smoj aljeli ojni sta' smula', tini oj jak b'a sti' sat ja ma ay xcholi, chikan ma wa xyalyab' ja smoj alijel mi sta'unekuk oj lapjuk ja b'a yoj chakal k'ak' b'a jel xiwela' sb'aji.

²³ Ja yuj, ta wank'axa wi'ajan ja majtanal ja b'a x-a'xi'i, ti k'a xjaka k'ujol, ke tajkela mok ja wamoj aljeli.

²⁴ A'kantiw ja majtanal b'a sti' sat ja b'a wa x-a'xi'i, ka'ax a'a' kulan sok b'ajtan ja wamoj aljeli' sok tixa la' kumxi wa ochkan ja majtanal jawi oj ja wa'i'.

²⁵ A'a kulan sok ja mamilek xyila'wa, yajni wajumexto ja b'a b'eji, nab'al mi oj yi'a och b'a sti' sat ja jwesi, mik'a ja jwes oj ya'a sk'ab ja ma wa stalna ja snajtsil lutjeli sok oj ya' ochan lutan.

²⁶ Oj kalawab' ja smeranili', mini oj elan ja tiwa', mani oj ch'aka' tupkana'.

Ja Jesusi' wa sje'a sok ja b'a mawa slea'a yamuli

²⁷ Ja we'nlexi ja wab'yextani ja jas alxita'i: —Moka le'a wajmul.

²⁸ Pe oj kalawab'yex chikan ma wa sk'ela' jun ixuk b'a oj sk'ane', kota mulal ja b'a yaltsili yuj ja ye'ni.

²⁹ Ja yuj, ja stojol ja wa sati ta wank'a sk'ana oj ya ko'an mulal, a'a el ele', a'a jitsuk ja b'a we'ni, yuj mas lek ja jaxa ch'aya junuk ja jasa wi'oj ja b'a wa kwerpo'i, yuj lom spetsanil ja wa kwerpo oj jipjuk b'a yoj chakal k'ak'i.

³⁰ Ja stojol ja k'ab' ta wank'a xya' ko'an mulali, k'utsu'ele' sok a'a el ele', yuj mas lek jaxa ch'aya junuk jasa wi'oj ja b'a wa kwerpo'i, yuj lom spetsanil ja wa kwerpo oj jipjuk b'a yoj chakal k'ak'i.

Ja Jesusi' wa sje'a sok ja b'a matik wa sjipakan sb'aje'i.

(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)^a

³¹ Cho' aljini'a': —Chikan ma oj sjipkan sb'aj sok ja xch'e'umi aya k'e jun ju'un ja b'a sjipkan sb'aj soki.

³² Pe oj kalawab'yex chikan ma wa sjipakan ja xche'umi, ta mi jach sle'unej yajmul, ja ixuk jawi oj ni ya ko mulala', ja ma wa xnupani sok ja ma jipub'al kani, wani sle'a smula'.

Ja Jesusi' wa sje'a sok ja b'a jastal wa xk'ulaxi jurari'.

³³ Cho ja wab'unejex cho' majkil jas alub'al yab'ye' ja ma ek' paxtakujtiki: —Mok lom ja k'ul jurar, yuj ojni wa ts'ikb'uk ja jasa k'ulunejyi' jurar ja Kajwaltika.

³⁴ Oj kala wab'yex: —Mok loma k'ulukex jurar, mini ja b'a satk'inali, yuj ja b'a kulan ek' ja Dyosi'.

³⁵ Sok mini ja b'a lu'umi, yuj ja b'a wa x-ajyi' tek'an b'a wa xtoyji'i sok mini ja b'a Jerusalemi, yuj ja sniwan xchonab'il ja niwan Reyi.

³⁶ Sok mini ja k'ul jurar ja b'a wa olomi, yuj mi jb'ob' ajyuk sak ma k'ik' jun stso'otsil olomal.

³⁷ Pe jas oj kaltiki, ta ojk'a, ojo', ta mik'a miyuk, yuj jastal iti, mini lek yiljela'.

Sje'jel sok ja b'a jastal maay jas waxa k'an aoj wa stupi.

(Lc. 6.27-36)

³⁸ Ja wab'yex ja jas alxi: —Satal sok satal, ejal sok ejal.

³⁹ Pe oj kala' wab'yex: —Moka jasa walyab' ja ma mi lekuki, yuj masni leka, chikan ma snochoyi junuk ja stojola ja choji, cho sutuyi ja juni.

⁴⁰ Ta ayk'a ma wa sk'ana oj k'e'uka mok tiro, wa sk'ana oj sjapawi jawa k'u'i, cho ayi ja wa chompa.

⁴¹ Chikan ma wa xyalawab' oj ja kuch och yijkats b'a jun kilometro, ka'ax sok b'a ch'ab' kilometro.

⁴² Ja ma wa ska'anawi'i ayi', jaxa ma jas wa smajawi'i aniyi'a.

Ja jastal ja yajta ja mami lek xyilawa'

(Lc 6.27-28,32-36)

⁴³ Ja wab'yexni ja jas alxi: —Yajta ja wamoj aljeli, moka kits' ja ma mi lek xilawa'i.

⁴⁴ Pe jaxa ke'ni oj kalawab'yex: —Yajtayik ja ma mi lek xyilawexi, k'ulanik bendisyar jama

^a5.31-32 1Co 7.10-11.

mi lek xk'umani b'ajexi, k'ulaniky'i lek ma mi skits'awexi, k'umanik ja Dyos sok ja ma wa sta'awex ti'i sok ja ma wa xyi'a ja patikexi.

⁴⁵ Nab'al oj yuninuka ja Tatal ma tey b'a nalan cha'ani, wa xya' eluk ja k'a'uj sok ja ma mi lekuki sok ja b'a leki, wa xcho' sjekakon ja' sok ja b'a ma toji sok ja mami tojuki.

⁴⁶ Ta jata waxa yajta ja ma wa syajtaya'i, ¿Jasunk'a wa ts'akoli? ¿Mini ma jach wa sk'ulane' ja tsumuman tak'in jumasa' b'a Roma b'a?

⁴⁷ Ta kechan waxa k'umanex ja wamoj aljelexi', ¿Jasunk'a wa xchoxa k'ulanex masi? ¿Mi jachni wa sk'ulane' ma mi sk'u'ane' ja yab'al Dyosi'?

⁴⁸ Toj la' ajyiyex ja we'nlex, ja jastalni ja wa Tatex ma tey b'a satk'inali jastalni jel toji.

6

Ja Jesusi' wa xyala'sok ja b'a jas wa xk'eb'xi.

¹ Talnab'ajik mok kechanuka k'ulukex ja slekil ja b'a sti' sat ja winike' ja b'a oj yil-e'i, ta jachk'a waxa k'ulanex ja wa Tatex ma tey b'a satk'inali mini oj ya'wilex ja wa tsakolexa.

² Ja yajni waxa wa'a ja limosna'i, mok wa ok' trompeta ja b'a wa sti'a sati, ja jastal wa sk'ulane' ja ma wa sle'awe' a'b'al ja b'a yiglesia ja judio jumasa' sok ja b'a b'eji, nab'al b'a oj toy juke' yuj ja winike'i, smeranilek wa xkalawab'yex ke' ayxani ja sts'akole' ja ye'nle'a.

³ Ja we'na ja yajnixa wa'a jawa limosna, mok wa sna ja surda wa k'ab'i ja jas oj sk'uluk ja stojoli.

⁴ Nab'al jawa limosna jachni b'a ch'ab'antik a'b'ala', ja wa Tat ma wa xyilawa' b'a nak'ul ja jas waxa k'ulani, ojni yawi ja wa tsakol b'a chikanileka.

Ja Jesusi' yala' sok ja b'a jastal wa xk'umaxi ja Dyosi

(Lc. 11.2-4)

⁵ Ja yajnixa k'umanex ja Dyosi', mok ja laj-ex ja ma wa sle'awe' a'b'ali', ja ye'nle'i wani sk'anawe' oj sk'umuke' ja Dyos ja b'a yiglesia ja judio jumasa' tek'an sok ja b'a chikin maka jumasa', b'a oj iljuke' yuj ja winike' jumasa'i, wani xkalawab'yexa ke ja ye'nle'i ayxani sts'akole'a.

⁶ Ja we'n, ja yajnixa k'uman ja Dyosi', ochan ja b'a yoj ja ku'arto, lutu ja slutulab'il ja wa ku'arto, k'uman ja wa Tat ma wa xyilawa' b'a nak'uli, ja wa Tat ma wa xyilawa' b'a nak'uli, ojni yawi ja wa ts'akoli chikanileka.

⁷ Ja yajni wanex sk'umajel ja Dyosi' moka k'ulukex repetir ja b'a jas mini sb'ejlaluki, ja jastal wa sk'ulane' ja ma mito sk'u'an ja Dyosi', wa xyalawe' ke ja jastal wane'xta yaljeli oj maklajuke'.

⁸ Moka lajex ja jastal ja ye'nle'i, yuj ja wa Tatexi wa sna'a jasunk'a waxa k'anawexi, ja yajni meto xa k'anawe'xi.

⁹ Ja we'nlexi oj jak'umukex ja Dyos jastal iti:

—JTatikon, ti aya b'a sat k'inal,

Jawa b'i'ili jelni toj ja.

¹⁰ A'a' jakuk ja wa wipi.

A'a' k'ulaxuk ja jas waxa k'ana ja b'a satk'inali, cho jachni ja b'a lu'umi'.

¹¹ A'a'kitikon ja jwa'eltikon ja yan k'ak'uji.

¹² A'awotikon perdon ja b'a jas milek wa xk'ulantikoni, ja jastalni ja ke'ntikon wa xka'atikon perdon ja ma milek jas wa sk'ulankitikoni.

¹³ Mok wa k'ulajitikon tentar, pilawotikon ja b'a jas milekuki, yuj we'na b'a ja b'a waxa k'ulan mandari sok ja ipali sok b'a stoyjeli.

B'a spetsanil k'ak'uj. Jachni'a.

¹⁴ Ja ta wank'axa wa'awex perdon ja ma jas milek sk'ulunej ja wilex, oj cho ya'ex perdon ja we'nlex ja jTatik ma tey b'a satk'inali.

¹⁵ Ja ta mik'axa wa'awex perdon ja ma jas milek sk'ulunej ja wilexi, cho mini ja wa Tatexi oj ya'ex perdon ja jas milek waxa k'ulane'xi.

Ja Jesusi' wa sje'a sok ja b'a sk'utsjel wa'elali.

¹⁶ Ja yajnixa k'utsuj ja wa wa'ele'xi, moka je'a b'ajex ke cham k'ujul ayex, mok ja laj-ex ja ma wa xtawaniti patikali, yuj ja ye'nle'i wa sje'a sb'aje' ke cham k'ujul aye' b'a oj sje'e' ke wane' sk'utsjel ja swa'eli, smeranilek wa xkalawab'yex ke ja ye'nle'i ayxani ja ts'akole'a.

¹⁷ Pe ja we'n, ja yajni waxa k'utsuj ja wa wa'eli, pek'a ja' jawa olomi sok sak'a ja wa sati,

¹⁸ B'a mi oj ja je'a b'aj ke wana sk'utsjel ja wa wa'eli, kechani wa sna'a ja wa Tat ma wa xyilawa' b'a nak'uli, ja wa Tat ma wa xyilawa' nak'uli, ojni yawi ja wa ts'akol b'a chikani leka.

Ja jas wa xnolxi b'a satk'inali

(Lc. 12.32-34)

¹⁹ Mok jas jel jitsan ja le' ja b'a lu'umk'inal iti', ja b'a jastalni ja wa xb'akxojaxi' sok ja worwojo'i wa xch'ak sjom ele', ja b'a wa xcho x-ochye' ja elk'anum b'a oj yelk'uk ele'.

²⁰ Mas lek jaxa le'awex jitsan ja jas ay ja b'a satk'inali', ja b'a jastalni mini ja b'akxojaxuki' sok mini sjom ja worwojo, ja b'a mini oj ochuke' ja elk'anum b'a oj yelk'uke' ele'.

²¹ Ja b'a b'aynaka ay jasni jel a'aya wi oji', ti oj cho ajyuk ja wa waltsili.

Ja lijpum ja b'a jku'erpotiki

(Lc. 11.33-36)

²² Ja satiki jani yijlab'anum ja jkwerpotika, ta lek k'a ja wa sati, jachuk ja wa kwerpo ayni yi oj ijlab'anuma.

²³ Ja wa sat ta mik'a lekuki, spetsanil ja wa kwerpo tini oj ajyuk b'a k'ik'inala'. Ta jak'a ijlab'anuma wi oji' k'ik'inalk'a, masni jel k'ik' oj ajyuk k'ik'inala'.

Ja Dyosi' sok ja tak'in jumasa'

(Lc. 16.13)

²⁴ Mini june' ma oj ya'telta chab' ajwalala', yuj ja juni mi oj sk'ane', jaxa juni ojni sk'ana', ja juni oj skitse', jaxa juni mi oj skitse'. Mi oj b'ob' ja wa'telta ja Dyosi' sok ja jastik jel jitsan ja wi'oji'.

Ja b'a jasunk'iluk ja wa xk'ana oj jtatiki

(Lc 12.22-31)

²⁵ Ja yuj wa xkalawab'yex: —Mok chamuka k'ujulex ja b'a wa sak'anilexi, ma b'a jas oj ja

wab'yexi, ma ja b'a jas oj ja wu'exi, sok mini ja wa k'ujtsilex oj ja lap-exi. ¿Mini ma ja mas t'ilaniluk ja wa sak'anilex sok ja wa'elexi, mini ma mas t'ilanuk ja wa kwerpo'ex sok ja wa k'u'ex b'aj?

²⁶ K'elawik ja yal chan b'a satk'inali, mi xtsuntsuniye', mi xcho xjach'ulaniye', mi xcho snolo' ja swa'ele'i b'a ts'ulub', ja wa Tatex ma tey b'a satk'inali ye'n wa xyayi' swa'ele'i. Ja we'nlexi masni jel t'ilanex sok ja yal chani.

²⁷ ¿Machunk'iluk ja ke'ntik oj b'ob' yuj, ja ma jel xcham sk'ujol, oj ya ochuk ja b'a xcha'anil jastal jun metro?

²⁸ ¿Ja slom wa xchama k'ujulex yuj jawa k'u'exi? K'elawik jastal wa xk'i ja yal nichim sb'i'il lirio ja b'a alaji, mi x-a'tijiye' mi xcho sb'alawe' ak'.

²⁹ Pe wa xkalawab'yex, mini ja Salomoni sok spetsanil ja jasnaka jel tsamal yi oji' slapa ja sk'ujtsil jastal junuk ja ye'nle'i.

³⁰ Ja Dyosi' jach wa xya' ajyuk ja yal nichim ja ya'ni ja b'a alaji, jaxa jecheli wa slapa k'ak', ¿Mini mammas ja jas oj sk'uluk ja b'a we'nlex b'a, ayto sk'ana oj ja k'u'ukex?

³¹ Ja yuj mi xcham k'ujulex oj ja wal-ex: —¿Jasunk'a oj kab'tiki, ma jasunk'a oj jku'tiki, ma jasunk'a oj laptiki?

³² Ja ma mi sk'u'an ja Dyosi' jani wa xch'ak sle'e' ja jastik ita, pe ja wa Tatex ma tey b'a satk'inali wa sna'a jasunk'a meyuka wi'oj jexi.

³³ Ja yuj le'an b'ajtan ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi'' sok ja stojilali, spetsanil ja jastik iti ojni ch'ak ajukawi'a'.

³⁴ Ja yuj mok chamuka k'ujulex ja b'a jecheli, yuj ja jecheli' ojni ajyuk ja chamk'ujolila. Kada k'ak'uj tuktukilni ja chamk'ujolila'.

7

Moka wa'a wochel ja tuki

(Lc. 6.37-38,41-42)

¹ Moka wa'a wochelex ja tuki', nab'al mi oj cho ajuka' wochelexa'.

² Ja jastalni waxa wa'a' wochel ja tuki' jachni oj cho a'jan ochela', ja jastalni sb'isulab'il waxa wa'awexi', jachni oj cho b'isjuka wilexa'.

³ ¿Jas lom waxa k'ela' ja sk'ajmil tey b'a sat ja wamoj aljeli sok mixa k'ela' ja stolanil tey b'a sti'a sati.

⁴ Ma jastal oj walyab' ja wamoj aljeli, a'a eluk ja sk'ajmil tey b'a wa sati', jaxa we'ni ti'a wi oj ja stolanil b'a sti'a sat.

⁵ Ma' wa xta'wani ti' patikal, a'a el b'ajtan ja stolanil tey b'a sti'a sati', jaxa tiwa oj b'ob' ja wil lek ja b'a oj waj eluk ja sk'ajmil sat ja wa moj aljeli'.

⁶ Moka wa'wexyi' ja jas toj ja ts'i'i, mok cho ja wa'wexyi' ja jas xlijpi xta ja chitami, lom oj sb'atawilex, lom oj kumxuka b'ajex sok chok'xta oj ya'ex kani.

Ja jastal oj k'umtik ja Dysoi sok ja b'a jas oj jtatiki

(Lc. 11.9-13; 6.31)

⁷ K'anawik, oj ajukawilex, le'an sok oj ja ta'e, k'umananik oj jam jukawilex.

⁸ Yuj ja ma wa sk'ana, ojni ajukyia', ja ma wa sle'ani ojni sta'a', ja ma xk'umani'i ojni jamjukyia'.

⁹ ¿Ma' winikiluk ja b'a ke'ntiki, ja lek wa xk'anjiyi' pan yuj ja yunini, oj ma yayi' jun ton?

¹⁰ ¿Ma' wa sk'ana jun chay, oj ma ya'yi' jun chan?

¹¹ Ja we'nlexi ke mi lekukex, waxa wawe' xyilek ja swa'el ja wa wuntikilexi, ja jTatik ma tey b'a satk'inali, ojni yayi' ja ma wa sk'anayi'i.

¹² Jachxa k'ulanex ja we'nlex ja jastal waxa k'ana oj sk'ulawilex ja tuki, yuj ja iti, yuj jani jastal it wa sk'ana ja aluman Dyos jumasa' sok ja leyi.

Ja niwan slutulab'il na'itsi

(Lc. 6.43-44)

¹³ Ochanik ja b'a yal ch'in b'ejji, yuj jel niwan ja slutulab'il na'itsi sok jel niwan ja b'ej ja b'a x-i'wani b'a wa xch'ay wani'i, jitsan ja ma wa x-och ja b'a tiwi'.

¹⁴ Yuj jel ch'in ja slutulab'il ja na'itsi sok jel ch'in ja b'ejji' ja b'a oj ja ta'a ja wa sak'anili sok jel t'usan ja ma wa x-ochi.

Sok ja satineli oj ja na'ex sb'aj

(Lc. 6.43-44)

¹⁵ Talna' b'ajik sok ja b'a lolanum aluman dyosi, ke wa xjakye' jastal lapan sk'ujtsile' ja jastal yal chej, jaxa b'a yojole'i jachuke' jastal jun ok'il wa x-elk'ani.

¹⁶ Sok ja jas wa sk'ulane'i oj ja na'ex sb'aje'. ¿Oj ma b'ob' tulxuk ts'usub' ja b'a k'i'ixi ma ja b'a igo k'i'ixi?

¹⁷ 1. Jachni spetsanil lekil te' lekni wa xya'a ja sata. Pe jaxa te' b'a mi lekuki mini lek wa xya'a ja sata.

¹⁸ Ja te' b'a leki mi b'ob' ya' sat b'a mi lekuk, ja te' b'a mi lekuki mi b'ob' cho ya sat b'a lek.

¹⁹ Spetsanil te' b'a milek wa xya'a ja sati, oj k'utxuk sok oj jipxuk yoj k'ak'.

²⁰ Jachni yuj b'a jas wa sk'ulane'i oj ja na'ex sb'aje'.

Mini jna'a b'ajexa

(Lc. 13.25-27)

²¹ Mi spetsaniluk ja ma wa xyalk'ab': —Kajwal, Kajwal oj ochuk ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi', ja oj ochuk ja ma wa sk'ulan ja jas wa sk'ana' ja jTat ma tey b'a satk'inali.

²² Jitsan ja ma oj yalk'ab' ja b'a k'ak'uj jawi: —Kajwal, Kajwal, kalatikon ja wa wab'al ja b'a wa b'i'ili, ja b'a wa b'i'ili ka eltikon jwera ja pukuji sok ja b'a wa b'i'ili k'ulantikon jitsan milagro.

²³ Sok ti oj jak'yile'a: —Mini xna'a b'ajexa. Elanik ja b'a jts'e'eli, ja ma wa sk'ulane' b'a mi lekuk!

Ja b'a jastal k'e' chab' na'itsi.

(Lc. 6.46-49)

²⁴ Chikan machunk'iluk wa smakla ja lo'il iti sok wa sk'ulan, oj ka' slaj jastal jun winik ma wa sna'a, ke ya' k'e'uk ja snaj b'a sat ton.

²⁵ Ya'a ja' sok jak yok ja' sok jak tsatsal ik', spujsin sb'aj ja b'a na'its jawi sok mini mok'a, yuj tini tsunan b'a tona.

²⁶ Chikan machunk'iluk wa smakla ja lo'il iti sok mi sk'ulan, oj ka' slaj sb'aj sok jun winik mami sna'a, ya'k'e'uk ja snaj b'a jijkab'.

²⁷ Ya'a ja' sok jak yok ja' sok jak tsatsal ik', spujsin sb'aj ja b'a na'its jawi sok mok'ni'a sok

jelni yi'oj kan ja na'itsa.

²⁸ Ja yajni ch'ak yal ja lo'il iti ja Jesusi', ja winike' jumasa' wanto xkanye' jakan sok ja jas wa sje'a'.

²⁹ Yuj wa sje'a jastal june' ma ay yip sok mi jach jastal ja je'uman jumasa' b'a leyi'.

8

Ja Jesusi' ya' tojb'uk jun maay yi'oj lepra

(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)

¹ Ja yajni koj jan ja b'a wits ja Jesusi'', jitsan winike' wa xnochji' yuj.

² Jaxa tiwa ti jak jun winik ay yi'oj lepra'a sok ti ko' mek'an b'a sti' sat sok ti yalyab'a':

—Kajwal, ja ta wankaxa k'ana', oj b'ob' ja tojb'eson.

³ Ja Jesusi' ti xija och ja sk'ab'i sok ti syamaa, ti yala'a:

—Wa xk'ana, tojb'an. Ti tojb'ikan ja ma ay yi'oj lepra.

⁴ Jaxa Jesusi' ti yalyab'a:

—K'ela', mok maa walyab'i, ka'ax, kax je'a b'ajyi' ja saserdote, sok k'apa ja majtanal ja jas yala' ja Moyses, b'a slo'iltajel b'a ye'nle'.

Ja Jesusi' ya'tojb'uk ja ya'tejum ja kapitan b'a Roma

(Lc. 7.1-10)

⁵ Ja yajni och ja Jesús ja b'a Kaperna'umi, ti jak tajukyuj jun kapitan b'a Roma, ti spata sk'ujulana,

⁶ Sok ti yala'a:

—Kajwal, ja ka'tejumi ti b'a'an ek' b'a jnaj, jach xoj jan xta'ek'e' jel wan yijel juntiro ja wokoli'.

⁷ Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Oj wajka tojb'uk kani.

⁸ Sok ti sjak'a' ja kapitan b'a Romai, sok ti yala'a: —Kajwal, yuj mini oj b'ob' ochan ja b'a jnaja, kechan ala' oj tojb'uk, ja ka'tejumi oj tojb'uk.

⁹ Ja ke'ni jachukon jastal jun winik ma jel cha'an ja xcholi sok ay ki'oj soldado wa xk'ulan mandar, wa xkalyab' ja iti: —Ka'ax sok wa xwaji', jaxa juni wa xkalyab'i: —La' sok wa xjaki, ja jas wa xkalyab' oj sk'uluk ja ka'tejumi wa sk'ulan.

¹⁰ Ja yajni yab' ja Jesusi' ja iti, ti kan jakana sok ti yalyab' ja matik wa xnochjiyi: —Smeranilek wa xkalawab'yex, ke mini ja b'a Isara'eli ta'une' ma wa sk'u'an lek jastalni ye'na.

¹¹ Wa xkala' wab'yex jitsan ja ma oj jakuk ja b'a la' oriente sok ja b'a la' occidente, oj kulanuke' sok ja Abrahami sok ja Isa'aki sok ja Jakobi, ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'.

¹² Ja mani ti oj ajyuk ajyi' ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' ojni jipjuka' b'a yoj k'ik'inala', ja tiwi ti oj ajyuk ja ok'eli sok ja oj jats'aluk ja ejali'.

¹³ Ja Jesusi' ti yalyab' ja kapitan b'a Romai:

—Ka'ax, yuj ja jastal ja k'u'ani ojni k'ulajuka wi'a.

Ja ya'tejum jawi tojb'ini ja b'a ora jawi.

Ja Jesusi' ya' tojb'uk ja sni'al ja Pedro

(Mc 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Ti waja' ja Jesusi' ja b'a snaj ja Pedro sok ti yila' ja sni'al ja Pedro ke ti b'a'an ek' b'a chat, ay yi'oj k'ak'.

¹⁵ Sok ti syamayi' ja sk'ab'i, ja k'ak'i ek'i, ja ye'ni ti k'e'a sok ti och ya'telta'uka.

Ja Jesusi' jitsan chamum ya'tojb'uk

(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

¹⁶ Ja yajni ochumxa ja a'kwali', ti ijijanyi' jitsan ma ochel sb'aj pukuja' sok jas yala' ya' el jwera ja pukuji sok ch'ak ya' tojb'uk spetsanil ja matik malo'ayi'.

¹⁷ Nab'al oj jts'ikb'uk ja jas yala' ja aluman Dyos Isa'iyasi, ja it yala': —Ye'n ch'akyi' spetsanil ja jchameltiki sok ch'ak yi' spetsanil ja b'a yaj wa xkab'tiki.

Ja matik junk'iluk wa sk'ana oj snoch ja Jesusi'

(Lc. 9.57-62)

¹⁸ Ja Jesusi' ja yajni yila' ke jitsan ja winike' jumasa' ma lot'ob'al yuji, ti yala' ke'oj ek'uk ja b'a la' pilan sti' ja'.

¹⁹ Ti k'ot jun je'uman b'a leya' sok ti yalyab'a':

—Je'uman, oj jnoch-a' chikan b'a wala' waja.

²⁰ Ja Jesusi' ti yalyab'a':

—Ja pa'ay jumasa' ayi'oje' sk'e'ene' sok ja yal chani ay soje', pe ja Yunin ja Dyosi' mini sta'a b'a oj ya och b'a'an ja s-olomi.

²¹ Ja jun sneb'umani ti yala'a':

—Kajwal, jekawon b'ajtan b'a oj wa jmukan ja jtati.

²² Ja Jesusi' ti yalyab'a':

—Nochowon, a'kani' ke ja cham winike'i a'a smuk ja ma chamel yuji'.

Ja Jesusi' ya' k'ot tek'an ja tsatsal ik'i'

(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

²³ Ja ye'ni ti och ja b'a b'ejum b'a sat ja'i, ja sneb'uman jumasa' snochowe'.

²⁴ Jaxa jawa ja b'a niwan pamapaja'i ek' jun ik' tsatslek ke wani smusukan ja b'ejum b'a sat ja'i, pe ja Jesusi' wan wayel.

²⁵ Jaxa sneb'uman jumasa'i ti waj syujkese'a, ti yalwe'yab'a':

—Kajwal, koltayotikon, wantik mukxel.

²⁶ Ja ye'ni ti yalyab'ye'a':

—¿Jalom wala' xiwyexi, winike' ma jel t'usan wa sk'u'an? Ti k'e'a ti ya k'otek'an ja ik'i sok ja niwan pamapaja'i sok ti kan lamana.

²⁷ Jaxa winike'i ti ch'ak kanuke' jakana, ti wa xyalawe'a':

—¿Machunk'iluk ja winik iti, ke ja ik'i sok ja niwan pampa ja'i wa xk'okxiyuj?.

Ja matik ochel sb'aj pukuj ja b'a Gadarenosi

(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)

²⁸ Ja yajni k'ot ja Jesús ja b'a pilan ts'e'el ja b'a yok ja' b'a slujmal Gergesenosi, ti jak tajuk yuj chawane' ma ochel sb'aj pukuj ke ti elyejan b'a k'e'en, sok jelni k'ak'e' juntiro'a sok mi ma xb'ob' ek'uk ja b'a b'ej jawi.

²⁹ Sok ti a'waniye'a, ti yalawe'a':

—¿Jasunk'a aya wi oj b'a jmojtikon, Jesús Yunin Dyos? ¿Jake lama b'a oj jaka wixtala

otikon b'ajtanto ja b'a styempo'ili?.

³⁰ Sok mi jel najatuk ja b'a b'ay ja ye'nle'i ti wan b'ejyel jun nole' chitama.

³¹ Jaxa pukuji ti wa spatala'an sk'ujula, ti wa xyalyab'a:

—Ta oj waj elkotikon, a'a och kotikon ja b'a chitam jumasa' jawi.

³² Jaxa ye'ni ti yalyab'ye'a:

—Ka'axik.

Ja pukuji ti elye'a ti ochye' b'a chitam jumasa' jawi, jaxa chitam jumasa' jawi ti ch'ak sjip sb'aje' b'a yoj niwan pampa ja' sok ti ch'ak sjik'-e' ja'a.

³³ Jaxa ma wan stalnajel ja chitami spakawe' ajnel, ti jakye' ja b'a chonab'i, ti xcholowe' ja jastik ch'ak ek'uki sok ja jas ek' sb'aje' ja ma ochel sb'aje' pukuji'.

³⁴ Ja winike' jumasa' ja b'a chonab' jawi ti waje' ja b'a b'ay ja Jesusi', ja yajni yilawe'i, ti spatalan sk'ujule'a ke'a wajuk ja b'a slujmale'i.

9

Ja Jesusi' stojb'es jun ma mi xb'ejyi'

(Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

¹ Jaxa tiwa ti k'e' b'a jun b'eyum sat ja', ti ek' b'a pilan ts'e'el, ti jak ja b'a xchonab'ili.

² Ja tiwi ti ijijanyi' jun winik mi xb'ejyi'a, ti b'a'an ek' b'a jun ch'at, ja yajni yila' ja Jesus ja jastal wa sk'u'ane' ja ye'nle'i, ti yalyab' ja mami xb'ejyi':

—K'u'an kunin ja wa muli kusub'alxa.

³ Chab' ox'e' ja je'uman jumasa' b'a leyi' ti sk'ulane' pensar b'a ye'nleta'a': —Ja iti milek ja jas wan yaljel sok ja b'a Dyosi'.

⁴ Ja Jesusi' wa sna'a jasunk'a wa xyala' ja b'a spensare'i, ti yala'a: —¿Jas lom waxa k'ulanex pensar b'a milekuk ja b'a wa waltsilexi?

⁵ ¿B'a'a' ja mas lek yaljeli: —Ja wa muli kusub'alxa, ma oj alxuk: —K'e'an sok b'ejyan?

⁶ Nab'al oj ja na'ex ke ja Yunin ja Dyosi' ay yi'oj yip b'a oj xch'ay snajel ja mulal ja b'a lu'umk'linal iti',

Ti' yalyab' ja ma mi xb'ejyi':

—K'e'an, i'aj ja wa waynub'i, ka'ax b'a wa naj.

⁷ Ja ye'ni ti k'e'a sok ti waj ja b'a snaji.

⁸ Ja yajni yilawe' ja winike' jumasa', ti ch'ak kanuke' jakana' sok stoyowe' ja Dyosi', yuj ja lom ak'ub'al yile' yipe' ja b'a winike'i'.

Ja jastal payji ja Mate'o

(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)

⁹ Sok ti ek' ja Jesús ja b'a tiwi, ti yila' jun winika, ke wan stsomjel tak'in ja b'a wa xtupxi' impu'esto b'a Roma, ja sb'i'il Mate'o sok ti yalyab'a:

—Nochowon.

Ti k'e'a sok ti snocho'a.

¹⁰ Ja ye'ni ti kulan ek'a' wan wa'el ja b'a na'itsi jawi sok jitsan tsomuman tak'in jumasa' b'a Roma sok matik mulanum, ke jakele'ni ti ochye' lajan kulan sok Jesusi' sok sneb'umani jumasa' ja b'a lechan te' jawi.

¹¹ Sok ti yilawe' ja Parise'osi, ti aljiyab'ye' ja sneb'uman jumasa':

—¿Jas yuj ja wa Je'umane'xi wa xwa' sok ja tsomuman tak'in jumasa' b'a Roma sok ja matik mulanumi?

¹² Ja yajni yab' ja Jesus ja iti, ti yalyab'ye'a: —Ja matik lek'ayi', mi wa xwaj b'a loktor, jani wa xwaj ja ma malo'aya.

¹³ Kaxik sok neb'awik jas sb'ej ja iti, wa xk'ana oj ja wa ja syal ja wa k'ujulexi sok mi ja'uk ja b'a jas oj ja tsik-exi, yuj mi ja jak jpaj ja ma toji, jani ja matik mulanuma b'a oj sutxuk ja sk'ujule'i'.

Ja jastal sjob'owe'sok ja sk'u'utjel wa'elali

(Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39)

¹⁴ Jaxa sneb'uman ja Juan i ti jak ye' ja b'a ja ye'n ti yalawe'a:

—¿Jas yuj ja ke'ntikoni sok ja Parise'osi wa xk'utsu ja wa'eltikon jitsan ek'ele', jaxa wa neb'umani mi sk'utsu ja swa'ele'i'?

¹⁵ Ja Jesusi' ti yalyab'ye'a:

—¿Oj ma b'ob' ayuke' chamk'ujulil ja mana ka lokob'al jab'a nupane'li ja ta tik'a aye' sok ja tatamali? Pe jakum ja sk'ak'ujil, ja yajni oj aji' eluk ja tatamali sok tixa oj sk'uts ja swa'ele'a.

¹⁶ Mini june' ma b'ob' stojb'es k'u'uts b'a jelxa poko sok k'u'uts b'a syajk'achil, yuj ja k'uts yajk'achili oj xchi'e ja k'uts pokoxa'i sok masni jelxa yi'oj xkan ja xchi'elalal.

¹⁷ Ja b'a tsu'um pokoxa mi b'ob' och yalel ts'usub' b'a lek, yuj ojni xch'i ja tsu'uma sok ojni cho pek'uka sok mixa xmakuni ja tsu'umi, pe wa xya' ochuke' ja yalel ts'usub' b'a tsu'um yajk'achili, nab'al jachni lek oj ch'ak ajyuka'.

Ja yunin ja Jairo sok ja ixuk mawa xyila'yi'xawili.

(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)

¹⁸ Ja yajni wanto yaljel ja lo'il it ja Jesusi', ti jak jun niwan ajwalal sok ti stoyo'a ti yala'a:

—Ja yal kak'ixi wanto chami, la' a'a k'e'uk jawa k'ab' ja b'a ye'ni sok oj sak'b'ujuka.

¹⁹ Ja Jesusi' ti k'e' sok ti snocho' sok ja sneb'uman jumasa'.

²⁰ Jaxa tiwa ay jun ixuk lajchawexa jab'il malo ay wa xyila' yixawil, ti mojxi och b'a spatik ja Jesusi' ti syamayi' ja sk'ujtsili.

²¹ 1. Yuj ti wa xyala' b'a ye'nta'a: —Ja ta yamak'a ja sk'ujtsili ojni toj b'ikona.

²² Ja Jasusi' ti sutu sb'aja sok ti sk'ela'a, ti yalyab'a:

—K'u'an, kunin, ja jastal waxa k'u'ani oj ja ta'a ja wa koltalaje'li.

Jaxa ixuki tojb'i ja b'a ora jawi'.

²³ Ja yajni och ja Jesús ja b'a snaj ja niwan ajwalal jawi', ti yila' ja ma wa syamawe' ajmayi', jaxa winike' jumasa'i wane' ok'el tsats.

²⁴ Ti yalyab'ye'a:

—Elanik, yuj ja yal ak'ixi' mi chameluk, kechan wan wayel. Sok ti wa sk'ulane' burlara.

²⁵ Ja yajni ch'ak aji' eluke' el ja winike'i, ti och och ja Jesusi' sok ti syamayi' ja sk'ab' ja yal ak'ixi', jaxa yal ak'ixi' ti k'e'a'.

²⁶ Sok ti ch'ak chiknajuk ja jas sk'ulan ja b'a luwar jawi

Chawane'ma mi xyila wa xyilawe' k'inal

²⁷ Sok ti ek' ja tiw ja Jesusi', ti nochji' yuj chawane' ma mi xyila' k'inala' ti wa x-a'waniye' sok ti wa xyalawe'a:

—ǰA'a ja syajal jawa k'ujul moktikoni, Yujnin Dabil!

²⁸ Ja yajni k'ot ja b'a na'itsi jawi, ja ma mi xyilawe' k'inali ti mojxiye' ocha, ja Jesusi' ti sjob'oyile'a:

—ǰWan ma xa k'u'anex ke oj b'ob' jk'uluk ja iti?.

Ja ye'nle'i ti sjak'awe'a:

—Wan, Kajwal.

²⁹ Jaxa Jesusi' ti syama yile' ja sate'i, ti yala'a:

—Ja jastal waxa k'u'anexi oj k'ulaxuk.

³⁰ Jaxa ye'nle'i yilawe' k'inali, jaxa Jesusi' ti yalyab'ye'leka:

—K'elawik, mok ma wa sna'ex.

³¹ Pe ja yajni kechan elye'i, ch'ak xchol-e' ek'e' ja jas sk'ulan ja Jesús ja b'a luwar jawi.

Jun ma mi xk'umani wa xk'umani

³² Ja yajni elumeto ja ma mi xyilawe' k'inali, jaxa tiwa ti ijijanyi' jun ma mi xk'umani, ochel sb'aj pukuj.

³³ Ja yajni ya' el jwera ja pukuji', ja ma mi xk'umani k'umani'. Jaxa winike' jumasa' ch'akto kanuke' jakan, ti wa xyalawe'a:

—Mi b'a wa x-ilxi ja jastal iti ja b'a Isra'eli.

³⁴ Jaxa parise'os jumasa'i ti wa xyala'we'a:

—Ja yuj ajwalal b'a pukuji wa xya' el jwera ja pukuj jumasa'i.

Ja a'teli'jeni'a

³⁵ Sok ti wa xch'ak sb'ejtala'uk ja Jesusi' ja b'a chonab' jumasa' sok ja b'a yal luwar jumasa'i, wa sje'a ja b'a yiglesya ja judiyo jumasa', sok wan xcholjel ek'ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' sok wa xya' tojb'uk spetsanil ja matik yi'oj chameli sok spetsanil matik b'a yaj xyab'ye'i ja b'a luwar jawi.

³⁶ Ja yajni yila' ja winike' jumasa'i, ya'a ja syajal sk'ujol sok ja b'a ye'nle'i, ke jipub'alekani sok pilpiltik aye' jastal yal chej mey stalnumane'.

³⁷ Jaxa tiwa ti cho yalyab' ja snob'uman jumasa'i: —Ja smeranili, ja jas oj jach'xuki jel a'ay, jaxa a'tejumi jel t'usan.

³⁸ Patilanik, sk'ujul ja Ajwalal b'a jach'ulanumi, ke oj sje'kjan a'tejum b'a oj tsom-e' ja jas ts'ununeje'i.

10

Ja Jastal tsa'a ja lajchawe' Apostoli

(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)

¹ Jaxa tiwa ti spaya ja lajchawe' snob'umani, ya'yi yipe' sok ja b'a espíritu b'a mi lekuki, nab'al oj ya' eluke' sok b'a ya' tojb'uke' ja manaka mi lek'ayuki sok spetsanil ja b'a yaj xyab'ye'i.

² Ja sb'i'il ja lajchawe' snob'unami janaka ja iti': ja sb'ajtanil, ja'a Simón, ke wa sb'i'ılan Pedro sok ja Andres smoj aljeli' sok ja Jakobo yunin Sebedeo sok ja Juan smoj aljeli',

³ Sok ja Felipe sok Bartolomeji sok ja Tomasi sok ja Mateo ja ma jas wa sk'ulan kobrari sok ja Jakobo yunin Alfeo sok ja Lebeo, ja it wa sb'i'ılan Tade'o,

⁴ Ja Simon b'a Kana'ani sok ja Judas Iskaryote, ja mani ye'n ya'i.

Ja jastal jekjiye'ja lajchawe'i

(Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)

⁵ Ja lajchawe' iti ja sjeka ja Jesusi', yalyab'ye' ja jas oj sk'uluke'i, ti yala'a: —Mok wajanik ja b'a b'aye' ja ma mi sk'u'ane' ja yab'al ja Dyosi' sok mini ja b'a xchonab'il b'a Samaritanosi mok ochanik.

⁶ Mas lek ja la' wajyex sok b'a yal chej jumasa' ch'ayel b'a Israeli.

⁷ Ka'xik cholowik sok a'lawik: —ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'mojxita' jani'.

⁸ A'a' tojb'ukex ja ma malo ayi' sok-a ja kanukex sak ja ma ay yi' oj lepra, a'a sak'b'ujukex ja ma chamta, nutsuwik el ja pukuji, jach k'eb'ub'al aji' ja wilex ja ipal iti, cho k'eb'ub'al a'awik.

⁹ Moka wi'ex xlijpi tak'in sok sakal tak'in, sok mini ja tak'inex.

¹⁰ Sok mini b'a jasa wab'yex ja b'a b'eji' sok mini chab'a k'u'ex, sok mini ja xanab'ex sok mini ja najb'an te'ex, yuj ja a'tujumi ojni ajukyi' ja swa'ela'.

¹¹ Ja yajni la' k'otyex b'a jun chonab' ma b'a jun luwar, le'anik b'a jun b'a mani oj b'ob'a k'u'ukex sok ti la' kanyex sok b'a mantoni la' wajyex.

¹² Ja yajni la' ochyex ja tiwi, k'umanik ja ma teyi.

¹³ Ta yujni lek k'a ja swinkil na'itsi, ja wa lamanilexi ti ajyuk soka, ta mini sb'ejlal oj jyi'e, ja wa lamanilexi oj kumxuka b'ajex.

¹⁴ Ta ayk'ani ma mi xya' ochan sok mi smaklan ja jas oj ja wal-exi, elanik ja b'a chonab' jawi, ja b'a na'its jawi tsijunkan ja wawokexi'.

¹⁵ Ja smeranil oj kalawab'yex, ja b'a sk'ak'ujil oj ajuk ocheli masni jel oj yi'e' ja wokol ja chonab' jawi ja jastal yi'aje' ja b'a xchonab'il b'a Sodoma sok ja Gomorra.

Oj jastal oj ijuk jpatiktiki

¹⁶ K'elawik, wa xjekawex ja we'nlex jastal yal chej b'a jel ja ok'ili. Jach listo la' ajjiyex jastal chan, cho ayanik wutsan jastal yal pumus.

¹⁷ Talnab'ajik sok ja b'a winike'i, yuj oj sk'ulukex entregar ja b'a ma ay xcholi, ojcho smak'-ex ja b'a yiglesya ja judiyo jumasa'.

¹⁸ Sok ojni yi'ex ja b'a sti' sat ja ma gubernadori sok ja b'a reyi yuj ja jkaje'il ke'na, nab'al jach oj ja lo'iltayonex ja b'a ke'ni ja sti' sat ye'nle' sok ja b'a ma mi sk'u'anoni.

¹⁹ Ja yajni la' k'ulajiyex entregari, mok chamuka k'ujulex ja jas oj ja wal-exi, yuj ja b'a yora'il jawi ojni aljuka' wab'yex ja jas oj ja wal-exi'.

²⁰ Yuj mi we'n oj k'umananik, yuj jani ja Yespiritu ja wa Tatex ke oj k'umanuk ja b'a we'nlexi.

²¹ Ja ma smoj aljel sb'aje'i oj sk'ul entregar ja b'a oj chamuk ja smoj aljeli, ja tatali ja sk'ul entregar ja yunini. Ja uninali milek oj yil ja state'i sok ojni smil-e'a.

²² Sok mini oj jk'anjanika yuj ja jb'i'ili, ja mani toj ajyuk manb'a xch'akelali, ja iti oj sta' ja skoltalajeli.

²³ Ja yajni x-iji' ja patikex ja b'a chonab' iti, ka'axik b'a pilan, ja smeranili wa xkala' wab'yex, ke mi oj ch'aka b'ejtayex ja xchonab'il ja b'a Israeli, ja yajni xjak ja winik ma sjekonejkon ja Dyosi'.

²⁴ Ja neb'umani mini mas t'ilanuk ke yuj ja sje'umani, sok mini ja a'tujumi ke yuj ja yajwali.

²⁵ Mani xyab' ja neb'uman jas sje'uman, ja a'tujum jastal yajwal. Ja tatal ja b'a na'itsi ya' sb'i'iluke' Beelsebú. ¿Jasunk'a ma oj alyuk yab'ye' ja manaka tey yoj snaji'?

Ma chunk'iluk ja oj xiwan yuji

(Lc. 12.2-9)

²⁶ Ja yuj mok xiwanik yuj, yuj mini jas nak'an, b'a mini oj jchiknajuka sok mini jas nak'ub'al b'a mini oj naxuka.

²⁷ Ja jas wa xkala wab'yex b'a k'ik'inali a'lawik ja we'nlex b'a sakal k'inal, ja jasni nak'ul wa xkalawab'yexi a'lawik tsats manb'a s-olom na'its.

²⁸ Mok xiwanik yuj ja ma smil ja kwerpo, pe mi oj b'ob' smil ja wa waltsilexi, mas lek jala xiwyex yuj ja ma oj smil jawa waltsilexi sok ja kwerpo'exi oj sjip b'a yoj chakal k'ak'.

²⁹ Mi xb'ob' chonxuk chab' yal chan sok b'a jun yal sat tak'in, pe, mini june' xmok'ye' ja ye'nle', ta minik'a xyala' ja wa Tatexi.

³⁰ Yuj ja stso'otsil kolomtik naka kwenta ay yuj.

³¹ Ja yuj mok xiwanik, yuj masni t'ilanex ja we'nlex ke yuj jitsan yal chan.

Oj kaltik ke wa xna'atik sb'aj ja Jesus ja b'a sti'sat ja winike'i.

(Lc 12.8-9)

³² Chikani ma lek wa xk'umani jmok ja b'a sti' sat ja winike'i, cho jachuk ja ke'ni lek oj jk'umanikon ja b'a sti' sat ja jTat ma tey b'a satk'inali'.

³³ Chikan ma wa sk'ulanon negar ja b'a sti' sat ja winike'i, jachuk ja ke'ni oj jk'ul negar ja b'a sti' sat ja jTat ma tey b'a sat k'inali'.

Ja b'a Jesusi' ja b'a jastal mi lek oj iljukotiki

(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Moka k'ulukex pensar ta ki oj jan ja slamaniil ja b'a lu'umi, mi jakelukon b'a oj jkijan slamaniil, yujni b'a ajyuk tiro sok espada'a.

³⁵ Yuj jakeloni b'a ye'nta ojka' k'e'uke' k'umal ja winik sok stati sok ja yak'ix sok ja snan sok ja alib'al sok ja yalib'i.

³⁶ Ja ma milek oj iljukuyuj ja winik jatani ja smoj aljela'.

³⁷ Ja ma mas wa syajta ja snan stat ke yuj ja ke'ni, mini jach sb'ajukona, jama mas wa syajta ja yunin winiki ma ixuk ke yuj ja ke'ni, mini jach sb'ajukona.

³⁸ Ja ma mi jkuchuyuj ja wokol oj jak sb'aji', ta wank'a snochowon, mini jb'ob' ajyuk jmoka'.

³⁹ Ja ma wa skolta ja sak'anili, ojni xch'aya', ja ma ch'aya ja sak'anil yuj ja ke'ni, ojni sta' skoltalajela'.

Ja jastik junk'iluk ja oj tatiki

(Mr. 9.41)

⁴⁰ Ja ma wa sk'ulanex resibiri, ke'nani wa sk'ulan resibira, jaxa ma wa sk'ulanon resibir ja ke'ni jani wa sk'ulan resibir ja ma sjekonejonkoni.

⁴¹ Ja ma wa sk'ulan resibir jun aluman Dyosi' yuj ja lom aluman Dyosi', sts'akolni aluman Dyos oj yi'a, jaxa ma sk'ulan resibir jun ma tojni yuj ja lom tojni, sts'akolni ma tojni oj yi'a'.

⁴² Chikani mach'unk'iluk wa xya'yi' jun baso che'il ja' junuk ja matik yal ch'in iti, yuj ja lom wa snochowoni, ja smeraniil wa xkalawab'yex ke mini oj xch'ay ja sts'akola'.

Ja matik junk'iluk ja sjeka ja Juan Bautista

(Lc. 7.18-35)

¹ Ja yajni ch'ak yalyab' jas oj sk'uluk ja slajchawe' snab'uman ja Jesusi', ti el ja tiw wa sje' sok wa xchol ja yab'al ja Dyos ja b'a xchonab'ile' ja yenle'i.

² Ja yajni yab' ja Juan ja b'a lutan ek' ja jas wa sk'ulan ja Kristo, ti sjeka chab'uk ja snab'umani.

³ B'a oj sjob'-eyi':

—¿We'na ma ja ma oj jakuki ma oj jmajlatikon pilan?.

⁴ Ti sjak'a ja Jesusi' ti aljiyab'ye'a': —Ka'axik, kax a'a sna'ex ja Juan ja jas waxa wab'yexi sok ja jas waxa wilawexi.

⁵ Ja ma mi xyila' k'inali wa xyila' k'inai, ja ma mi xb'eji wa xb'eji', ja ma ay yi oj lepra wa xkanye' sak, ja ma mi xyab' k'inali wa xyab' k'inai, ja ma chamta wa sakb'uji sok ja ma jel awula sb'aji' wa xcholjiyab'ye' ja yab'al ja Dyosi'.

⁶ Jel lek juntiro ja mani mi jas oj aljukyab' ja yuj ja b'a ke'ni.

⁷ Ja yajni wajumexa'i ja Jesusi' ti yalyab'ye' ja winike' sok ja b'a Juan i, ti yala'a': ¿Jasunk'iluk ja wa k'el-ex ja b'a takin lu'umi'? ¿Jun ma k'a'em nikub'al yuj ja ik'i'?

⁸ ¿Ma' jasunk'iluk ja wa ja k'el-exi? ¿Jun ma winik ma jel tsamal ja sk'ujtsili? K'elawik ja ma jel tsamal ja sk'ujtsili ti ay b'a snaj ja rey jumasa'a.

⁹ Pe ¿Jasunk'a ja wa k'el-exi? ¿Jun ma aluman Dyos? Ja'i, wa xkalab'ayex masni ke yuj jun aluman Dyosa.

¹⁰ Yuj ja b'a Juan i jani b'a ma ts'ijb'unub'ali ja it wa xyala':

—Ja ke'ni wa xjeka ja ma jas oj yal ja b'a sti'a sati,

Ja ma wa xchapa ja wa b'ej ja b'a sti'a sati.

¹¹ Oj kalawab'yex, ke mini junuk ja ma manxel b'a jun ixuk mini mas jel niwan yuj ja Juan Bawtista, pe ja ma mas yal ch'in ja b'a satk'inai b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' mi mas niwanuk ke yuj ja ye'ni.

¹² Ja mani b'a sk'ak'ujil jak ja Juan Bawtista sok manb'a wego, ja b'a satk'inai b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' wa xixtalajiye', ja matik wa xixtalani'i wa sk'ana oj xch'ak ele'.

¹³ Yuj spetsanil ja aluman Dyosi' sok ja b'a leyi yalawe' manb'a Juan.

¹⁴ Ta wank'axa k'ana oj ja wi'ex ja iti, ja Juan i jani ja aluman Eliyas ke mani oj jakuki.

¹⁵ Ja ma ay xchikin b'a oj smakla, a'a smakla'.

¹⁶ Pe ¿Machunk'iluk oj ka' slaj ja lame' iti? Oj slaj-e' ja keremtik ma ti wa xkulani b'a nalan Patyo sok wa xyawaye' ja smoje'i.

¹⁷ Wa xyalawe': —Ju'utikon ajmay sok mi chaniyex, jts'eb'ontatikon ts'eb'oj b'a cham k'ujulil, mi cho ok'yex.

¹⁸ Yuj jaka Juan i, ke mi xwa'i sok mi xyu'a ja', ja walawex: —Ay yi oj pukuj.

¹⁹ Jaka yunin ja Dyosi', ke wa xwa'i sok wa xyu'a ja' sok wa choxa walawex: —Ja iti jun winik ma jel xwa'i sok jel xyu'a yalel ts'usub', yamigo ja tsomuman tak'in jumasa' b'a Roma sok ja mulanumi'. Ja jas wa xnaxi'i jani tojxi yuj ja b'a untik jumasa'.

Ja jastik junk'iluk ja chonab' jumasa' matik mi sk'u'ani

(Lc. 10.13-16)

²⁰ Jaxa tiwa ti och jas yalyab' ja chonab' jumasa' ja b'a jitsan milagro sk'uluneji, yuj meto

sk'ulan sb'aje' arrepentir ti yala'a:

²¹ ꞑJelni a'wulab'ajex ja swinkil Corasin! ꞑJelni a'wulab'ajex ja swinkil Betsaida! Yuj lekni ti b'a Tiro sok b'a Sidon k'ulaxi ja milagro ja jasni k'ulub'al ja b'a we'nlexi', slapa wetani sk'u'e' pochan yaman xta'a' sok stika sts'ub'il ta'an ja yolome'a', b'a oj sje'e' ke sutxita ja sk'ujule'a'.

²² Ja yuj wa xkalawb'yex, ke ja b'a Tiro sok ja b'a Sidoni masni jel xiwela sb'aj ja wokol ja b'a sk'ak'uj oj ajuk ocheli, ke yuj ja b'a we'nlexi.

²³ Jaxa we'n Kaperna'um, ke tini jachub'ala' manb'a satk'inala, mani b'a yoj chakal k'ak' oj jipjanko'a, yuj lek k'ulaxitoni ja milagro ja b'a Sodoma ja jastalni k'ulub'alni ja b'a we'ni, titoni aye' manb'a yan sk'ak'ujila'.

²⁴ Ja yuj wa xkalawab'yex ja b'a sk'ak'ujil oj ajuk ocheli masni jel xiwe'la sb'aja' ja wokol oj ajukawi' ke yuj b'a Sodoma.

Layik jmok ja ke'ni sok jijlanik

(Lc. 10.21-22)

²⁵ Ja b'a styempo'il jawi ja Jesusi' yala': —Wa xtoyowa, Tatal, Yajwalil b'a satk'inal sok b'a lu'umk'inal, yuj ja nak'ayi' ja jastik it jamanaka wa sna'a sok ja ma wa sna'awe'i sok jani ja je'yi ja yal untika.

²⁶ Jani, Tatal, yuj jachni ja b'a lekni ja wila'a.

²⁷ Spetsanil ja jastik iti jani naka ya'onejki ja jTati', mini ma sna'a sb'aj ja Uninala, yuj kechani ja Tatali, mini ma sna'a sb'aj ja Tatali, yuj kechani ja Uninali, chikani machuk'iluk wa sk'ana oj sje'yi' ja Uninali.

²⁸ Layik jmok jamanaka wan a'teli sok ja matik kuchan yijkatsi, ja ke'ni oj ka jijlanik.

²⁹ I'ajik ja jyuko ja b'a we'nlexi sok neb'awik ja b'a ke'ni, ke manso'on sok wa ch'in jb'es jb'aj b'a spetsanil kaltsil sok oj sta' sjijlelal ja wa waltsilexi,

³⁰ Yuj ja jyuko mi jel wokoluk sok b'a juts'inxtani ja kijkatsi.

12

Ja sneb'uman jumasa' wa stsomowe' espiga ja b'a sk'ak'ujil jijleli'

(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)

¹ Ja b'a tyempo'il jawi ja Jesusi' jun sk'ak'ijil jijlel ti wajum ja b'a jas ts'unub'ali', ja sneb'uman jumasa' ajiyile' wa'in sok ti och stuch'-e' ja sat ja trigo sok ti slo'owe'a. ² Ti yilawe' ja Parise'osi sok ti yalwe'yab'a':

—K'elawile' ja wa neb'uman jumasa' wa sk'ulane' ja jas mi lekuk ja b'a sk'ak'ujil jijleli.

³ Ja Ye'ni ti yalyab'ye'a': —ꞑMe maxa k'umanex ja jas sk'ulan ja Dabili, ja yajni ja ye'ni sok ja smoj jumasa' ajiyile' wa'in,

... ⁴ ochni ja b'a snajtsil ja Dyosi', slo'oni ja pan jumasa' pilub'alni b'a Dyosi', yuj mini sb'ejlal oj slo' ja ye'ni sok ja manaka tey soki', yuj kechani ja saserdote jumasa'? ⁵ ꞑMi ma ja k'umune'jukex ja b'a leyi', ja saserdote jumasa' ja b'a templo, mini sb'ejlaluk ja jas wa sk'ulane' ja b'a sk'ak'ujil jijleli sok mini ay smule'a'? ⁶ Wa xkalawb'yex ke ay june' ma tey ili' mas jel t'ilan ke yuj ja Templo. ⁷ Ja lek waxa na'awex jas sb'ejli', a'a syajal ja k'ujulex sok ja wa mojexi' mi wa xk'ana' ja jas wa xtsikxi'i', mi oj ja le' smule' ja ma mi sta'uneje' smule'i', ⁸ yuj ja Yunin ja Dyosi' ye'nani Ajwalal ja b'a sk'ak'ujil jijleli'.

Ja winik ma takinxa ja sk'ab'i

(Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11)

⁹ Ja Jesusi' ti el ja tiwi', ti waj ja b'a yiglesya ja judiyo jumasa'. ¹⁰ Ayni june' ma teyni ay ja tiw takin ay ja sk'ab'i', b'a oj b'ob' sle'eyi' smul, ti sjob'we'yi'a':

—¿Lekma oj ka' tojb'utik jun ma mi lek'ayuk ja b'a sk'ak'ujil jijleli'?

¹¹ Ja Ye'ni ti yalyab'ye'a: —¿Ma' ay junuk ja b'a we'nlexi', ta ayk'a yi oj jun yal xchej, ja lek xmok' k'e'en ja b'a sk'ak'ujil jijleli', mini ma wa xwaj ya' elb'a'?

... ¹² yuj, ¿masni jel t'ilan jun winik ke yuj jun yal chej? Ja yuj, sb'ejlalni oj k'ulaxuk ja slekil ja b'a sk'ak'ujil jijlela'.

¹³ Jaxa tiwa ti yalyab' ja winik jawa:

—Xija ja wa k'ab'i. Ja ye'ni ti xija'a sok ti tojb'ikan jastal jun sk'ab'a.

... ¹⁴ Ti elye' ja parise'osi, ti och xchap-e'a b'a oj xch'ay-e' snajel ja Jesusi'.

Ja a'tijum tsa'ub'ali

¹⁵ Ja yajni sna'a ja Jesús ja jawi', ti spila' sb'aj ja tiwi', jitsan winike' ja ma nochjiyuji' sok wa xya' tojb'uk spetsanil ja matik minaka lek'ayuki', ¹⁶ ti wa skomowe' leka', ke mok yal-e' ek'e' ja jas wa sk'ulan ja ye'ni. ¹⁷ Nab'al oj ts'ikb'uk ja jas yala' ja aluman Isa'iyasi ja it yala':

¹⁸ It b'ajul ja ka'tujum ma jtsa'une'ji',

Ja ma wa xyajta', ja b'a mani lek wa xyila' ja kaltsili'.

Oj ka' ajyuk ja Kespíritu ja b'a ye'ni,

ojni yalyab' ja nasyon jumasa' ke ojni ka' kochele'a'.

¹⁹ Mi oj jk'umanuk sok mini oj b'ulb'unuk loma,

Mini ma oj smakla' ja sk'umal ja b'a kaye'a.

²⁰ Mi oj sk'ok' ja k'a'em b'a lochanxa' ek'i',

Mi oj stup ja yal xch'ijtimil wan elel stab'ili',

Mantoni sk'ulan ganar ja b'a wa x-axi ocheli'.

²¹ Ja b'a sb'i'il ye'ni oj smajlaye'

ja ma meto sk'u'ane' ja yab'al ja Dyosi'.

Ja jas mi lek wa x-alxi ja b'a Espiritu Santo

(Mr. 3.20-30; Lc. 11.14-23)

²² Jaxa tiwa ti iji ochyi' jun ma mi xyila' k'inala sok mi xk'umani' ochel sb'aj pukuj sok ti ya' tojb'uka', ja ma mi xyila' k'in'al sok mi xk'umani'i tojb'i'. ²³ Spetsanil ja winike' jumasa' ch'akto kanuke' jakan sok ti wa xyalawe'a:

—¿Ja ma Yunin ja it ja Dabili'?

²⁴ Ja yajni yab'ye' ja Parise'os ja iti, ti yalawe'a:

—Ja iti mi xya' el jwera ja pukuji yuj ta mik'a ja'uk yuj ja Beelsebuji, ajwalal b'a pukuj.

²⁵ Ja Jesusi' ti sna'a ja jas ek' s-olome'i sok ti yalyab'ye'a: —Spetsanil b'a wa xk'ulaxi mandar ta pilub'alk'a b'a ye'nta, wani xch'aka, jun chonab' ma jun na'its pilub'al b'a stuch'il mini oj ajyuk b'a juntiro'a'.

... ²⁶ Ja Pukuj ta ye'ntak'a wa snutsu sb'aje', ye'ntani wa spila' sb'aje'a', ¿Jastal oj b'ob' alb'uk ja b'a oj sk'ul mandari'? ²⁷ Ja ke'n ta ja k'a wa xnutsu' ja tantik pukuj yuj ja Beelsebuji', ¿machunk'iluk ja oj aji' elyujile' ja wa wuntikilexi'? Ja yuj ja ye'nle'i, ye'n ja ma jya'a' wochelexi'. ²⁸ Pe ja ke'ni ta janik'a wa xka' el jwera ja pukuj yuj ja Yespíritu ja Dyosi', smeranilnilek ke ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' jaktani ja b'aje'xa'.

²⁹ Yuj ¿Jastal ma oj b'ob' ochuk b'a snaj jun winik ma jel yi' sok oj jyelk'uk ja sjas sb'aji', ta

mik'a b'ajtan wa syuch'u'i? Ta wank'a syuch'uj b'ajtan ojni b'ob' yelk'uka'.

³⁰ Ja mani mi tey jmok ja ke'ni, mini lek wa xyila'wona, ja ma mi stulu jmok lajani, wani stika'a'.

³¹ Ja yuj wa xkalawab'yex: —Spetsanil mulal sok b'a jas mi lek x-axi ojni k'ulajuk perdonar ja winika, pe ma mi lek xyala' sb'aj ja Espiritu mini oj ajuk perdona. ³² Chikan machunk'iluk jas wa xyala' sb'aj b'a mi lekuk sok ja b'a Yunin Dyosi', ojni ajuk perdona, pe chikan ma wa xyala' b'a milek sok ja b'a Espiritu Santo, mini ajuk perdon ja b'a tyempo iti sok ja b'a jakumi.

Ja te'i wa xnaxi sb'aj yuj ja satineli

(Lc 6.43-45)

³³ Ta lekil te'i ja sati lekni oj ajyuka', ta minik'a lekuk ja te'i ja sati mini lek oj ajyuka', yuj jani ja satineli wa xnaxi' sb'aj ja te'i. ³⁴ ¡Lajanex sok ja chan jumasa! ¿Jastal oj b'ob' ja wal-ex ja sleki', ta minik'a lekukexi'? Yuj ja jas wa xch'ak a'ayb'uk ja b'a kaltsiltiki jani wa x-el ja b'a jtitika. ³⁵ Ja lekil winiki', ta tojnik'a ja yaltsili', ja jasni ay ja b'a yaltsili' tsamalni' wa x-elk'en ja b'a sti'a', jaxa winik ma mi lekuki, ta mi toj ayuk ja yaltsili', mini lek ja jas elk'en ja b'a nolan ja b'a yaltsila'. ³⁶ Ja ke'ni wa xkalawab'yex, spetsanil lo'il b'a mi xmakuni' yalunej ja winike'i', jani oj jya'e' kwenta ja b'a sk'ak'ujil oj ajuk ochelali'. ³⁷ Yuj ja jastal wala k'umaniyexi' ojni iljan ke tojexni'a' sok ja jastal wala k'umaniyexi' ojni aljuk ta aya mulexa'.

Ja lame'matik naka mi tojuki wa sk'anawe' señal

(Lc. 11.29-32)

³⁸ Jaxa tiwa ti sjak'awe' chab' oxel ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja Pariseosi ti yalawe'a: —Je'uman, wa xk'ana oj ja jekitikon jun senyal ja b'a we'ni.

³⁹ Ja Jesusi' ti sjak'a'a sok ti yala'a': —Ja lame' iti b'a mi lekuki sok b'a mini tojuki wa sk'ana senyal, ja senyali mini oj jejukyia', jani oy yil-e' ja senyal b'a aluman Dyos Jonasi'.

... ⁴⁰ Ja jastalni ti ajyi ja b'a slukum ja niwan chay ja Jonás oxel k'ak'uj sok oxel a'kwál, jachni oj ajyuk ja Yunin Dyos ja b'a yaltsil ja lu'umk'inal oxel k'ak'uj sok oxel a'kwál. ⁴¹ Ja winike' b'a Ninibe ojni k'e'uke' ja b'a sk'ak'ujil oj ajuk ocheli sok ja b'a lame' iti sok ojni aljuk ke ay smule'a, yuj ja ye'nle' sk'ulan sb'aje' arrepentir ja jas xcholo' ja Jonasi, ja jas tey ja b'a luwar iti masni jel niwan ke yuj ja Jonasi. ⁴² Cho jachni ja Reyna b'a suri ojni k'e'uk ja b'a sk'ak'ujil oj ajuk ocheli sok ja b'a lame' iti sok ojni aljuk ke ay smule'a, yuj ja ye'ni ti eljan b'a jun najtil luwari b'a smakla' ja jas wa sna'a ja Salomoni', ja jas tey ja b'a luwar iti masni jel niwan ke yuj ja Salomoni.

Ja jastal wa xkumxi ja espiritu b'a milekuki

(Lc. 11.24-26)

⁴³ Ja yajni x-el ja espiritu b'a mi lekuk ja b'a winiki, wa xwaj ek' b'a takin luwar sle'a b'a oj jijluka', pe mini sta'a'. ⁴⁴ Jaxa tiwa ti wa xyala'a': —Oj jkumxikon ja b'a jnaj elyoni', ja yajni xk'oti', wa sta'a mey sb'a'al, mesub'al sok tsamalxta tojbel. ⁴⁵ Jaxa tiwa ti wa xwaja', wa xcho xyi'a juke' tik'e' espiritu b'a mas jelxa xiwela' sb'aj yuj ja ye'ni, ti wa xch'ak ochuke' lajan spetsanale' b'a ti oj ajyuke' ja b'a winik jawi', masni jelxa xiwela' sb'aj wa xkana' ja jastalni ay ajyi'. Ja lame' winike' it b'a mini lekuke'i', jachni oj ek' sb'aje'a'.

Ja snani sok ja smoj aljel jumasa' ja Jesusi'

(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Ja ye'n ja yajni wanto lo'il sok ja winike'i', ja snan sok ja smoj aljel winike' jumasa' ti aye' b'a jwera wa sk'anawe' oj yi'e' lo'il ja ye'ni. ⁴⁷ Ti aljiyab' yuj junuka:

—Ja wa nani sok ja wa moj aljel jumasa' ti aye' b'a jwera sok wa sk'anawe' oj sk'umuka'.

⁴⁸ Ti sjak'a ja ye'ni ti yalyab' ja ma aljiyab' yuji:

—¿Machunk'iluk ja jnan sok jmoj aljel jumasa'?

⁴⁹ Ti xch'utu' och ja sneb'umani sok ti yala'a': —Ja ye'nle'i ye'nle' ja jnani sok ja jmoj aljel jumasa'.

... ⁵⁰ Yuj spetsanil ja ma wa sk'ulan ja jas wa xyala' jTat ma tey b'a satk'inali', ja jawi jani ja jmoj aljel winika' sok ja jmoj aljel ixuka' sok ja jnani'.

13

Ja slajel lo'il b'a ts'unwanumi

(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

¹ Ja b'a sk'ak'ujil jawi ti el ja Jesús ja b'a snaji', ti och kulan ja b'a stse'el ja b'a niwan pampa ja'i'.

² Sok ti ch'ak stsom sb'aj jitsan winike' ja b'a b'ay ja ye'ni sok ti k'e ja b'a b'ejyum sat ja'i', ti och kulana, spetsanil ja winike' jumasa'i ti aye' b'a sti' ja niwan pampaja'i.

³ Sok ti ch'ak yalyab'ye' jitsan slajel lo'ila, ti yala'a': —Jun ts'unwanum ti waj jas wa sts'una.

⁴ Ja yajni wanto sts'unjeli', jun lub'e' yal inat ti ko' b'a yoj b'ej, ch'ak jakuk ja yal chani chak sk'ux-e'.

⁵ Jaxa tuki cho ko' b'a yoj ton, ja b'a mey lek lu'umi', tixta ela' ja yal inati', yuj mi jel cha'an ay ko ja yech ja b'a lu'umi'.

⁶ Pe ja yajni elk'en ja k'a'uji', b'akb'i ja spowili' sok taki' yuj mey yech.

⁷ Jaxa tuki cho ko' b'a yoj k'i'ix, ja k'i'ixi k'i'i sok k'utsji sk'i'elal.

⁸ Jaxa tuki cho ko' b'a yoj lekil lu'um, ti satini'a, june' ya'a jo'winike', jaxa tuki ya'a oxwinike', jaxa tuki ya'a jun tajab'e' sok lajune'.

⁹ Ja ma ay xchikini b'a oj smakla, a'a smakla.

Jas sb'ejlal ja slajel lo'ili

(Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10)

¹⁰ Jaxa sneb'umani ti mojxiye' ocha', ti sjob'oweyi'a':

—¿Jaslom waxa walyab'ye' sok b'a slajel lo'ili'?

¹¹ Jaxa ye'ni ti sjak'a'a, ti yalyab'ye'a': —Yuj ja we'nlexi oj jana'ex ja jas nak'an ay ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi', ja ye'nlei mini oj b'ob' sna'e'a.

¹² Ja mani ay yi'oji', ojni ajukyi' masa', cho ojni ayukji' masa, pe ja ma mey yi'oji, ja jas ayi'oji' ojni aji' elyi'a.

¹³ Ja yuj wa xkalyab'ye' sok b'a slajel lo'il: —yuj a'ma wa sk'elawe', pe mi xyilawe', wa smaklaye', pe mi xyab'ye' sok mi sna'awe'.

¹⁴ Nab'al oj tsikb'uk ja b'a yen'le'i ja jas yalonej ja aluman Dyos Isa'yasi, ja it yala':

—Amaxa' maklayex sok mini oj ja na'ex jas sb'eja',

Sok oj ja k'el-ex sok mini oj cho ja wil-exa'.

¹⁵ Yuj ja yaltsil ja chonab' iti jel chu'uy ay,
Ja jas wa smaklaye'i mini xyab'ye'a
Sok smuts'uneje' ja sate'i,
Nab'al mi oj yil-e' sok ja sate'i,
Sok oj smaklaye' sok ja xchikine'i'
Sok ja yaltsile'i oj sna'e sok oj sk'u'uke,
Ja ke'ni oj ka' tojb'uke'.

¹⁶ Yuj jel lek ja wa sate'xi, yuj wa x-ilwani sok ja wa chikinexi, yuj wa xyab'ye'.

¹⁷ Smeranilek oj kalawab'yex, ke jitsan aluman Dyos sok matik toji sk'anawe' ke oj sk'el-e'
ja jas waxa wilawexi sok mini yilawe'a sok oj smaklaye' jas waxa wab'yex ja we'nlexi, sok
mini smaklaye'a.

Ja Jesusi' wa xyala' jas sb'ej ja lo'il b'a ts'unwanumi'

(Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

¹⁸ Maklayik jas sb'ej ja slajel lo'il b'a ts'unwanumi.

¹⁹ Ja yajni junuk ja ma wa xyab' ja yab'al ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' sok mini sna'a
jas sb'ejja', wa xjak ja ma milekuki, wa x-aji' elyi' ja jas ts'unub'alyi ja b'a yaltsili. Jani smoj
ja inat it ko' b'a yoj b'ejji'.

²⁰ Ja inat ko' b'a yoj toni', ja iti ja ma wa smakla' ja yab'ali sok jelni gusto wa xyab'a'.

²¹ Pe meyni ay lek yecha' sok mini yij wa x-ajyi'a', yuj ja yajni wa xjak ja wokoli ma ja yajni
x-iji' spatike'i' yuj jalom wa sk'u'ane' ja yab'al ja Dyosi' sok wani skomokan sb'aje'a'.

²² Ja inat cho ko' b'a yoj k'i'ixi', ja iti ja ma wa xyab' ja yab'al ja Dyosi', pe yuj ja b'a cham
k'ujulil ja tyempo iti' sok ja jastal wa xlolajiye' ja b'a jel oj sta' ja jas sb'aje'i' wa x-aji' ch'ak
sk'ujule' ja yab'al ja Dyosi' sok mixani' satiniye'a'.

²³ Jaxa ma ts'unji' b'a lekil lu'um, ja iti ja ma wa xyab' ja yab'ali sok wa sna'a jas sb'ej,
wani x-ajyi sata', wa x-ajyi' june' b'a jowinike' sok b'a oxwinike' sok ja tuki jun tajab'e' sok
lajune' b'a jun ita yal yintil.

Ja slajel lo'il b'a trigo sok ja sisanya

²⁴ Sok ti cho yala' pilan slajel lo'ila, ti yala'a: —Ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'
oj slaj jastal jun winik ke wa ts'unu lekil inat ja b'a yalaji,

²⁵ pe yajni wane' wayel ja winike'i, ti jak ja skondra'i, ti ts'unu inat b'a mi lekuk sb'i'il
sisanya ja b'a ts'unub'al ja trigo sok tixa waja'.

²⁶ Ja yajni eljan ja inati sok ti ajyi' sata' sok tixa cho eljan ja sisanya'i.

²⁷ Jaxa a'tejum jumasa'i' ti waj yalweyab' ja ajwalali', ti yalwe'yab'a': —Kajwal, ¿Mi ma ja
ts'unu' lekil inat ja b'a wa walaji'? ¿B'a eljan ja k'ul b'a mi lekuk b'a'?

²⁸ Jaxa ye'ni ti yalyab'ye'a: —Jun jkondra ja ma sk'ulunej ja iti'. Jaxa a'tejum jumasa'i' ti
yalyab'ye'a: —¿Wan ma xa k'ana' oj waj jotstikon?

²⁹ Jaxa ye'ni ti yalyab'ye'a: —Miyuk, jalekxa jotsowex ja sisanya ay modo oj cho' ja jots-ex
sok ja trigo.

³⁰ Ti xk'iye' lajana manto yajni xtulxi', ja yajni xtulxi'i ke'n oj kalyab' ja matik oj stul-e'i.
Ke'a stul-e' b'ajtan ja sisanya'i sok a'a syuch'-e' ja b'a oj lapxuk k'ak', pe tsumowik ja trigo
b'a yoj ts'ulub'.

Ja slajel lo'il b'a inat b'a mostasa

(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)

³¹ Sok ti cho yala' pilan slajel lo'ila, ti yala'a: —Ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' oj slaj jastal yal sat mostasa, ke jun winik waj sts'un ja b'a yalaji',

³² ja smeranili jani mas yal ch'in b'a spetsanil ja yal inati, pe ja yajni k'ita, jani b'a mas niwan ja b'a jas ts'unub'ali, wa xk'i' jastal jun te', jaxa tiwa ti wa xjakye' ja yal chan b'a satk'inali, ti wa sk'ulan ja soje' ja b'a sk'ab'i.

Ja slajel lo'il b'a lebadura

(Lc. 13.20-21)

³³ Sok ti cho yalyab'ye' pilan slajel lo'ila':

—Ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' oj slaj jastal lebadura, jun ixuk ti syamaa, ya' sok sb'aj sok oxe' sb'isulab'il arina, mani ch'ak sits' spetsanila'.

Ja jastal wa xya' makunuk ja slajel lo'il ja Jesusi'

(Mr. 4.33-34)

³⁴ Ja Jesusi' ch'ak yalyab' spetsanil ja jastik iti ja winike' sok slajel lo'il, ta mik'a sok slajel lo'iluk mi xyalyab'ye',

³⁵ nab'al oj tsikb'uk ja jas yalunej ja aluman Dyosi', ja yajni yala':

—Oj kal sok b'a slajel lo'il,

Oj kal ja jastik nak'an b'a mani yora k'ulaxi ja lu'um k'inali'.

Ja Jesusi' wa xyala'ja sb'ej ja slajel lo'il b'a sisanya

³⁶ Jaxa yajni ch'ak sk'umkan ja winike' jumasa'i', ja Jesusi' ti och och b'a yoj na'itsa', jaxa sneb'uman jumasa'i ti mojxiye' ocha', ti yalwe'yab'a:

—Alkab'tikon jas sb'ej ja slajel lo'il b'a k'ul b'a milekuki' b'a yoj alaji'.

³⁷ Jaxa ye'ni ti sjak'a' sok ti yalyab'ye'a': —Ja ma wa ts'unu' ja lekil inati jani ja Yunin ja Dyosa'.

³⁸ Ja alaji ja'a lu'umk'inali', ja lekil inati jani ja yuntikil ja matik oj ochuk ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi', jaxa k'ul b'a mi lekuki' jani yunin ja ma mi lekuki'.

³⁹ Jaxa kondra'al ma ts'unu' jani ja pukuja, ja sjach'jeli jani ja xch'akelal ja lu'um ita, ja jach'ulanumi jani ja angel jumasa'a'.

⁴⁰ Ja jastalni wa cho xjotsxi ja sisanya'i, wa xcho xlapxi k'ak', jachni ja xch'akelal ja lu'umk'inal iti'.

⁴¹ Oj sje'kon ja Yunin ja Dyos ja yangel jumasa', oj stsom ja b'a wa sk'ulan mandari ja ma kechan wa xmakwani'i sok ja matik milekuk ja jas wa sk'ulani.

⁴² Sok ti oj jip juke' ja b'a yojol orno chakxta ja k'ak'i, ti oj ayuk tiw ja ok'e'li, sok ja jats'junel ejali'.

⁴³ Jaxa matik toji' oj lijpuke' jastal k'a'uj ja b'a wa sk'ulan mandar ja sTati'. Ja ma ay xchikin b'a oj smakla', a'a smakla'.

Ja tesoro nak'ani

⁴⁴ Ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' oj slaj jastal jun jun tesoro nak'ub'al b'a yoj alaj, jun winik sta'a cho snak'a yajk'achil ek'ele', ja sgusto'ili sok ja b'a jawi wa xwaj xchon spetsanil jastiknaka yi'oji' sok wa smanakan ja alaj jawi'.

Ja perla b'a jel ja sts'akoli'

⁴⁵ Cho jachni ja b'a satk'inal b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi' oj slaj jastal jun ma ay jas xchon ja sjastik sb'aji' ke smana perla jumasa' jel ja sts'akoli'.

⁴⁶ Ja yajni sta'a jun perla mas tsamali, ti waja sok ch'ak xchon spetsanil ja jastik yi'oji sok ti smana'a'.

Ja yelub' chayi'

⁴⁷ Cho jachni ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' oj slaj jastal jun elub' chay, ke wa xjipxi' ja b'a yoj niwan pampa ja'i, wa xtsomo' tuktukil tik'e' chay.

⁴⁸ Ja yajni b'uta, tixa wa xya' eluke' b'a sti' ja' sok ti wa x-ochye' kulana', ja b'a leki wa stsomowe' b'a smo'ochil, jaxa b'a mi lekuki wa sjipawe' ele'.

⁴⁹ Cho jachni ja yajni xch'ak ja lu'um k'inal iti': —Oj eljan ja angel jumasa'i sok oj spil-e' ja matik mileluki', ja b'a matik toji',

⁵⁰ jaxa matik mi lekuki ti oj jipjuke' b'a yojol ja orno b'a yoj chakal k'ak'i', ti oj ajoyuk tiw ja ok'eli sok ja jats'junel ejali'.

Yajk'achil sok ja poko tesoro

⁵¹ Ja Jesusi' ti sjob'yile'a':

—¿Wanma xa na'awex jas sb'ej ja jastik iti?

Ja ye'nle'i ti sjak'awe'a':

—Wan Kajwal.

⁵² Ja Ye'ni ti yalyab'ye'a':

—Ja yuj spetsanil ja je'uman b'a leyi wa sneb'awe' ske ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi', oj slaj jastal jun tatal, wa xya' eluk ja stesoro b'a jastik b'a yajk'achilto sok b'a pokoxa'.

Ja Jesusi' wa xwaj b'a Nasaret

(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)

⁵³ Ja yajni ch'ak yal ja slajel lo'il it ja Jesusi', ti waj ja b'a tiwi.

⁵⁴ Ja yajni jak ja b'a slumali, wa sje'ayile' ja b'a yiglesya ja judiyo jumasa', ja ye'nle'i wanto xkanye' jakan sok ti wa xyalawe'a': —¿B'a ch'ak sneb' ja jastik wa xch'ak sna'i sok ja milagro jastik iti?.

⁵⁵ ¿Mi ma ja'uk ja yunin ja karpintero ja iti? ¿Mi ma Mariya uk sb'i'il ja snani, sok mi ma ja'uk ja smoj aljel jumasa' ja'a, Jakobo sok ja Joseji sok ja Simoni sok ja Judas b'a?

⁵⁶ ¿Mi ma tey jmoktik ja smoj aljel jumasa'i'? ¿Jaslom jel sna'a sok wa sk'ulan milagro jumasa' b'a?

⁵⁷ Sok ti wa xb'ulb'uniye' sok ja ye'ni. Pe ja Jesusi' ti yalyab'ye'a':

—Mey aluman Dyos b'a mi oj toyjuk, pe ja b'a slujmali sok b'a snaji' mini xtoyji'a'.

⁵⁸ Sok mini sk'ulan jitsan milagro'a ja tiwa', yuj ja lom mi sk'u'ane' ja yen'le'i'.

14

Ja jastal cham ja Juan Bautista

(Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9)

¹ Ja b'a tyempo jawi ja Herodes ye'n ay xchol, ti ch'ak yab' yab'alil ja jastal wa xtoyji' ja Jesusi',

² Sok ti yalyab' ja ya'tujumi:

—Ja iti ja Juan Bawtista, ja ye'ni sak'b'ujita ja b'a chamwiniki, ja yuj ja b'a ye'ni tey ja ipal jumasa' iti.

³ Yuj ja Herodesi syama ja Juan i, syuch'u' sok kadena sok slutu b'a snajtsil lutjel, yuj smul ja Herodiyasi, ja xche'um ja Felipe smoj aljeli,

⁴ Yuj ja Juan i wa xyalyab'i:

—Mini lek oj ja che'umuka.

⁵ Ja Herodesi wa sk'ana smile', pe wa xiw yuj ja winike' jumasa'i, yuj jachni ay yujele' jastal jun aluman Dyos ja Juani'.

⁶ Pe ja yajni x-ajyi' sk'inil ja b'a sk'ak'ujl manxi ja Herodesi, ja yak'ix ja Herodiyasi ti chani b'a snalane' sok sk'ulan gusto ja Herodesi',

⁷ ja yuj ja ye'ni yala' cho sk'ulan jurar ke oj ch'ak yayi' spetsanil ja jas wa sk'ana'.

⁸ Jaxa ye'ni, alub'alxayab' b'ajtan yuj snan ja jas oj sk'ani', ti yala'a':

—A'ki il ja yolom ja Juan Bawtista b'a jun yoj sek'.

⁹ Jaxa reyi ti och xcham sk'ujula', pe yuj jalom sk'ulan jurari sok jalom ch'ak yab' ja sloki', ti yala' ke'a yaweyi'a'.

¹⁰ Sok ti yala' ke' oj k'uts jukyi' ja yolom ja Juan i ja b'a snajtsil lutjeli.

¹¹ Sok ti ijijan ja yolom b'a jun lechan sek'a sok ti yawe'yi ja ak'ix jawi', jaxa ye'ni ti cho ya'yi' ja snani.

¹² Jaxa sneb'uman jumasa'i ti k'otye'a sok ti yi'aje' ja skwerpo, sok ti smukuwe'a sok ti wajye'a sok ti waj yalwe'yab' ja Jesusi'.

Ja jastal waye' ja jo' xa'ane' winike'i'

Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

¹³ Ja yajni yab' ja Jesusi', ti spila' sb'aj ja b'a tiwi ti k'e' b'a jun b'ejyum sat ja' ti waj b'a jun ch'ayan luwar, ja yajni yab' ja winike' jumasa'i', ti ch'ak wajuke' nochana', sok yoke' ch'ak eluke' ja b'a chonab'ile'i'.

¹⁴ Ja yajni ko' ja Jesusi' ja b'a b'ejyum b'a sat ja'i, ti yila' jel jitsan winike'a' sok ti ya'a ja syajal sk'ujol sok ja b'a ye'nle'i sok ti ya' tojb'uk spetsanil ja matik ay yi oj chameli.

¹⁵ Ja yajni och ja k'ak'uji, ti jitsye' och ja sneb'uman jumasa' ja b'a b'ay ja ye'ni, ti yalweyab'a:

—Ja luwari jawi' jel ch'ayan juntiro sok och tani ja k'ak'uja', jeka ja winike' jumasa'i, ke'a wajuke' ja b'a yal komon jumasa'i, b'a oj sman-e' ja swa'ele'i'.

¹⁶ Jaxa Jesusi' ti yalyab'ye'a:

—Mini t'ilanuk oj wajuke'a, awikiyi' wenlex ja swa'ele'i'.

¹⁷ Ja ye'nle'i ti yalawe'a:

—Mey ki oj tikon ja ili kechan ki oj tikon jo'e' pan sok chab' chay.

¹⁸ Ja ye'ni ti yalyab'ye'a:

—I'ajik janki ili.

¹⁹ Jaxa tiwa ti yalyab'ye' ja winike' jumasa'i' ke'a' kulanuke' ja b'a yoj ak sok ti syama ja jo'e pani sok ja chab' chayi sok ti sk'ela' k'e' ja satk'inali, sk'ulan bendisyar sok ti spila' ja pani', ti ya'yi' ja sneb'uman jumasa'i, jaxa sneb'uman jumasa'i ya'yi'ja winike' jumasa'i.

²⁰ Sok ch'ak wa'uke' spetsanile' sok ch'ak b'ut'uke' lek sok ti ch'ak stsom-e' ja sts'ub'il

janek'to kani', sb'utuwe'to lajchawe' mo'och.

²¹ Ja matik ch'ak slo'e'i ay ma jun lajchaw xa'ane' sok jo'winike', mi kwenta'uk ja ja ixuke'i' sok ja yal untik.

Ja Jesusi' wa xb'ejyi' b'a sat niwan pampa ja'

(Mr. 6.45-52; Jn. 6.15-21)

²² Jaxa tiwa ja Jesusi' ti yak'e'uk ja sneb'uman jumasa' ja b'a yal b'ejyum b'a sat ja'i', b'a b'ajtan oj ek' sk'uts-e' och ja pampa ja'i ke yuj ja ye'ni, ja ye'ni jani wanto sk'umajelkan ja winike' jumasa'i.

²³ Ja yajni ch'ak sk'umkan ja winike' jumasa'i, ti k'e' stuch'il b'a jun wits wa sk'umuk ja Dyosi', ja yajni och ja a'kwali', tini ay stuch'il ja tiwa'.

²⁴ Jaxa b'ejyum sat ja' tixa ay b'a snalan ja niwan pampaja'i sok ti jak tsatsal ik'a wa spujtsin ja ja'i, yuj ja ik'i ti jakum ja b'a wajumi.

²⁵ Ja yajni mojanxa b'a yoxil gallo, ja Jesusi' ti wajum och b'ejyel sat niwan pampaja', ja b'ay ja sneb'umani'.

²⁶ Jaxa sneb'uman jumasa', ja yajni yilawe' wan b'ejyel b'a sat niwan pampaja'i', jel xiwy'e' juntiro, ti och awanuke':

—;Ja jawi' altsilni'a'!

²⁷ Pe ja Jesusi' tixta k'umani'a', ti yalyab'ye'a':

—;Tsatsal k'ujulana b'ajex, Ke'non, mok xiwanik'!

²⁸ Jaxa Pedro ti sjak'ayi'a, ti yalyab'a:

—Kajwal, ja ta we'nak'a', ala' ke oj waj jta'ajan b'ejyel ja b'a sat ja'i'.

²⁹ Ja ye'ni ti yalyab'a:

—La'. Ja Pedro ti ko' ja b'ejyum b'a sat ja'i, ti wan b'ejye' och waj sta' ja Jesusi'.

³⁰ Pe ja yajni yila' ja tsatsal ik'i, xiwi' sok ti och mukxuka, ti awani'a, ti yala'a:

—;Kajwal, koltayon!

³¹ Jaxa Jesusi' ti xija' wego ja sk'ab'i ti syamakana' sok ti yalyab'a':

—Minixa k'u'ana', ¿Jaslom ja wan k'umal ja wa k'ujoli'? x-utji' ja Pedro.

³² Jaxa yajni k'eye' ja b'a yal b'ejyum b'a sat ja'i, ja ik'i k'ot tek'an.

³³ Jaxa matik tey b'a b'ejyum b'a sat ja'i, jakye' sok stoyowe', ti yalawe'a':

—Smeranilnileka Yuninani Dyosa'.

Ja Jesusi' wa xya'tojb'uk ja matik malo'ay b'a Genesareti

(Mr. 6.53-56)

³⁴ Ja yajni ek' sk'uts-e' jani, ti jakye' b'a slujmal b'a Genesaret.

³⁵ Ja yajni naji' sb'aj yuj ja swinkil ja luwar jawi', ti ch'ak yal-e ek' ja b'a sutanal ja b'a luwar jawi sok ti ch'ak ijujanyi' ja matik malo'ayi',

³⁶ sok ti wa spata la'ane' sk'ujul ke kechan oj yamjuk ja sk'ujtsili', spetsanil ja matik ch'ak syami', ch'akni tojb'uke'a'.

15

Ja jas wa x-aji' kuxb'uyuj ja ja winiki'

(Mr. 7.1-23)

¹ Jaxa tiwi ti k'otye' ja b'a b'ay ja Jesusi' chab' oxe' ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja Parise'os jumasa' ja b'a Jerusalemi, ti yalawe'a:

² ¿Jasyuj ja wa neb'uman jumasa'i mi sk'ulane' ja jastal wa sk'ulane' ja matik b'ankilal? Jaslom mi sak'a' ja sk'ab'e' ja yajni wa xwaye'i'.

³ Jaxa ye'ni ti sjak'a'a', ti yalyab'ye'a': —¿Jas yuj ja we'nlex wa xchoxa k'okowex ja smandar ja Dyos, b'a oj k'ulukex ja jastal ja wa skostumbre'exi'?

⁴ Yuj ja Dyosi' jachni yala'a': —Yajta ja wa nana tati', jaxa ja ma mini lek ja jas wa xyala' sb'aj snan stati', ojni chamuka'.

⁵ Pe ja we'nlexi waxa walawex: —Chikan machunk'iluk wa xyalyab' ja snan stati': mi oj jb'ob' koltaya', yuj spetsanil ja jas ki'oji ja jk'apuneyi' ja Dyosi',

⁶ sok mixa skits'a' ja snan stati'. Jachni ja k'okonex ja ja smandar ja Dyosi' yuj ja wa skotumbre'exi'.

⁷ Ma'tik wa xtawaniti' b'a patikal, lekni ja jas yala' ja Isa'iyasa ja b'a we'nlexa', ja yajni yala':

⁸ Ja chonab' iti kechani sok sts'ujmil sti'e' wa stoyowone'.
Pe ja sk'ujule'i', najat yi'ojone'.

⁹ Lomni wa stoyowone'a',
yuj ja jas wa sje'awe'i' jani smandar winika'.

¹⁰ Sok ti spaya' spetsanil ja winike' jumasa'i, ti yalyab'ye'a': —Maklayik sok na'awik.

¹¹ Mi ja'uk yuj ja jas oj yab' ja winiki' oj jko' mulal, yuj jani ja jas wa x-el ja b'a sti'i', wa x-aji' ko' mulal ja winika'.

¹² Ticho k'otye' ja sneb'uman jumasa', ti yalyab'ye'a':

—¿Wan maxa na'a ke ja parise'os jumasa'i tajkiye' ja yab'ye' ja lo'il it?

¹³ Jaxa ye'ni ti sjak'a'a' ti yalyab'ye'a': —Spetsanil te' ke mi ye'n sts'ununej ja jTat ma tey b'a nalan cha'ani, ojni jotsjuka.

¹⁴ Aktayikani', yuj muts'ani' ja sate'a sok wani chechawe' ja mi xyilawe' k'inali', ja ma mi xyila k'inali' ta wan xchecha ja ma mi xcho xyila'i', lajani oj jmok'uke' k'e'ena'.

¹⁵ Ti sjak'a ja Pedro, ti yalyab'a:

—Alkab'tikon jas sb'ej ja lo'il iti.

¹⁶ Ja Jesusi' ti yala'a': —¿Cho mito choxa na'awex jas sb'ej ja we'nlexi?

¹⁷ ¿Mi maxa na'awex, ke spetsanil ja jas wa x-och b'a jtitiki ti wa xko' b'a jlukumtik sok tixani wa xwaj ka'tikan b'a wala kantik paxyal?

¹⁸ Pe ja jas wa x-el b'a jtitiki, ti wa x-elk'en b'a kaltsiltik, ja iti wa xya' ko' mulal ja winiki'.

¹⁹ Yuj tiwa x-elk'en b'a kaltsiltik ja jas milek wa x-ek' jk'ujultiki', ja b'a oj jmilwani', ja b'a oj le'a' wajmul, ja b'a oj ja k'umuka' b'aj sok jun ixuki', ja b'a oj ek'anani', ja b'a oj jlokwanan a'b'ali' sok ja b'a oj jas milek oj ja wali'.

²⁰ Ja jastiknaka iti jani jastal wa xya' ko' mulal ja winika', pe ja jastal oj wa'an mi sak'xi jk'ab'tiki mini oj ya' ko' mulalal ja winika'.

Ja jastal sk'u'an ja ixuk kanane'a

(Mr. 7.24-30)

²¹ Ja yajni el ja tiw ja Jesusi', tixa waj b'a slujmalil b'a Tiro sok b'a Sidon.

²² Jun ixuk Kanane'a, ti jakel ja b'a slujmalil jawi, ti awani'a sok ti wa xyalyab'a:

—ǰKajwal, Yunin Dabil, a'a ja syajal ja wa k'ujol ja b'a ke'ni! Ja kak'ixi ixta' juntiro wa x-ilji yuj jun ta pukuj.

²³ Pe ja Jesusi' mini jas sjak'a'a'. Jaxa snob'uman jumasa' ti jitsye' och ja b'a b'ay ja ye'ni, ti spatala'ane' sk'ujula sok ti yalawe'a':

—Alxayab' axa wajuk, yuj wanxta awanel jan ja b'a jpatiktiki'.

²⁴ Ti sjak'a'a' sok ti yala'a':

—Ja ke'ni jekub'akoni' b'a jle'e' ja yal ch'ayel chej jumasa', pe kechani' ja b'a xchonab'il b'a Isra'eli'.

²⁵ Ja ye'ni ti jaka ti komek'an ja b'a sti' sat ja Jesusi', ti yala'a':

—ǰKajwal, koltayon!

²⁶ Ti sjak'a ja Jesusi' ti yala'a':

—Milekuk oj ka' eltikiyi' ja span ja kuntikiltiki sok oj jiptikiyi' ja tsi'i'.

²⁷ Ja ixuki ti yala'a':

—Merani ja Kajwal, pe ja yal tsi'i' ja wa slo'owe' ja sts'ub'il ke wa xmok' ja b'a slechante' ja yajwale'i'.

²⁸ Jaxa Jesusi' ti sjak'a'a sok ti yala'a':

—ǰIxuk wanixa k'u'an leka!

Ojni k'ulaxuk ja jastalni waxa k'ana. Ja yak'ixi tojb'ini ja b'a ora'il jawa.

Ja Jesusi' wa stojb'es jitsan chamum

²⁹ Ja Jesusi' ti el ja tiwi ti waj b'a sts'e'el niwan pampaja' b'a Galile'a sok ti k'e b'a jun wits, ti och kulan ja tiwi'.

³⁰ Sok ti jak tajuk yuj jitsan winike'a', ke yi'oje' jan ja ma mey yok sk'ab'i' sok ma tupel ja sati', ma mi xk'umani sok ma renko wa xb'ejyi' sok jitsan matik malo'ay, ti ya' i'aje' janiyi' ja Jesusi' sok ti ch'ak ya' tojb'uka',

³¹ Jaxa winike' jumasa' wanto xkanye' jakan, ja yajni wa xyilawe' ke wanxa x-el sk'umale' ja ma mi xk'umaniye'i', ja matik mey yok sk'ab'e'i ayi' tojb'uke', ja matik mey yoke'i' wa xb'ejyi', jaxa ma tupel ja sate'i ch'ak yil-e' k'inal, wa stoyowe' ja sDyos ja Israeleño jumasa'.

Ja Jesusi' wa xya' wa' chan winike'xa'ane'winike'i'

(Mr. 8.1-10)

³² Jaxa Jesusi' ti spaya' ja snob'uman jumasa', ti yalyab'ye'a':

—Ay ki oj syajal k'ujol sok ja winike' jumasa', yuj ayxa oxo' k'ak'uj ti aye' jmoka sok mey yi oje' jas oj yab'ye', mi xk'ana oj jek-e' jach sk'utsuneje' ja swa'ele'i, lom oj tupyik'e' ja b'a b'eji.

³³ Jaxa snob'uman jumasa' ti yalawe'a':

—ǰPe b'a oj jtatikon jitsan pan ja ke'ntikon ja b'a takin lu'umi', b'a oj b'utuk'e lek ja winike' jumasa' iti'?

³⁴ Jaxa Jesusi' ti sjob'yile'a':

—ǰJanek' pan ja wi'ojex?

Ja ye'nle'i ti sjak'awe'a':

—Juke' sok chab' oxo' yal chay?

³⁵ Tixa yalyab'ye' ja winike' jumasa' ke oj ochuke' kulan.

³⁶ Sok ti syama ja juke' pani jawi sok ja yal chayi, ti sk'ana' ts'akatala, ti spilayi' ja snob'uman jumasa', jaxa snob'uman jumasa' ja cho ya'yi ja winike' jumasa'.

³⁷Waye' spetsanile' sok b'utye' lek, sb'ut'uweto juke' mo'och ja janek'to kan ja sts'ub'ili'.

³⁸Ja matik ch'ak wa'uki, wa'ye' lajun xa'ane' winike', mi kwenta'uk ja ixuke'i sok ja yal untiki.

³⁹Ja yajni ch'ak sk'umkan ja winike'i, tik'e' b'a jun yal b'ejjum b'a sat ja' ti waj b'a slujmal Magdala.

16

Ja jastal wa ska'nawe' senyali'

(Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)

¹Sok ti jakye' ja parise'osi sok ja saduse'osi, b'a oj sk'uluke' tentar, wa sk'anawe'yi' senyal b'a satk'inal.

²Jaxa Jesusi' ti sjak'a'a', ti yalyab'ye'a': —Ja yajni x-och ja k'ak'uji' waxa walawex: —Jel lek ja tyempo yuj chak pampaxta ja sat k'inali'.

³Jaxa b'a payina waxa walawex: —Ja wego oj jak tsatsal ik', yuj chak ay ja satk'inali sok musan ay. ¡Ma'tik wa xta'wani ti patikal! Waxa na'awex ja jastik wa xchiknaji' ja b'a satk'inali, ¡jaxa senyal jumasa' ja b'a tyempo mixa na'awex!

⁴Ja lame' matik minaka lekuk sok matik minaka tojuk wa sk'anawe' senyal, mini jas oj jejukyile'a, kechani ja jas ek' sb'aj ja aluman Dyos Jonasi'.

Ti ch'ak yakana' sok ti waja'.

Ja slebadura ja Parise'osi

(Mr. 8.14-21)

⁵Ja sneb'uman jumasa' yajni ek' yeta och ja b'a jun la ts'e'el ja pampaja'i', ch'ay sk'ujule' mi yi'aj spane'.

⁶Ja Jesusi' ti yalyab'ye'a':

—K'elawik, talnab'ajik sok ja b'a lebadura b'a parise'osi sok ja b'a saduse'osi.

⁷Ja ye'nle'i ti ek' sk'ujule' b'a ye'nleta'a, ti wa xyalawe'a':

—Wa xyala' ja iti, yuj jalom mi ki'ajtikjan pani'.

⁸Ja yajni sna'a Jesusi' ti yalyab'ye'a': —¿Jaslom we'nta x-ek' ja k'ujulex ke meyuka wi ojed pani', winike' ma kechan t'usan wa sk'u'ane'?

⁹¿Mini maxa na'awexa sok mini ma xjaka k'ujulexa ja ja jastal waj ja jo'e' pani jawi ja b'a lajun joxa'ane' winike'i sok janek'to mo'och ja tsomowexi'?

¹⁰¿Sok mini ja jastal waj ja juke' pani ja b'a lajun xa'ane' winike' sok janek'to mo'och ja tsomowexi'?

¹¹¿Jaslom mixa na'awexi ke mi ja wanukon yaljel sok ja pani, ja yajni kalawab'yex ke oj ja talnab'ajex sok ja slebadura ja parise'osi sok ja saduse'osi'?

¹²Ti sna'awe' ke mi ja wanuk aljelyab'ye' ke oj stalna sb'aje' sok ja lebadura b'a pani, yuj jani jas wa sje'awe' ja parise'osi sok ja saduse'osi.

Ja Pedro wa xyala' ke ja Jesusi' ye'nani ja Cristo'

(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

¹³Ja yajni k'ot ja Jesús ja b'a Cesarea b'a Filiposi', ti sjob'oyi' ja sneb'uman jumasa', ti

yala'a:

—¿Machunk'iluk ja wa xyalawe' ja winike' ja winik ma sjekonejkon ja Dyosi'?

¹⁴ Ja ye'nle'i ti yalawe'a:

—Chab' oxé' wa xyalawe', ja'a Juan Bautistai sok chab' oxé' wa xyalawe' ja'a Eliasi sok chab' oxé' wa xyalawe' ja'a Jeremíasi, ma ja'a junuk ja aluman Dyos jumasa'

¹⁵ Jaxa ye'ni ti sjob'oyile'a':

—Jaxa we'nlexi', ¿Machunk'ilukon ja waxa walawonexi'?

¹⁶ Ti sjak'a ja Simón Pedro, ti yala'a:

—We'na ja Cristo'i, ja Yunin ja Dyos ma sak'ani.

¹⁷ Jaxa Jesusi' ti sjak'ayi'a': —Jelni leka'a Simón, yunin Jonás, yuj mini jun winik ma ya' julaka' k'ujola', yuj jani ja jTat ma tey b'a satk'inali'.

¹⁸ Ja chuk ja ke'ni wa xkalawab'i ke we'nani ja Pedro'a sok ja b'a ton iti ti oj ka' k'e'uk ja kiglesya, ja puwerta jumasa' b'a yoj chakal k'ak'i mini oj k'ulajuk yuj ganara'.

¹⁹ We'nani oj kawi' ja syabe'il ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi, spetsanil jas waxa mocho ja b'a lu'umk'inal iti' oj ni cho mochjuk ja b'a satk'inala sok spetsanil ja jas waxa pa'a ja b'a lu'umk'inal iti', ojni cho paxuk ja b'a satk'inala.

²⁰ Sok ti yalyab' ja snéb'uman jumasa'i ke mok ma yalweyab'i ke ye'n ja Jesusi', ja Cristoi.

Ja Jesusi' wa xyala'jastal oj chamuk

(Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22-27)

²¹ Mani b'a jawi' ja Jesusi' yalyab' ja snéb'uman jumasa', ke jelni st'ilanil oj jwajuk ja b'a Jerusalemi' sok jelni oj ajukyí' wokol yuj ja matik b'ankilal sok ja b'a ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyí' sok ojni chamuka', ja b'a yoxil k'ak'uj ojni sak'b'ujuka'.

²² Jaxa Pedro, ti yi'a och b'a pilan lado'a, ti skomo'a', ti yalyab'a':

—Kajwal, a'a syajal wa k'ujul b'a we'nnta, ke mok ek'uka' b'a ja iti.

²³ Pe ja Jesusi' ti kumxi'a sok ti yalyab' ja Pedro:

—Pukuj, elan ja b'a tse'eli, wanixa makawona', ja we'ni mixa k'ela' ja jastik junk'iluk b'a Dyosi' yuj jani waxa k'ela' ja jastik junk'iluk ja b'a winik.

²⁴ Jaxa Jesusi' ti yalyab'a ja snéb'uman jumasa'i: —Ta ayk'a ma wa sk'ana oj snoch-on, mokxa k'uluk ja jas wa sk'ana', a'a kuchyuj ja wokol sok ti snochwona'.

²⁵ Yuj spetsanil ja mani wa sk'ana'oj skolta ja sak'anili, ojni ch'aya', jaxa ma xch'aya' ja sak'anil yuj jkaje'il ke'na, ojni sta' ja sak'anila'.

²⁶ Yuj ¿jas xchol ja lek janaka tey ay b'a sk'ab' ja jastik ay ja b'a lu'umk'inali', ta wank'a xchaya' snajel ja sk'ujuli'? ¿Ma jasunk'iluk ja oj stupsok ja sk'ujol ja winiki'?

²⁷ Yuj ja yunin ja Dyosi' ojni jakuk ja b'a yip ja sTata sok ja yanjel jumasa', jaxa tiwa kada jujune' oj stup-e' ja jas sk'uluneje'i'.

²⁸ Yuj smeranilek wa xkalawab'yex ke ay chab' oxé' ja ma tey ili ke mini ke mitoni oj chamuke'a' ke mantoni xyilawe' oj jakuk ja yunin ja Dyos ja b'a oj sk'ul mandari'.

17

Ja jastal tukb'i ja Jesusi'

(Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36)

¹ Ek' wake' k'ak'uj, ja Jesusi' ti yi'aj k'e' ja Pedro sok ja Jakobo'i sok ja smoj aljel Juani', ti wajye' b'a jun cha'anil wits stuch'ile'.

² Sok ti tuk'b'i ja b'a sti' sat ye'nle', xlijpi xta' ja sati jastal k'a'uj sok ja sakxta xlijpi ja sk'ujtsili jastal xojob' k'ak'uj.

³ Wajto yil-e' tey ja aluman Moyses'i sok ja Eliyasi', wan lo'il sok ja Jesusi'.

⁴ Jaxa Pedro ti yalyab' ja Jesusi':

—Kajwal, jel lek ja ti aytik ili, ja ta waxa k'ana la jk'ultik ox'e' jakal, june' b'a wa b'aj we'na sok june' b'a Moyses sok june' b'a Eliyas.

⁵ Ja yajni wanto k'umal ja ye'ni, jun nole' ason jak musjoke' sok ti chiknaji' jun k'umala' ke wa xyala':

—Ja iti ja'a Kunin ma wa xyajta', ja ma wa xya' gusto'axikoni', maklayik ja ye'ni.

⁶ Ja yajni yab'ye' ja k'umal jaw ja sneb'uman jumasa' ti koye' nujana sok jel xiwy'e' juntiro.

⁷ Jaxa Jesusi' ti mojxi' ocha ti yamjiye'a', ti yala'a':

—K'e'anik sok mi la' xiwyex.

⁸ Ja yajni sjacha' ja sat ja ye'nle'i, mini ma yilawe'a kechtani ja Jesusa'.

⁹ Ja yajni ko'umexakon ja b'a witsi', ti aljiyab'lek yuj ja Jesusi':

—Mok maa walwexyab' ja jas ja najsatinexi', mantoni yajni sak'b'uji ja Yunin ja Dyos ja b'a chamwiniki'.

¹⁰ Jaxa sneb'uman jumasa'i ti sjob'oweyi'a, ti yalawe'a:

—¿Jas yuj b'a ja je'uman jumasa' b'a leyi' wa xyalawe' ke jel st'ilanil oj jak b'ajtan ja Eliyasi?

¹¹ Ti sjak'a ja Jesusi', ti yalyab'ye'a: —Ja smeranili ja Eliyasi ye'ni oj jak b'ajtana' sok oj ch'ak stojb'es spetsanil ja jastik ayi'.

¹² Wa xkalawab'yex ke ja Eliyasi jaktani'a sok mini sna'awe' sb'aja', ch'akni sk'uluke' ja jasni wa sk'anawe' sok ja b'a ye'ni, cho jachni ja yunin ja Dyosi' ojni cho yi' wokol yuj b'a ye'nle'.

¹³ Ja sneb'uman jumasa' sna'awe' ke ja wan yaljel sok ja b'a Juan Bautista.

Ja Jesusi' wa xya' tojb'uk jun kerem ma ochel sb'aj pukuj

(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)

¹⁴ Ja yajni k'otye' ja b'a b'ay ja winike' jumasa', ti jak jun winika ti komek'an ja b'a sti' sat ja ye'ni, ti yala'a':

¹⁵ —Kajwal, a'a' ja syajal ja wa k'ujol sok ja b'a kunini, yuj wa xtupyik' sok jel wa xyi'aj ja wokoli', yuj jel jitsan ek'ele' wa xmok yoj k'ak' sok yoj ja'.

¹⁶ Sok ki'aj tajan yi' ja wa neb'uman jumasa', pe mi xb'ob' ya' tojb'uke'.

¹⁷ Ja Jesusi' ti sjak'a'a sok ti yala'a':

—¿Lamlantik ma mi sk'u'an sok matik mi lekuk! ¿Ja nek'to tyempo titi oj ajyukonamokexa'? I'ajikjanki' il ja yal keremi'.

¹⁸ Jaxa Jesusi' ti snutsu ja pukuji, ti el ja b'a yal keremi sok tojb'ini'a mani b'a ora'il jawa.

¹⁹ Ti jakye' ja sneb'uman jumasa' ja b'a b'ay ja Jesusi', b'a jach b'a pilanexa', ti yalawe'a':

—¿Jaslom mi b'ob' ka'eltikoni ja ke'ntikoni?

²⁰ Ja Jesusi' ti yalyab'ye'a: —Ja yuj ja lom kechan t'usan waxa k'u'anexi', oj kalawab'yex ja smerani, ja lek wanixa k'u'anexi jastal jun yal sb'ak' yal mostasa, oj ja walwexyab' ja wits iti: —Ek'an la' ti ochi sok ojni cho ek'uka' sok mini mi jas mi oj b'ob'uka wujelexa'.

²¹ Pe ja tik'e' pukuj iti', ja b'a jastalni oj eluki', jani sok ja jastal oj ja k'umukex ja Dyosi' sok

jastal oj ja kom ja wa wa'elexi'.

Ja Jesusi' wa xcho xyala' pilan ek'ele' ja jastal oj chamuki'

(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)

²² Ja yajni tito aye' b'a Galile'a, ja Jesusi' yalyab'ye': —“Ja Yunin ja Dyosi' ojni k'ulajuk entregar b'a sk'ab' ja winike'a.

²³ Oj smil-e', pe ja b'a yoxil k'ak'uji ojni sak'b'ujuka'. Ja ye'nle'i jel cham sk'ujule' juntiro.

Ja jastal stupjel impu'esto ja b'a templo

²⁴ Ja yajni k'otye' ja b'a Kaperna'umi, ti jak sta'e' ja Pedro ja ma wa sk'ulan kobarar ja chab' drakmasi' sok ti yalweyab'a':

—¿Ja waJe'umanexi mi ma oj stup ja chab' drakmasi'?

²⁵ Ja ye'ni yala':

—Ojo'.

Ja yajni och och ja b'a yoj na'its ja ye'ni', ja Jesusi' ye'n k'umani b'ajtan sok ti yalyab'a':

—¿Jastalxa wila Simon? Ja rey jumasa' ja b'a lu'umi, ¿Machunk'iluk ja wa sk'ulaneyi' kobarar ja impu'esto? ¿Ja ma ja yuntikile' ma ja matik b'a pilan luwari'?

²⁶ Ja Pedro ti sjak'a'a':

—Ja b'a matik ti sb'aj b'a pilan luwari.

Ja Jesusi' ti yalyab'a':

—Jaxa yuntikile'i' mini jas wastupuwe'a'.

²⁷ Pe ja b'a mi oj ka' k'etik skoraja'e'i, ka'ax ja b'a niwan pampaja'i sok tixa jipa ja wa wan swelo'i', ja b'a sb'ajtanil chay x-elawuji' yama, yajnixa jamayi' ja sti'i, ti oj ja ta' jun sat tak'ina'.

I'ajkani', tupujiye' ja jb'aj ke'ni sok ja wa b'aj we'ni.

18

¿Machunk'iluk ja mas st'ilanili?

(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)

¹ Ja b'a tyempo'il jawi ja sneb'uman jumasa'i ti jakye' ja b'a b'ay ja Jesusi', ti sjob'oweyi'a':
—¿Machunk'iluk ja ma ma st'ilanil ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi'?

² Ti spayajan ja Jesusi' jun yal kerem, ti ya' och b'a snalane' ja b'a b'ay ja ye'nle'i.

³ Ti yala'a': —Smeranilek wa xkalawab'yex, ta mik'a tukb'esab'ajex sok mi choxa k'ulana b'ajex jastal yal untik, mi jb'ob' ochanik ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'.

⁴ Ja yuj chikan machunk'iluk wa xch'inbe sb'aj jastal ja yal kerem iti', jani mas jel t'ilan ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'.

⁵ Sok chikan machunk'iluk sk'ulan resibir jun yal untik ja b'a jb'i'ili, ke'n wa sk'ulanon resibir.

Ja jastal oj jb'ob' kokotik mulali

(Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2)

⁶ Sok chikan machunk'iluk jawa xya' ko' mulal junuk ja yal untik iti ke wa sk'u'anoni, mas wa x-aji' och lokan niwan sk'ab' cha' ja b'a snuk'i sok a'a jipjuko' b'a yoj xcha'anil ja b'a yoj

niwan pampaja'i.

⁷ ¿Jelni awula sb'aj ja swinkil ja lu'umk'inala' ita' ja b'a jastalni wa x-aji' ko'uke' mulali'! yuj jelni st'ilanil ja b'a jastal oj lokb'ajuk koktiki' ¿pe jelni a'wula sb'aj ja winik ma oj ya' ko mulal ja tuki'!

⁸ Ja yuj, ja jas waxa k'ulan sok ja wak'ab' ma ja wawok ta wank'a xya' ko'an mulal, k'utsu'ele' sok a'eluk ja b'a we'ni, mas lek mey juna k'ab' ma juna wok ja b'a oj ajyan sak'an b'a juntiro, ke ti aya wi'oj xchab'il ja wa k'ab' sok ja wa woki b'a oj jipjan ja b'a yoj chakal k'ak'i'.

⁹ Pe, ja wa sat ta ta wank'a xya' ko'an mulal, a'eluk sok a'elal ja b'a we'ni: —Mas lek kechan juna sat oj ochan ja b'a oj ta ja wa sak'anil b'a juntiro, ke ti a'wi'oj xchab'il ja wasati oj jwajan ja b'a yoj chakal k'ak'i'.

Ja slajel lo'il b'a yal chej chayi'

(Lc. 15.3-7)

¹⁰ Moka mi'a kits'-ex junuk ja yal untik iti, yuj wa xkalawab'yex ke ja yanjel jumasa' b'a satk'inali jani wane' sk'ejel tolabida ja sat ja jTat matey b'a satk'inala'.

¹¹ Yuj ja Yunin ja Dyosi' jakel b'a oj skolta' ja manaka ch'ayel ay ajyi'.

¹² ¿Jastalxa wab'yex? Ja lek jun winik ay yi'oj jo'winike' xchej, ja lek xch'ay junuki', ¿Mi ma xyakan ja chan winike' lajune' sok b'alune'i sok wa xwaj b'a yoj wits wa xwaj sle' ja b'a ch'ayeli?

¹³ Ja lek sta'ani'i, smeranilek wa xkalawab'yex ke mas jel gusto'axi sok ja b'a jun jawi', ke sok ja b'a chan winike' lajune' sok b'alune'i' ke mi ch'aye'i'.

¹⁴ Cho jachni cho majkil, ja waTatex ma tey b'a satk'inali mi xcho sk'ana' oj ch'ay junuk ja yal ch'in it jumasa'i.

Ja jastal oj ka'tik perdon ja jmo'aljeltiki

(Lc 17.3)

¹⁵ Ja yuj, ja wa moj aljeli' ta wank'a sk'ulanawi' ja jas mi lekuki', ka'ax sok komo pe ja tuch'ilexni'a', ta wank'a smakla ja jas oj ja wali', ojni wa tukb'uk ja wa moj aljela'.

¹⁶ Pe ja ta mik'a smaklaya'i, i'aj june' ma chab' ja moj, nab'al ja b'a jastal wa sle'a muli' ti oj yab'ye' ja chawane' ma oxwane' testigo jumasa'i'.

¹⁷ Ta mi k'a smakla ja ye'nle'i, alyab' ja iglesya, ta mik'a cho smakla ja iglesya, ila' jastal ma mi sk'u'an yab'al Dyos sok jastal jun tsomuman tak'in.

¹⁸ Yuj smeranilek wa xkalawab'yex ke spetsanil ja jas waxa mochowex ja b'a lu'umk'inal iti', ojni cho moxuk ja b'a satk'inala sok spetsanil ja jas waxa tukuwex ja b'a lu'umk'inal iti', ojni cho tukxuk ja b'a satk'inala'.

¹⁹ Yuj smeranilek wa xkalawab'yex, ta ay chawane' ja we'nlex ay jas lajan waxa k'anawex ja b'a lu'um iti', ja jTat ma tey b'a satk'inali' oj yawilexa'.

²⁰ Yuj ja b'a b'ay chab'e' ma oxe' tsomane' ja b'a jb'i'ili, ti ayon b'a snalane' ja ye'nle'i.

²¹ Jaxa tiwa ti mojxi och ja Pedro ti yalyab'a:

—Kajwal, ¿Janek' ek'ele' oj ka' perdon ja jmoj aljel ta wank'a sle'a smul jmoki'? ¿Juke' ek'ele' ma?

²² Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Mi wa xkalab' b'a juke', yuj man oxwinike' lajune' juke'a.

Ja a'tujum ma mi ya'a perdon sok ja jelali'

²³ Ja yuj ja b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' oj slaj jastal jun rey b'a oj yil janek' ja sjel ja ya'tujum jumasa'i'.

²⁴ Ja yajni och ya' kwenta, ti ijijanyi' jun ma yi oj jel lajune' mil talento'a'.

²⁵ Ja ye'n mini xb'ob' stupa', ja yajwali ti yala' oj chonxuk ja ye'ni sok ja xche'umi sok ja yuntikili sok spetsanil ja jastiknaka yi oji', nab'al jach oj b'ob' stup ja sjeli'.

²⁶ Jaxa a'tujum jawi, ti komek'ana, ti spatalani' sk'ujula' ti yalyab'a: —Kajwal, majlayon t'unuk, ja ke'ni oj ch'ak jtupawi' spetsanil.

²⁷ Ja yajwal ja a'tujum jawi ya'a ja syajal sk'ujoli, yakan libre sok aji' perdon sok ja sjeli'.

²⁸ Pe ja yajni el ja a'tujum jawi', sta'a junuk ja smoj a'tujumi' ke ay ya'unejyi' jel jo'winike' denaryo, ti waj syama sok ti sts'otoyi' ja snuk'i sok mixa ya' yi' ik', ti yalyab'a': —Tupuki' ja wajeli'.

²⁹ Jaxa smoj a'tujumi, ti komek'an manb'a yok, ti wa spatala'anyi' sk'ujula' ti wa xyalyab'a': —Majlayon t'unuk, ja ke'ni oj ch'ak jtupawi' spetsanil.

³⁰ Pe ja ye'ni mi sk'ana', ti waj sluta' b'a snajtsil lutjel mani ch'ak stup ja sjeli'.

³¹ Ja yajni yila' ja smoj a'tujum jumasa' ja jas wan ek'eli, jel och cham sk'ujule' sok ti waj yalweyab' ja yajwale'i ja jastik ch'ak ek'uki'.

³² Jaxa tiwa ja yajwali' ti sjeka' spayjela', ti yalyab'a': —A'tujum ma mi lekuk, spetsanil ja janek' ja wa jeli ka'awa perdon, yuj ja patala'anyi' jk'ujol.

³³ ¿Mi ma ocho b'ob' ja wa ja syajal ja wak'ujol sok ja wa moj a'teli', ja jastal ka'a ja syajal ja jk'ujol jamoki'?

³⁴ Jaxa yajwali' tajki', ti ya'a' b'a sk'ab' ja ma tsats wa xya'a' ja kastigo, mani ch'ak stup spetsanil ja sjeli'.

³⁵ Jachni oj cho sk'uluk ja jTat ma tey b'a satk'inali sok ja b'a we'nlexi', ta mik'axa wa'awex perdon spetsanil ja waltsilex ja wamoj aljelexi' ja jas wa sk'ulanawilexi'.

19

Ja Jesusi' wa sje'a sok ja jastal ma wa sjipakan ja xche'umi

Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)

¹ Ja yajni ch'ak yal ja Jesús ja lo'il iti', ti el ja b'a Galile'a, ti waj b'a slujmalil b'a Jude'a, ja b'a pilan ts'e'el b'a Jordani'.

² Sok ti nochjiyuj jitsan winike'a' sok ti ch'ak stojb'es ja tiwi.

³ Jaxa tiwa ti jak ja parise'os jumasa'i' ja b'a b'ay ja ye'ni, ti sk'ulane' tentara sok ti yalweyab'a':

—¿Lek ma oj sjipkan ja winik ja xche'umi b'a mini sb'ejlaluki'?

⁴ Ja Ye'ni ti sjak'a'a sok ti yalyab'ye'a: —¿Mey maxa k'umanex ja jas ts'ijb'unub'ali' ja ma k'ulajiyujile' manb'a sb'ajtani', winik sok ixuk sk'ulan,

⁵ Sok ti yala'a': —Ja yuj ja winiki oj yakan ja snan stati sok jaxani oj ajoyuk sok ja xche'uma', ja b'a xchawanile'i jun itani b'ak'et oj ajoyuke'a'.

⁶ Ja yuj mixani chab'e' ajoyuke'a', yuj kechtani jun itani b'ak'ete'a ajoyuke'a', ja yuj ja jas ya' sta' sb'aj ja Dyosi', mok ma spile'.

⁷ Ti yalweyab'a':

—¿Ja syuj ja Moyses yala' ke oj k'e' jun ju'un ja b'a oj sjipkan sb'aje'i sok oj yakani?

⁸ Ja Jesusi ti yalyab'ye'a': —Ja yuj ja xchu'uyil ja wa waltsilexi, ja Moyses yala' ke oj b'ob' ja jip-exkan ja wache'umexi', pe ja kujlaji' ja satk'inali' ja Dyosi mini sk'ana oj ja jipkanab'ajexa'.

⁹ Ja Ke'ni oj kalawab'yex chikan mach'unk'iluk ja wa sjipakan ja xche'umi', oj b'ob' sjiplani ta kok'a sok mulal pilan winiki', wank'a xnupani sok pilan ixuk, wa xko' mulal jastal ay yajmul, jaxa ma wa xnupani sok ja ma jipub'alkani, wani xko' mulal jastal ay yajmula'.

¹⁰ Ti aljiyab' yuj ja sneb'uman jumasa'i:

Ja lek jachi jastal it x-ek' sb'aj sok ja xche'um ja winiki', mas lek mokxa nupanuke'.

¹¹ Ja ye'ni ti yalyab'ye'a': —Mi ja petsanilukex oj ochuka' olumex ja jastal iti', kechani ja machunk'iluk ja a'ub'alyile'i.

¹² Yuj ayni ma jach manxi'a mi sk'ana' oj yi' xche'uma, cho ayni ma jach k'ulub'al yuj ja winika', cho ayni jach ye'ntani sk'uluneje' sb'aje'a yuj skaje'il ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'. Ja mani oj sk'an oj sk'uluk ja jastal iti', ani' sk'uluka'.

Ja Jesusi' wa sk'ulan bendisyar ja yal untiki

(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)

¹³ Jaxa tiwa tixa ijijanyi' yal untika', b'a oj ya' k'e'uk ja skab' ja b'a ye'nle'i sok oj sk'umuk ja Dyosi', pe ja sneb'uman jumasa' skomowe' ja matik yi oj ochi'.

¹⁴ Pe ja Jesusi' ti yala'a:

—Aktayik, ti xjak jmoke' ja yal untiki', mok ja kom-ex, yuj b'a jastal ye'nle'i ja oj sb'ajuke' ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'.

¹⁵ Ja yajni ch'ak ya' kajan ja sk'ab' ja b'a yolome'i', ti el ja b'a luwar jawi.

Ja Kerem ma jel ja stak'ini

(Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30)

¹⁶ Jaxa tiwa ay june' ma k'oti' ti yalyab'a':

—Je'uman, jel lek juntiro, ¿jasunk'iluk ja oj k'uluk ja b'a oj jta' ja sak'anil b'a mey xch'akelali?.

¹⁷ Ja ye'ni ti yalyab'a:

—¿Ja slom waxa walkab' lekoni? Mini june' ma leka kechani june'a, kechani ja Dyosi'. Ta wank'axa k'ana oj ja ta' jawa sak'anili, nolo' ja mandar jumasa'i.

¹⁸ Ti sjob'oyi'a:

—¿Jastik junk'iluka? Jaxa Jesusi' ti sjak'ayi'a:

—Mok milwanan. Moka le' ja wajmul. Mok elk'anan. Mok lomxta ja lok a'b'al ja wamoj aljeli'.

¹⁹ K'okxan sok ja wa nan tati, yajta ja wamoj aljeli ja jastal waxa yajtab'a ja we'ni.

²⁰ Ti yala' ja keremi':

—Spetsanil ja iti jnolunej man jch'inila'. ¿Jasunk'iluk ja ayto sk'ana masi?

²¹ Ti yalyab' ja Jesusi':

—Ta wank'axa k'ana toj oj ajyan, ka'ax ch'ak chono' spetsanil ja jasa wi'oji', ayi' ja ma mey stak'ini sok ayni jas oj ja nol ja b'a satk'inala, la' sok nochowon.

²² Ja yajni yab' ja kerem ja lo'il iti, ti waj cham k'ujola', yuj jel jitsan ja jas yi'oji'.

²³ Ja Jesusi' ti yalyab' ja sneb'uman jumasa': —Smeranilek wa xkalawab'yex, ke jel wokol oj och june' ma jel ja stak'in ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi'.

²⁴ Wa xcho kalawab'yex pilan ek'ele', jun Kameyo mas mi jel wokuluk oj ek'uk ja b'a yal

ch'in puerta, ke june' ma jel ja sjas b'aji' oj ochuk ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi'.

²⁵ Jaxa sneb'uman jumasa'i ja yajni yab'ye'i ch'akto kanuke' jakan, ti yalawe'a':

—¿Machunk'iluk oj sta'a skoltalajel b'a'?

²⁶ Ti k'eljiyujile' yuj ja Jesusi', ti aljiyab' yujile'a':

—Ja winike'i mi oj b'ob' yuj ja iti', pe ja Dyosi' ojni ch'ak b'ob' yuj spetsanila.

²⁷ Jaxa Pedro ti sjak'a'a, ti yalyab'a:

—Ja ke'ntikoni ch'ak ka'tikonkan spetsanil sok wa xnochowatikon ¿jasunk'iluk ja oj tatikoni'?

²⁸ Ja Jesusi' ti yalyab'ye'a': —Smeranilek wa xkalawab'yex ja yajni xch'ak ajk'ach' b'uki', ja yajni oj kulanuk ja Yunin ja Dyosi' ja b'a oj sk'ul mandar sok yipi', ja we'nlexi ja ma nochowonexta oj cho kulanank ja b'a lajchawe' lugar ja b'a oj ajyuk kulanel oj xk'ulaxi mandari', b'a oj ja wa'exa wochelex ja b'a lajchawe' k'ole' b'a Isra'eli.

²⁹ Sok chikan machunk'iluk ja ya'onejkan ja snaje'i, ma smoj aljel jumasa' winik, ma smoj aljel jumasa' ixuk, ma stat, ma snan, ma xche'um, ma yuntikil, maslu'um jumasa', yuj ja jb'i'ili, ojni yi' jo' winike' masa sok ojni sta' ja sak'anil b'a mey xch'akelala'.

³⁰ Yuj jitsan ja matik b'ajtani tsa'ani oj kanuke'a, jaxa matik tsa'ani, oj ni ajyuke' b'ajtana.

20

Ja a'tijum jumasa' ja b'a yalajil ja ts'usub'i

¹ Ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' oj sla' jastal jun winik, ma ye'n tatal, ke sajto el ja b'a payina waj b'a niwakil wits b'a oj sle' ya'tujum ja b'a yalajil ja sts'usub'i'.

² Ja yajni slajatasok ja ya'tujum jumasa' ke oj stup jun denari'o ja b'a k'ak'uji' sok ti sjeka' ja b'a yalajil ja sts'usub'i'.

³ Ti cho el mojan sb'alunil ora ja b'a payina sok yila' jun k'ole' ma tey b'a jastik wa xch'ak chonxuk ke mi jas wane' sk'ulajel,

⁴ Sok ti yalyab'ye'a': —Cho Ka'axik ja we'nlexi ja b'a yalajil ja jts'usub'i', oj kawilex ja janek'ni oj ja k'ulukex ganari. Ja ye'nle'i ti wajye'a'.

⁵ Sok ti cho el mojan nalan k'ak'uji' sok ja b'a yoxil ora ja b'a och k'ak'uji' sok jachni cho sk'ulana'.

⁶ Sok ti cho el pilan ek'ele' mojan b'a sjo'il ora ja b'a och k'ak'uji', cho ti cho sta'a pilan ma mi jas wan sk'ulajela' sok ti sjob'yile'a': —¿Jaslom ti ayex-il snajtil k'ak'uj ke meyuka wa'telex?

⁷ Sok ti yalweyab'a: —Yuj mini ma wa xyalkab'tikon a'tela. Ja ye'ni ti yalyab'ye'a': —Ka'axik cho majkil ja we'nlexi ja b'a yalajil ja jts'usub'i' sok ojni cho ja wi'ex ja wa ts'akolex ja janek'ni'i.

⁸ Ja yajni xmach'ach'ixa', ja ajwalal b'a yalajil ja ts'usub'i' ti yalyab'a ja ma wa sk'ela' ja a'tujumi': —Payajan ja a'tejum jumasa' sok tupuwe' ja janek a'tijiyeta', tulub'ajtan manb'a stsa'anil ti jch'akan manb'a sb'ajtanil.

⁹ Ja yajni jakye' ja matik ochxa' b'a sjo'il ora ja b'a och k'ak'uji', ti ajiyile' jun denaryo ja jujune'.

¹⁰ Ja yajni cho ek'ye' ja matik ch'ak och b'ajtani, ek' sk'ujule' ke oj ajukyile' mas, pe cho jachuk ja ye'nle'i ajiyile' jun denaryo ja jujune'.

¹¹ Ja yajni yi'aje'i sok ti och b'ulb'unuke' sok ja tatal jawi,

¹² ti yalawe'a': —Ja ye'nle' ja ma tsa'anxta' k'otye'i kechtani jun ora a'tijiye'a' sok junxta'

lajan ja jts'akoltikoni', ke kuchtakujtikon ja a'tel snajtil ja k'ak'uji sok ja sk'ajk'al ja k'a'uji.

¹³ Ja yajwali ja alaji ti sjak'ayi' junuk ja ye'nle'i ti yalyab'a: —Kamigo, mi jas wanon sk'ula' jelawi b'a milekuk ¿mi ma kalunejtikni kechan jun denario oj jtup-a' b'a'?

¹⁴ I'a ja jas ja b'aj we'ni sok ka'ax, yuj wa xk'ana junxta lajan oj cho' kayi' ja it ma tsa'an xta och jastal we'na.

¹⁵ ¿Mini ma oj b'ob' k'uluk ja jas wa xk'ana sok ja b'a jb'a ke'ni? ¿Ma' yuj aya wi'oj k'ux k'ujunel, yuj ja lom lekoni?

¹⁶ Jachni'a, ja matik b'ajtani ojni kan tsa'ana, jaxa matik tsa'ani, b'ajtani oj ajoyuka', yuj jitsan ja ma payub'ali, pe jel t'usan ja ma oj tsajuki'.

Ja Jesusi' wa xcho xyala' pilan ek'ele'ja jastal oj chamuki

(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)

¹⁷ Ja yajni k'e k'e' ja Jesús ja b'a Jerusalemi', ti yi'ajk'e ja lajchawe' sneb'uman jumasa' ti spila' ja b'ay ja ye'ni sok ti yalyab'ye'a':

¹⁸ —K'elawik, ti k'e'umotik b'a Jerusalem, ja Yunin ja Dyosi' ojni k'ulajuk entregar b'a sk'ab' ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ojni yal-e' ke oj smile'a'.

¹⁹ Sok ojni ajuk sk'ab'e' ja matik mi sk'u'an ja Dyosi' b'a oj yixtala'uke' sok oj smak'-e' sok oj ya' k'e'uke' lokan te', pe ja b'a yoxil k'ak'uji oj sak'b'ujuk.

Jas wa sk'anawe' ja Santiago sok ja Juani'

(Mr. 10.35-45)

²⁰ Sok ti jak ja snan ja yuntikil ja Sebede'o sok ja yuntikili, ti koye' mek'an ja b'a sti' sat ja Ye'ni sok ay jas wane' sk'anjelyi'a.

²¹ Ja Ye'ni ti yalyab'a:

—¿Ja sunk'iluk ja wa xak'ana?

Ja ye'ni ti yala'a:

—Ala' ke ja b'a waxa k'ulan mandari a'a kulanuk ja chab' kuntikil iti, june'ja b'a stojol ja wa k'ab'i sok junuk ja b'a surda.

²² Jaxa Jesusi' ti sjak'a'a, ti yala'a:

—Mixa na'a ja jas waxa k'ana'i. ¿Oj ma b'ob' ja wu'ex ja b'a baso oj ku'a Ke'ni sok oj ja wi'ex ja' ja b'a jastal ki'ojnej ja' ja Ke'ni?

Ja ye'nle'i ti sjak'awe':

—Ojo'.

²³ Ja Ye'ni ti yalyab'ye'a':

—Ja smeranili', jelni ja wi'ex juntiro ja wokol jastalni ke'na, pe ja jastal oj ka' kulanani' ja b'a stojol k'ab'i sok ja b'a surda mi ke'n jb'ajuk ja b'a oj kawilexi, pe jani ja sb'aje' ja ma chapub'alyile' yuj ja jTati'.

²⁴ Ja yajni yab'ye'ja lajune' ja jastal iti, ti takeye' sok ja b'a chawane' smoj aljel sb'aje' jawi.

²⁵ Jaxa Jesusi', ti spayawe'a, ti yala'a: —Wa maxa na'awex ke ja mandaranum jumasa' ja b'a chonab' jumasa' ye'nani wa sk'ulane' mandara ja tiwa' sok jaxa matik jel niwaki wani xcho xk'ulaji' yujile' mandara'.

²⁶ Pe ja b'a ke'ntiki mini jach oj k'uluktika, ja ma wa sk'ana oj sk'ul sb'aj mas niwan ja b'a ke'ntiki ye'n oj ajoyuk jastal jun a'tejum,

²⁷ ja ma wa sk'ana' oj ajoyuk b'ajtan ja b'a ke'ntiki ye'nani oj ajoyuk ka'tujumtika',

²⁸ Ja jastal ja Yunin ja Dyosi' mini jak b'a oj a'teltajuka, jak b'a oj a'tijuk sok b'a oj jya' sak'anil b'a jitsan ma oj sta' ja skoltalajeli'.

Ja Jesusi wa xya' tojb'uk chawane' ma mi xyila' k'inal

Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)

²⁹ Ja yajni elye' ja ye'nle ja b'a Jeriko'i, jel jitsan ja ma nochjiyuji'.

³⁰ Sok ti kulan ek' chab' ma mi xyila' k'inal ja b'a sti' b'eji', ja yajni yab' ke ti ek'um tiw ja Jesusi', ti a'waniye'a, ti wa xyalawe'a:

—jKajwal, Yunin Dabil, a'a ja syajal ja wa k'ujol moktikoni!

³¹ Wa x-aljiyab'ye' yuj ja winike' jumasa' ke oj chab'anuke', pe ja ye'nle'i wa x-awaniye' ma stsats, wa xyalawe':

—jKajwal, Yunin Dabil, a'a ja syajal ja wa k'ujol moktikoni!

³² Ja Jesusi' ti k'ot tek'ana', ti spaya'a' sok ti yalyab'ye'a:

—¿Ja sunk'iluk ja waxa k'ana oj k'ulukawilexi?

³³ Ja ye'nle'i ti yalawe'a':

—Kajwal, wa xk'ana' oj jkiltikon k'inal.

³⁴ Jaxa Jesusi', ti ya'a ja syajal ja sk'ujoli, ti syamayi' ja sate'i sok b'a juts'ina' ti yilawe' k'inala' sok ti snochowe'a'.

21

Toyji'ja yajni och ja b'a Jerusalemi

(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Ja yajni mojxiye' och ja b'a Jerusalemi, ti jakye' b'a Betpage, ja b'a switsi b'a olibos, ja Jesusi' ti sjeka chab' sneb'umana.

² Ti yalyab'ye'a: —Ka'axik ja b'a luwar teyb'a sti'a satexi, ti oj ja ta'ex jun mi buruja mochan te' sok jun yal buruj ja b'a b'ay ja ye'ni, tukuwik sok i'ajik janki'.

³ Ta ay k'a ma ay ja syalawab'yex, alwikyab'i: —Ja Kajwaltiki oj makunukyuj sok ti oj cho ya' kumxukjana.

⁴ Spetsanil ja iti ch'ak ek'uk b'a oj ts'ikb'uk ja syalunej ja aluman Dyosi'.

Ja yajni yala':

⁵ Alyab' ja yunin ja Si'oni:

—K'ela', ja wa Reyi' ja kum b'a we'ni,

Jach manso sok k'e'el jun buraj b'a jun yal buruj,

Yal jun chante' b'a wa skuchu ijkats.

⁶ Ja sneb'uman jumasa' wajye', sk'ulane' ja jas aljiyab' yujele' ja Jesusi',

⁷ Yi'aje' jan ja buraji sok ja yali sok ti ya' ochuke' ja sk'utsil ja b'a chab' yal chante' jawi sok ti k'e' ja Jesusi'.

⁸ Sok ma tinaka aye' ja tiw jel a'aye'i, wa slich'awe' ja sk'utsile' ja b'a b'eji, jaxa tuki wa sk'utsuwe' sk'ab' te' sok ti wa xya' ochuke' ja b'a b'ej.

⁹ Ja matik winike' ma b'ajtani' sok ja ma tsa'ani ti wa x-awaniye'a sok ti wa xyalawe'a:

—jA'a tojb'uk ja yunin ja Dabili! jJel lek ja mak jakum ja b'a sb'i'il ja Kajwaltiki! A'a tojb'uk ja b'a xcha'anili!

¹⁰ Ja yajni och ja Jesusi' ja b'a Jerusalemi, spetsanil ja swinkil ja chonab' ch'ak jom s-olome', ti wa xyalawe'a:

—¿Ma chunk'iluk ja iti?

¹¹ Ja winike' jumasa' wa xyalawe':

—Ja iti ja Jesus aluman Dyosi', ja b'a Nasaret b'a Galile'a.

Ja yajni ch'ak snuts el ja matey b'a templo

(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Jesusi' ti och ja b'a stemplo ja Dyosi', ti ya el jwera ja matik wan xchonjel sok matik jas wan smanjel ja b'a templo, sjipa' ja slechante' ja ma wan stukb'esel stak'ini sok ja sk'a'an ja matik wan xchonjel pumusi,

¹³ Sok yalyab'ye'a tsijb'unub'alni'a:

—Ja jnaji, snatsilni b'a k'umaxuk Dyos oj sb'i'iluka, pe ja we'nlexi ja k'ulanexta jastal sk'ejlan matik wa x-elk'ani'.

¹⁴ Jakye' ja b'a templo ja ma mi xyilawe' k'inall sok mami xb'ejiye'i sok ya' tojb'uk.

¹⁵ Pe ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyi', wa xyilawe' ja jas wa sk'ulani, jaxa keremtiki wa x-awaniye' ja b'a templo sok wa xyalawe': —¿A'a Tojb'uk ja Yunin ja Dabili! Ti tajkiye'a,

¹⁶ Ti yalweyab' ja Jesusi':

—¿Wa maxa wab' ja swa xyalawe'i?

Ja Jesusi'' ti yalyab'ye'a:

—Wan

¿Mi ma b'a'a' k'umanexa': —Ja b'a sti'ja yal untiki sok ja ma wanto xchuni'i

Ja wayi' b'a jastal sts'eb'ontajeli.

¹⁷ Sok ti yawekana, ti el ja tiwi ti waj b'a xchonab'il ja b'a Betanya sok ti kan tiwi.

Ja jastal sk'ulan maldisjar ja iguera mi xya'a sati'

(Mr. 11.12-14,20-26)

¹⁸ Ja b'a payina kumxi' ja b'a chonab' jawi, och wa'an xyab'i'

¹⁹ Ti yila jun iguera ja b'a tse'el ja b'eji, ti moxi ocha, pe mi jas ta'a, kechani ja spowili sok ti yalyab'a:

—Mixa ni ojto ajyuk ja sata'. Jaxa tiwa ti taki ja iguera.

²⁰ Ja yajni yilawe' ja it ja sneb'uman jumasa', kanye'to jakan ti yalawe':

—¿Jastal lek tixta taki ja iguera?

²¹ Ti sjak'a ja Jesusi', ti yalyab'ye'a: —Smeranilek wa xkalawab'yex, ja lek wanto xa k'u'anexi sok mi ja x-ek'a k'ujulex, mi ke chan ja k'ulukex ja it ja b'a iguera, oj b'ob' ja walwexyab' ja witsi iti: —Elan ka'ax b'a niwan pampaja', ojni k'ulaxuka.

²² Spetsanil ja swa xa k'anawex ja waxa k'umanex ja Dyosi' ta wank'axa k'u'anex, ojni ajuka' wilexa.

Ja jastal ay yi'oj ipal ja Jesusi'

(Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8)

²³ Ja yajni k'ot ja b'a templo, ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja matik b'ankilal ja b'a chonab'il jawi ti mojxiye' och ja b'a ye'ni, ja yajni wanto slejeli', ti sjob'owe'yi'a:

—¿Sok jas ipalil waxa k'ulan ja jastik iti? ¿Machunk'a ya'une' ja wipi?

²⁴ Ja Jesusi' ti sjak'a'a sok ti yalyab'ye'a: —Cho jachuk ja ke'ni oj job'awilex, ta wank'axa jak'awexki', cho jachuk ja Ke'ni oj kalawab'yex sok jas ipalil wa xk'ulan ja jastik iti.

²⁵ Ja jastal ya'a ja' ja Juan i ¿B'a maa? ¿B'a satk'inal ma b'a winik? Ja ye'nle'i ye'nta och b'ulb'unuke', ti wa xyalawe'a:

—Ta kalatik'a, b'a satk'inal, oj yalkab'tik. ¿Jaslom mi'a k'u'anexb'a?

²⁶ Ta kalatik'a b'a winike', wala xiwtik yuj ja winike' jumasa', yuj jach yujile' jastal jun aluman Dyos ja Juani.

²⁷ Sok ti sjak'awe'yi' ja Jesusi', ti yalweyab'a:

—Mi xna'atikon.

Cho jachuk ja ye'ni ti yalyab'ye'a:

—Mi oj cho kalawab'yex sok jas ipalil wa xk'ulan sok ja jastik iti.

Jaslajel lo'il b'a chab' untiki

²⁸ Pe ¿Jastal waxa wab'yex? Jun winik ay chab' juntikil, ti wa sta' och b'ajtan junuka ti yalyab'a: —Kunin, kax a'tijanan ja yan b'a yalajil jts'usub'i.

²⁹ Sok ti sjak'a ja ye'ni, ti yala'a: —Mi xk'ana oj wajkon, pe ja tsa'ani sk'ulan sb'aj arrepentir, waji'.

³⁰ Ti cho waj sta' ja juni cho jachni cho yalyab'a, ja ye'ni ti sjak'a, ti yala'a: —lek kajwal, oj wajkon. Pe mi waji'.

³¹ ¿Machunk'iluk ja b'a xchawanile' sk'ulan ja jas yala' ja tatali? Ja ye'nle'i ti yalawe'a:

—Ja b'ajtani. Ja Jesusi' ti yala'a:

—Smeranilek wa xkalawab'yex ke ja tsomuman tak'in jumasa' b'a Roma sok ja ixuk jumasa' ma wa sle'a yajmule'i.

B'ajtan oj ojchuk ja ye'nle'i ke yuj ja we'nlex ja b'a wa sk'ulan mandar ja Dyosi'.

³² Yuj ja Juan jak sje'awilex ja b'ej b'a stojilali sok mi a'k'u'anexyi', pe ja tsomuman tak'in jumasa' b'a Roma sok ja ixuke'masle'a yajmulu sk'u'ane', ja we'nlexi waxa wilawex ja iti, pe mixa k'ulana b'ajex arrepentir ja b'a oj ja k'u'ukexyi'.

Ja a'tijum jumasa'matik milekuki

(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

³³ Maklayik pilan slajel lo'il: —Ajyi' jun winik, jach jun tatal, stsunu tsusub' sok ti smaka'a, xchapa jun luwar ja b'a oj k'ulaxuk ja yalel tsusub'i sok ti ya' k'e jun torre'a sok ya'yi tupjel chab' oxel a'tejum jumasa' sok ti waj najatlek.

³⁴ Ja yajni mojxi ja styempo'il b'a oj jtulxuki, ti sjeka' ja ya'tejumi ja b'a oj sk'an-eyi' ja a'tejum jumasa' jaw ja sat ja ts'usub'i.

³⁵ Pe ja a'tijum jumasa' jawi ti syamawe' ja ma jekub'ali, june' smak'awe', june' smilawe' sok chab' oxel cho ch'ojowe' ton.

³⁶ Cho ti cho sjeka pilan ya'tejum jumasa'a, mas jitsan ke ja jastal sjeka b'ajtani, cho jach cho sk'ulaneyi' ja ye'nle'i.

³⁷ Jaxa tsa'ani jaxa sjeka' ja yunini, ti yala'a: —Mini jas oj yalweyab' ja kunina.

³⁸ Pe ja a'tujum jumasa, ja yajni yilawe' ja uninali jawi, ti yalawe' b'a ye'nleta'a: —Ja it ja maaj sb'ajukani, layik, la' jmiltik sok la' kitikanyi' ja jas sb'aji'.

³⁹ Sok ti syamawe', ya' eluke el ja b'a yalajil ja tsusub'i sok ti smilawe'a.

⁴⁰ Ja yajni xjak ja masb'aj ja yalajil ja ts'usub'i

¿Jasunk'iluk oj sk'ulyi' ja a'tejum jumasa' jawi?

⁴¹ Ti yalweyab'a:

—Ja matik mi lekuki oj xch'ay snajel sok mi oj ya' ja syajal ja sk'ujoli, pilanxa ma oj ya'yi tupjel ja yalajil stsusub'i, ke oj ajukyi' ja sat ja sts'usub' ja b'a styempo'ili.

⁴² Ja Jesusi' ti yalyab'ye':

—¿Mi ma b'a'a k'umanex ja b'a sju'unil ja Dyosi'':

—Ja ton b'a mi sk'anawe' ja ma matik jas wan k'e'el yujile'i,
Jaxani ja ton b'a ma st'ilanila.

Ja Kajwaltik ye'n sk'ulune' ja jastik iti

Sok jachni wanto la' kantik jakan ja wa xkilatik.

⁴³ Ja yuj wa xkalawab'yex, ja b'a wa sk'ulan amandar ja Dyosi'' oj aji' elukawilex, ja oj ajukyi' ja winike' jumasa' ma oj ya' sat ja b'a ye'ni.

⁴⁴ Ja ma xmok' ja b'a ton iti ojni k'ok'juka, ja ma xko' sb'aji' ojni kan jastal tsub'il lu'uma.

⁴⁵ Ja yajni yab'ye' ja slajel slo'il it ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja parise'o jumasa' sna'awe' ke ye'n wan aljelyab'ye'.

⁴⁶ Sle'awe' jastal oj syam-e', pe ja wa xiwyujile' yuj ja krityano jumasa', yuj jach jastal aluman Dyos yujile'.

22

Ja slajel lo'il b'a k'in b'a nupaneli'.

¹ Ja Jesusi' ti sjak'a'a sok ti cho yalyab'ye' sok slajel lo'ila ti yala'a:

² Ja b'a jastal oj ochtik ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' oj slaj jastal jun rey ke sk'ulan jun k'in ja nupani ja yunini,

³ Sok ti sjeka ja ya'tejum jumasa' wa spay ja matik lokub'al ja b'a nupaneli, pe ja ye'nle'i mini sk'ana oj jakuke'a.

⁴ Ti cho sjeka pilan ya'tejuma, ti yalyab'a: —Alyab' ja matik lokub'ali, k'elawik jchapunexa ja jwa'eli, ja jwakax jumasa' sok ja xchante b'a kojlek leki ch'akta milxuk sok chapanxa spetsanil, layak ja b'a nupaneli.

⁵ Pe ja ye'nle'i, mi skits'awe', ja tuki wajye'b'a yalaje', jaxa tuki wajye' b'a jas wa xchonowe',

⁶ Jaxa tuki, syamawe' ja a'tejum jumasa', smak'awe' sok smilawe'.

⁷ Ja yajni yab' ja reyi, tajki sok ti sjeka ja soldado jumasa', ch'ak xch'ay snajel ja matik ch'ak milwanuki sok slapa k'ak' ja xchonab'ile'i.

⁸ Jaxa tiwa ti yalyab' ja ya'tejum jumasa': —Ja b'a nupaneli chapanxani'a, jaxa matik ch'ak lokxuki, mini sb'ajuke'a.

⁹ Ka'axik ja b'a b'ej jumasa', payawik ja b'a nupanel ja janek'nixa ta'awexi.

¹⁰ Sok ti elye' ja a'tejum jumasa' ja b'a b'ejji jumasa', ti ch'ak stsom-e' spetsanil ja janek'ni sta'awe'i, lajani sok b'a matik milekuk sok matik lek, ja b'a nupaneli b'utni ja mani' ch'ak lokjuki'.

¹¹ Ti och ja rey b'a oj sk'el ja matik lokob'ali, ti yila' jun winik ke mi slapunejuk sk'utsil b'a nupanel.

¹² Sok ti yalyab'a: —Kamigo ¿Jastal ochy'a ja b'a ili ke meyuka wi'oj ja k'ujtsil b'a nupanel? Pe ja ye'ni mi k'umani'.

¹³ Jaxa reyi ti yalyab' ja manaka Wanaka jas wane' spachjeli': —Mochowik ja yoki sok ja sk'ab'i, a'a elukex b'a jwera b'a k'ik'inal, ti ajoyuk tiw ja ok'eli sok ja jats ejaneli'.

¹⁴ Yuj jitsan ja ma payub'ali sok t'usan ja maoj tsa'juki.

Ja sjob'jel sok ja b'a jastal wa xtupxi' impu'esto b'a Roma

(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

¹⁵ Tixa wajye' ja Parise'o jumasa' sok ti slajawe'a b'a oj yab'ye' jas oj jyal b'a mi sb'ejlaluk.

¹⁶ Sok ti sjekaweyi' ja snob'uman jumasa' sok ja erodianos jumasa' ti yalawe'a: —Je'uman, wa xna'atikon ke waxa wala' ja smeranili sok waxa je'a smeranil ja sb'ej ja Dyosi' sok mini jaxa wi'aj ja jas wa xyalawe' ja tuki, yuj mi jaxa k'ela' ja jastal ja winiki.

¹⁷ Alkab'tikon b'a, jas la' chi': —¿Lekma oj tuptikonyi' impu'esto ja Cesari, ma mi yuk?

¹⁸ Pe ja Jesusi', wa sna'a ja jas milek wan ek' sk'ujule'i, ti yalyab'ye'a: —¿Jaslom waxa k'ulanonex tentari, matik wa xtawani ti' patikal?

¹⁹ Je'awiki' ja tak'in waxa tupuwex sok ja impu'esto. Ja ye'nle'i ti sjeweyi' jun denaryo'a.

²⁰ Ja Jesusi' ti sjob'yile'a: —¿Ma' sat ja iti sok ja ma sb'i'il ja ti ts'ijb'unub'ali'?

²¹ Ti yalweyab'a:

—Ja b'a Sesari. Sok ti yalyab'ye'a:

—Awikiy' ja Sesar ja b'a jasni sb'aji'.

Awikiy' ja Dyosi' ja b'a jasni sb'aj b'a Dyosi'.

²² Ja yajni yab'ye' ja iti kanyeto jakan, yawekana sok ti wajye'a'.

Sjob'jel sok ja b'a jastal wa x-ajyi' sak'b'ujeli'.

(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

²³ Ja b'a sk'ak'uj jawi ti yakye' ja Saduse'os jumasa' ja b'a ja Ye'ni, ke wa xyalawe' ke mey sak'b'ujel sok ti sob'oweyi'a.

²⁴ Ti yalawe'a: —Je'uman, ja Moyses'i yala': —Ta ayk'a ma xchami pe mi ajyi' yuntikil, ja jmoj aljeli oj nupanuk sok ja xche'umi b'a oj ya' ajyuk yintik ja b'a smoj aljeli.

²⁵ Ajyi' ja b'a ke'ntikoni, juke' smoj aljel sb'aje', ja sb'ajtanili yi'aj xche'um, pe chami sok mini ajyi' yuntikila', yakanji' ja smoj aljel ja xche'umi.

²⁶ Cho jach ek' sok ja b'a xchab'ili sok ja b'a yoxili sok man b'a sjukil.

²⁷ Ja yajni ch'ak chamuke' spetsanile'i cho cham ja ixuki.

²⁸ Ja b'a yajni x-ajyi' sak'b'ujeli, ¿Machunk'iluk ja b'a sjukil oj xche'umuki, yuj spetsanile'nupaniye' sok?.

²⁹ Ti sjak'a ja Jesusi', ti yalyab'ye'a: —Ch'ayelexni'a, yuj ja lom mixa na'awex ja jas ts'ijb'unub'al ja b'a sju'unil ja Dyosi'' sok ja yip ja Dyosi'.

³⁰ Yuj ja b'a sak'b'ujeli mi oj nupanuke' sok mi oj cho ajuk nupanuke', yuj jachani oj ajyuke' jastal angel b'a Dyos ja b'a satk'inali.

³¹ Pe ja b'a jastal oj sak'b'ujuk ja machamelxa, ¿Mey ma b'axa k'umanex ja jasunk'iluk ja yalunej ja Dyosi', ja yajni yala':

³² —Ke'non ja sDyos ja Abrahami, ja sDyos ja Isaaki sok ja sDyos ja Jakobi? Ja Dyosi' mi Dyos b'a xcham winike'uk, jachni b'a ma sak'ana'.

³³ Ja yajni yab'ye' ja it ja winike' jumasa', wanto xkanye' jakan sok jas wa sje'a.

Ja mandar b'a mas jel st'ilanili'

(Mr. 12.28-34)

³⁴ Jaxa Parise'os jumasa', ja yajni yab'ye' ke aji' chab'anuke' ja saduse'os jumasa', ch'ak stsom sb'aje'.

³⁵ Junuk ja b'a ye'nle'i, je'uman b'a ley, sjob'oyi' b'a oj sk'ul tentar, ti yala'a:

³⁶ —Je'uman ¿Jas mandariluk ja mas niwan ja b'a leyi'?

³⁷ Ja Jesusi' ti yalyab'a: —Yajta ja wa Wajwal Dyosi' spetsanil ja waltsil sok spetsanil ja k'ujol sok spetsanil ja pensar.

³⁸ Ja it ja b'a sb'ajtanili sok ja b'a mas niwan ja mandari.

³⁹ Ja b'a xchab'ili oj slajsok ja iti: —Yajta ja wamoj aljeli jastalni ja we'ni.

⁴⁰ Ja chab' mandar iti ja b'a jastalni spetsanil ja leyi' sok ja aluman Dyos jumasa'.

¿Machunk'iluk ja sTat ja Krsito?

(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)

⁴¹ Yajni tito aye' tsoman ja parise'os jumasa', ja Jesusi' sjob'oyile'a.

⁴² Ti yala'a:

—¿Jasunk'iluk waxa k'ulanex pensar ja b'a Cristo? ¿Machunk'iluk ja yunini?

Ja ye'nle'i ti yalawe'a:

—Ja'a Dabili.

⁴³ Ja Ye'ni yalyab'ye':

—¿Jas yuj ja Daviti ja b'a Espiritu wa xyalyab' Kajwal, wa xyala':

⁴⁴ Yalyab' Ajwalal ja Kajwali':

—Kulan ja b'a stojol ja jk'ab'i,

Manb'a oj ka' ojchuk ja ma milek xyilawa' b'a yib'el ja wa woki?.

⁴⁵ Pe ja Dabili wa xyalab' Kajwal ¿Jastal lek ja yunini?.

⁴⁶ Sok mini ma jas sjak'ayi'a sok mixani june' macho sjob'oyi' masa, mani b'a sk'ak'ujil jawi.

23

Ja Jesusi' wa xyala' sok ja b'a je'uman jumasa' b'a leyi'sok ja b'a parise'o'isi

(Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

¹ Ja Jesus ti sk'uman ja winike' sok ja sneb'uman jumasa'.

² Ti yala'a': —ja je'uman jumasa' b'a leyi'sok ja parise'osi wa sje'awe' ja jasni ti jakel b'a Moyses'i.

³ Ja yuj, spetsanil ja swa x-alji wab'yex ke oj ja nol-exi, nolowik sok k'ulanik;, moka k'ulukex ja jastal wa sk'ulane' ja ye'nle'i, yuj wa xyalawe', pe mi sk'ulane'.

⁴ Yuj wa syuchuwe' ijkats b'a al sok wokol oj ixuk, ti wa xya' k'e'uke' b'a stejclub' winike', pe ye'nle'i mini sok ja yal sk'ab'e'i wa sk'anawe' oj snik-e'.

⁵ B'ajtan wa sk'ulane' ja ya'tele' b'a oj iljuke' yuj ja winike'i, wa xyi'aje' xen sju'unil ja Dyos b'a sk'abe' sok spatane' sok wa slich'awe' ja jas ts'isub'al ja spal sk'u'e'i.

⁶ Jani jel sk'anawe'oj ochuke'kulan b'ajtan ja b'a wa x-ajyi' wa'eli sok ja sb'ajtanil wa x-ajyi' kulanel ja b'a yiglesya ja judiyo jumasa'.

⁷ Sok wa sk'anawe' ja jastal wa x-ajiyile'dyos ja b'a nalan patio sok oj cho aljukyab'ye':

Rabi, Rabi.

⁸ Pe ja we'nlexi moka k'an-ex ke aljuka' wab'yex: Rabi, yuj juneni ja Je'mana, ja'a Cristo, ja petsanilex ja we'nlexi ja moj aljel ja b'ajex.

⁹ Sok mok maa walwexyab' jTat ey ja b'a lu'umk'inal iti', yuj june'ni ja wa Tatexa, ja ma tey b'a satk'inali.

¹⁰ Mok cho aljuka' wab' je'uman, yuj june'ni ja wa Je'umanexa', jani ja Cristo'a'.

¹¹ Ja ma jel niwan ja b'a we'nlexi, jani oj ajyuk ja wa'tejumexa.

¹² Ja ma jel niwan xya'a sb'aji' ojni aji' ch'inb'uka, jaxa ma jel ch'in xya'a sb'aji' ojni aji' niwan b'uka.

¹³ iPe ayni ja b'a we'nlex, je'uman b'a ley sok Parise'os, ma wa xtawaniti b'a patikal! Ke wa slutuwe' ja slutulab' ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' ja b'a sti' sat ja winike'i sok mi xcho la' ochyex ja we'nlexi sok mi xwa ochukex ja ma wa sk'anawe' oj ochuke'i.

¹⁴ iPe ayni ja b'a we'nlex, ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok Parise'os, ma wa xtawaniti b'a patikal! Yuj wa xch'aka ch'ak-ex ja jas sb'aj ja biguda jumasa' sok lomxtani waxa je'awex jel alb'el waxa k'umanex ja Dyosi', yuj ja iti masni jel tsats ja wi'ex ja wokola.

¹⁵ iPe ayni ja b'a we'nlex, ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok Parise'os, ma wa xtawaniti b'a patikal! Yuj wajyex ek' b'a sutanal ja niwan pampaja'i sok ja b'a lu'umi b'a oj ja ta jun k'ole' ja mojax, ja yajni b'ob'ta wujilexi, waxwa' ajyukex chab' ek'ele' mas yuntikil b'a yoj chakal k'ak' ke yuj ja we'nlexi.

¹⁶ iPe ayni ja we'nlex, matik wa sjeyi' b'a jwajuk ja ma mi xyila' k'inali! Waxa walawex: — Ta ayk'a junuk mask'ulan jurar sok ja b'a templo mini ja syi'oja, pe ta ayk'a junuk ma wa sk'ulan jurar sok ja xlijpitak'in ja b'a templo, ayni sjela'.

¹⁷ iMa'tik mi sta'unekuk sok matik mi xyilawe' k'inal!, Yuj ¿B'a mas jel t'ilani, ja ma xlijpi tak'ini ma ja templo ke sak wa xya' ajyuk ja xlijpi tak'ini?.

¹⁸ Wa xcho xa walawex: —Ja ta ayk'a ma sk'ulan jurar sok ja b'a altari', mini ja syi'oja, pe ta yak'a ma wa sk'ulan jurar sok ja b'a ja swa xk'eb'xi ke tini kan b'a sati, ayni sjela'.

¹⁹ iMa'tik mi sna'awe' sok matik mi xyilawe' k'inal! Jas yuj ¿B'a'a mas jel t'ilani, ja jas wa xk'eb'xi, ma ja b'a altar b'a sak wa xya' ajyuk ja jas xk'eb'xi'i?

²⁰ Pe ja ma wani sk'ulan jurar sok ja b'a altari, wa sk'ulan jurar sok ja b'a ye'ni sok ja jastik kajan ek' b'a sati'.

²¹ Jaxa ma wa sk'ulan jurar sok ja b'a templo, wa sk'ulan jurar sok ja b'a ye'ni sok ja matik naka tey ay tiwi.

²² Jaxa ma wa sk'ulan jurar sok ja b'a satk'inali, ja wa sk'ulan jurar ja b'a kulan ek' ja Dyosi' sok ja ma tini kulan ek' b'a ye'ni.

²³ iPe ayni ja b'a we'nlex, ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok Parise'os, ma wa xtawaniti b'a patikal! Ke waxa k'ulanex diesmar ja menta, ja nisi sok ja komino, waxa wawex xkan ja b'a mas jel st'ilanil ja b'a leyi: —Ja stojolali, ja syajal k'ujolali sok ja sk'u'ajeli. Ja iti jani jel st'ilanil oj k'ulaxuka, pe mi oj ja wa wexkan sk'ulajel ja tuki.

²⁴ iMatik wa sjeyi' b'a oj wajuk ja ma mi xyila' k'inali, waxa chi'awex ja yal usi, jaxa kameyo waxa b'uk'uwex!

²⁵ iPe ayni ja b'a we'nlex, ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok Parise'os, ma wa xtawaniti b'a patikal!, Jas lom ja waxa sak'awex ja b'a spatik ja baso sok ja sjek'i, pe ja b'a wa wojolexi jelni a'ay ja wi'ojex b'a elk'anel sok b'a mi stojilaluk.

²⁶ iPariseos matik mi xyila' k'inal! Sak'awik b'ajtan ja b'a yojol ja baso sok sek'i, nab'al ja b'a spatiki sakni cho ajyuka'.

²⁷ ꞑPe ayni ja b'a we'nlex, ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok Parise'os, ma wa xtawaniti b'a patikal! Oj ja laj-ex ja k'e'en sakxta, ja b'a jwera, jel tsamalxa je'a' b'ajex, pe ja b'a wa wojolexi b'ut'el sb'akel cham winik sok b'a spetsanil jastiknaka jel kuxi.

²⁸ Jachuk ja wenlex ja b'a jwera, ja smeranili, toj waxa je'a b'ajexyi' ja winike'i, pe ja b'a wa wojolexi b'ut'elex, jach b'a mi smeraniluk ja swa xa je'awexi sok b'a mi lekuk.

²⁹ ꞑPe ayni ja b'a we'nlex, ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok Parise'os, ma wa xtawaniti b'a patikal! Yuj wax wa k'e'ukex yi' sk'ejnal ja aluman Dyos jumasa' sok tsamalxta waxwa ajyukex ja sk'ejnal ja matik toji.

³⁰ Wa choxa walawex: —Ja lek jato ajyitik ja b'a sk'ak'ujil ja jtatik jumasa', mini jach lajan jmultik ja jastal chamye' ja aluman Dyos jumasa'.

³¹ Yuj jastik iti, we'ntani waxa je'a b'ajex ke yintikilex b'a ja matik chak smil ja aluman Dyos jumasa'.

³² ꞑCh'ak k'ulani, ja jastik sk'ulane' ja wa tatexi ma ek' paxta'i!

³³ ꞑCh'ak k'ulani, ja jastik sk'ulane' ja wa tatexi ma ek' paxta'i!

³⁴ Ja yuj, k'elawik ja ke'ni oj jekawilex aluman Dyos jumasa'sok matik wa sna'a sok ja je'uman jumasa' b'a leyi', chab' oxo' ma ja mil-ex sok chab' oxo' ma oj wa k'e'ukex lokan te', ja tuki oja mak'-ex ja b'a wa wiglesya'exi' sok oj ja wi-ex ek' spatik b'a chonab'.

³⁵ Nab'al oj ko'uka b'ajex spetsanil b'a toj pek'ub'al ja b'a lu'umi manb'a xchik'el Abel, ja it ma toji manb'a chik'el Sakariyas yunin Berei'as, ja it maa milawex b'a templo sok ja b'a altari.

³⁶ Yuj smeranilek wa xkalawab'yex ke spetsanil ja iti oj ch'ak ek' sb'aj ja b'a lame' iti.

Ja Jesusi' ok' yuj ja b'a Jerusalemi.

(Lc 13.34-35)

³⁷ ꞑJerusalem, Jerusalem, waxa mila' ja aluman Dyos jumasa' sok waxa ch'ojoton ja mani jekub'al b'a we'ni! ꞑJitsani ek'ele' wa xk'ana' oj tsom ja wa wuntikila', jastal ja snan mut wa tsomo ja yuntiki ja b'a yib'el ja swech'i, pe mi'a k'ana!.

³⁸ K'elawik ja we'nlexi ojni kakanik ja tuch'ilexa.

³⁹ Yuj wa xkalawab'yek ke man b'a yani mixani oj ja wil-onexa, mantoni yajnixa walawex: —ꞑJel lek ja ma jakum b'a sb'i'il ja Kajwaltiki!.

24

Ja Jesusi' yala'sok ja b'a jastal oj ch'ayxuk snajel ja Templo.

(Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ Ja yajni elumxa ja b'a templo ja Jesusi' sok wa jumxa, ti mojxiyejan ja sneb'uman jumasa' b'a oj sjewe'yi' ja jastal k'e'el ja templo.

² Ti sjak'a ja ye'ni, ti yalyab'ye'a:

—ꞑWan maxa wilawex spetsanil ja iti? Smeranilek wa xkalawab'yex ke mini oj kan jun ton ja b'a pilan toni, ja b'a mini oj mok'uki.

Ja jasunk'iluk ja oj ek'uk ja yajni oxa ch'akuk ja lu'um k'inali.

(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24)

³ Sok tini kulan ek' ja ye'n ja b'a switsil ja Olibosi, ja sneb'uman jumasa' ti wa sta'e' och b'a

jach stuch'ile'a, ti yalawe'a:

—Alkab'tikon, ¿Jas ora oj ch'ak ek' spetsanil ja jastik iti sok jasunk'iluk oj chiknajuk ja yajni oj jakani sok ja b'a xch'akelal ja mundo'i?

⁴ Ti sjak'a ja Jesusi', ti yalyab'ye'a: —K'elawik ke mok ma slolayex.

⁵ Yuj jel jitsan ja maoj jakuk ja b'a jb'i'ili, oj ya'e': —Ke'non ja Cristo sok jitsani ja ma oj slolaye'i.

⁶ Sok oj ja wab'yex ke ayxa guerra sok oj ja wab'yex oxa k'e guerra, pe mok xiwanik, yuj jelni st'ilanil oj ek' spetsanil ja iti, pe mitoni ja'uk ja b'a oj ajyuk ch'akela'.

⁷ Yuj oj k'e'uke' tiro nasyon sok nasyon sok b'a ye'nle'ta ja matik wa sk'ulane'mandari, oj ajyuk chamel sok wa'in sok oj nijkuk ja lu'umi b'a jitsan luwar.

⁸ Pe spetsanil ja jastik iti jatoni k'e'umto ja wokol jumasa'a.

⁹ Jaxa tiwa ojni k'ula jananik entregar b'a oj ixtalajanik sok oj miljanik sok mini oj kits'-ex ja winike' jumasa' yuj skaje'il ja jb'i'ili.

¹⁰ Jitsan ja ma oj yakan ja sk'u'ajeli sok oj sk'ul sb'aje' entregar b'a ye'nle'ta sok mini oj skits' ta la'uk sb'aje'a.

¹¹ Sok jitsan lolanum aluman Dyos oj jakuk sok jitsan ja ma oj slola',

¹² Yuj ja lom jelxa jitsan ja jas mi lekuki sok jitsan ja ma mixa oj yajtanuki'.

¹³ Pe ja mani toj x-ajyi' manb'a stik'anali, ja ye'ni oj sta' ja skoltalajeli'.

¹⁴ Sok ojni choljuk ja yab'al ja Dyos ja b'a slujmalil b'a spetsanil mundo'i, b'a oj ch'ak yab'ye' ja nasyon jumasa' sok tixani oj ajyuk ch'akela'.

¹⁵ Ja yuj, ja yajni xa wilawex ja luwar b'a jel toji ke jelxani kistal ja jas wan ek'eli ja b'a jastal yala' ja Aluman Dyos Danyeli (ja ma wa sk'umani, a'a sna'e').

¹⁶ Jaxa ma tey b'a Jude'a, a'a spak-e ajnel b'a wits jumasa'.

¹⁷ Ja ma tey b'a yolom snaji, mok lom ko' jas jakyi' ja b'a snaji'.

¹⁸ Jaxa ma tey b'a yalaji, mok kumxuk spatik b'a oj jakyi' ja sk'u'i.

¹⁹ Pe ;Ja matik wi oj niwakil chamel sok ja matik wanto k'i'el yuntikil ja b'a k'ak'uj jawi!

²⁰ K'umanik ja Dyosi' ke ja jastal b'a oj ja pak-ex ajneli' mok ajyuk b'a jel xya'a' ja ja'i' sok mini ja b'a sk'ak'ujil jijleli'.

²¹ Yuj ojni jak tsatsal wokola, ke mini ajyi ja b'a man sb'ajtanil k'ulaxi ja mundo manb'a wego sok mixani oj cho ajyuka'.

²² Pe ja b'a sk'ak'ujil jumasa' jaw ja mini x-aji'k'ot tek'an, mini ma oj sta'skoltalajela, yuj skaje'il ja manaka tsa'ub'ali ojni aji' k'ot tek'ana.

²³ Ja yuj ta ayk'a ma jas xyalawab'yexi': —K'elawik, it b'ajul ja Cristo, ma k'elawik tey jawa, moka k'u'ukex.

²⁴ Yuj ojni jak lolanum Cristo'a sok lolanum aluman Dyos sok jel jitsan ja jas oj ch'ak sje'i sok ja jas oj sk'uluke'i, ja b'a jastalni oj lolanuki, pe ja ta jachni k'a oj b'ob'uki, oj slola' ja matiknaka tsa'ub'ali.

²⁵ Ja ke'ni kaltani'a wab'yex b'ajtana.

²⁶ Ja yuj, ja ta wank'a x-alji' ja wab'yexi: —K'elawik, tey b'a takin lu'um, mok waj ja k'el-ex, ma k'elawik nak'a ek'e', moka k'u'ukex.

²⁷ Yuj ja jastani ja tsan tselawi ja wa x-el ja b'a wa x-el ja k'ak'uji wa sje'aj sb'aj b'a wa x-och ja k'ak'uji, jachni ja yajni xjak ja yunin ja Dyosi'.

²⁸ Yuj chikan b'a wa x-ajyi' ja kwerpo chamelxa sok ti wa xch'ak sta' sb'aj tiw ja águila jumasa'.

Ja yajni xak ja yunin ja Winiki

(Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-36; 17.25-36; 12.41-48)

²⁹ Ja yajni xjak ja k'ak'uj jumasa' jaw ja b'a wokoli, ja k'a'uji oj k'ik' b'uk, jaxa nan ixawi mi oj ya' ja yijlab'i, jaxa k'anali oj mok'uk ja b'a satk'inali, jaxa ipal jumasa' ja b'a satk'inali oj ch'ak nijkuka.

³⁰ Sok ti oj chik najuk ja jas oj sje' ja Yunin ja Dyosi' ja b'a satk'inali sok jelni oj ok'uke' jun tiro ja k'ole' matik tey b'a lu'umi sok oj yil-e' ja Yunin ja Dyosi' oj jakuk ja b'a yasoni ja satk'inali sok ipal sok stoyjel.

³¹ Oj sjek ja yangel jumasa' b'a tsatslek oj ya' ok'uk trompeta sok oj tsom ja matik stsa'uneji' ja b'a xchanil xchikin ja lu'umi, b'a man b'a jun xchikin ja sat k'inali sok man b'a pilan xchikin.

³² Neb'awik ja slajel lo'ili b'a iguera, ja yajni xya'aw b'i ja sk'ab'i sok wani x-el ja spowili, wanxa xa na'awex xmojxixa ja styempo'il ja ajyuk k'a'uji.

³³ Cho jachuk ja we'nlexi, ja yajni xa wilawex spetsanil ja jastik iti, na'awik ke mojanxa ay, ja b'a slutu lab'il ja na'itsi.

³⁴ Smeranilek wa xkalawab'yex, ke mi oj ek'uk ja lame' iti ja b'a oj ek' spetsanil ja jastik iti.

³⁵ Ja satk'inal sok ja lu'umi ojni ek'uka, pe ja jas wa xkala' mini mi oj ek'uka.

³⁶ Pe ja b'a sk'ak'ujili sok ja yora'ili mini ma wa sna'a sok mini ja angel jumasa' b'a satk'inali, yuj kechani ja jTati'.

³⁷ Pe ja jastalni ja b'a sk'ak'ujil ja b'a No'eji, jachni oj jakuk ja yunin ja Dyosi'.

³⁸ Yuj ja b'a sk'ak'ujil ja b'a yora meto x-ya'a ja ja'i wane'wa'el sok wane' yu'jel, wane' nupanel sok ojto cho nupanuke', manb'a sk'ak'ujil ke och ja No'ej ja b'a b'ejyum sat ja'i.

³⁹ Sok mini sna'awe' mani jak ja ja'i sok ch'ak ijuke' ja' spetsanile', cho jachukni oj jakuk ja Yunin ja Dyosi'.

⁴⁰ Jaxa tiwa ti ajyuke' chawane' b'a yoj alaj, june' oj ijuk sok june' oj ajukani'.

⁴¹ Chawane' ixuke' wane sjuch'jel ixim b'a molino, june' oj ijuk sok june' oj ajukani'.

⁴² Chapan la' ajyiyex, yuj mixa na'awex jas ora oj jakuk ja wa Wajwalexi.

⁴³ Pe na'awik ja iti, ja lek wa sna'a jas ora oj jakuk ja elk'anum ja tatal b'a na'itsi, ojni stalna, sok mini ma oj ya' ochuk ja b'a snaja'.

⁴⁴ Ja yuj, ja we'nlexi chapan la' ajyiyex, yuj ja Yunin ja Dyosi' oj jakuk ja b'a ora mi wana' snajeli.

Ja a'tijum matoji sok ja ma mi tojuki

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ ¿Machunk'iluk b'a, ja a'tejum ma toji sok chapan, ja ma aji' ochuk yuj ja yajwal ja b'a snaji b'a ye'n oj yile', b'a oj ya'yi swa'ele' b'a styempo'il?

⁴⁶ Je lek juntiro ja a'tejum jawi, yajni xjak ja Yajwali, jachni oj sta' wan sk'ulajel jachuka.

⁴⁷ Smeranilek wa xkalawab'yex ke spetsanil ja jas yi'oji ja yajwali ojni ch'ak ajuk sk'ab'a.

⁴⁸ Pe ja a'tejum ja jaw milekuki wa xyala' ja b'a yaltsili: —Ja kajawali ayto sk'ana ja oj jakuk.

⁴⁹ Wa x-och smak' ja smoj a'tejumi, wa xwa'i sok wa xu'a sok ja yakb'umi

⁵⁰ Oj jakuk ja yajwal ja a'tejum jawi ja b'a sk'ak'ujil mi wanuk smajlajeli sok ja b'a yora'il mi sna'a.

⁵¹ Sok oj ni ya'yi' tsatsal wokola sok jani oj ajyuk sok ja matik wa xta'wani ti' matikali, ja

tiwi ti oj ajoyuk ja ok'eli sok ja k'ux ejaneli.

25

Ja saljel lo'il b'a lajune' birgeni

¹ Ja jastal oj ochtik ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' oj slaj jastal ja lajune' birgen jumasa', ke yi'aje' ja slijpume'i, wa smajlaye' ja smakb'ene'i.

² Jo'wane' ja ye'nle'i chapane' sok jo'wane' mi chapanuke'.

³ Ja matik mi chapanuki, yi'aje' ja slipume'i, pe mi yi'aje' yaseyte'e,

⁴ Jaxa matik chapane'i yi'aje' yaseyte'e ja b'a sbasija'e'i, lajan sok ja slijpume'i.

⁵ Yuj mi tixta jul ja smakb'ene'i, ti ts'uyinaje' spetsanile'a sok och swaye'le'.

⁶ Ja b'a nalan a'kwali' ti ab'xi jun awanela': ¡It xjak ja makb'enali, laka ta'awik!.

⁷ Tixa ch'ak k'e'uke' spetsanale' ja birgen jumasa' jawi, ti xchapawe' ja slijpume'i.

⁸ Sok ja matik mi chapanuki yalwe'yab' ja machapani: —A'kitikon t'usan ja wa seyte'exi, yuj ja lijpumtikoni wanxa tupel.

⁹ Ja matik chapani ti sjak'awe'a sok ti yalawe'a: —Ja b'a mi oj ya' ja jb'aj ke'ntikon jastal we'nlex, malek ka xmanawik b'a matik wa xchono' sok manawik ja wa b'a we'nlexi.

¹⁰ Pe ja yajni wajumeto wa sman-e' ja ye'nle'i, jak ja makb'enali, ja matik chapan ayi', och ye' sok ja ye'n ja b'a nupaneli sok ti lutxi ja slutulab'il ja na'itsi.

¹¹ Jaxa mas tsa'ana ti cho k'otye' ja pilan birgen jumasa', ti yalawe'a: —¡Kajwal, Kajwal, jamakitikon!.

¹² Pe ja ye'ni, ti sjak'a'a, ti yala'a: —Smeranilek wa xkala'a wab'yex mi xna'a b'ajex.

¹³ Chapab'ajik b'a, yuj mixa na'awex ja sk'ak'ujil sok ja yora'il.

Ke ja yunin ja Dyosi' ja oj jakuk.

Jasaljel so'il sok ja b'a talento

¹⁴ Yuj ja b'a satk'inal b'a sk'ulan mandar ja Dyosi' oj slaj jastal jun winik, ke waj najat lek ti spayan ja ya'tejum jumasa'ch'ak yakan skab' ja sjas sb'aji'.

¹⁵ Ja juni yayi' jo'e' talento, jaxa juni yayi'chab'e, jaxa juni yayi' june', kada jujune' ya'yi' ja jastalni wa sna'a'i, jaxa tiwa tixa waj najatleka.

¹⁶ Ja ma yi'aj jo'e' talento waji sok ay ja smana sok ja jawi, cho sk'ulan ganar jo'e' talento.

¹⁷ Cho jachukni ja ma yi'aj chab'e'i, cho sk'ulan ganar chab' smoj.

¹⁸ Pe ja ma ajiyi' june'i waji sok sjok'o ja lu'umi, sok ti snak'a ja stak'in ja yajwali'.

¹⁹ Ya yajni ek'ta jitsan tyempo'i kumxi' ja yajwale' ja a'tejum jumasa' jawi sok ti och sk'el yile' ja janek' alinel ja stak'ini'.

²⁰ Ti jak ja ma yi'aj jo'e' sat talento, ti yala'a: —Kajwal, jo'e' talento ja waki, it b'ajula', cho k'ulan ganarsok jo'e' talento mas.

²¹ Jaxa yajwali aljiyab' yuj: —Lek, lekil a'tejum sok toj, ja b'a jastal t'usan toja', b'a jitsan oj ka ochan, ochan ja b'a sgusto'il ja wa Wajwali.

²² Ti cho jak ja ma yi'aj chab' talento, ti yala'a: —Kajwal, xchab' talento ja waki, it b'ajula', cho k'ulan ganarsok chab' talento mas.

²³ Jaxa yajwali aljiyab' yuj: —Lek, lekil a'tejum sok toj, ja b'a jastal t'usan toja', b'a jitsan oj ka' ochan, ochan ja b'a sgusto'il ja wa Wajwali.

²⁴ Ti cho k'ot ja ma yi'aj jun talento ti yala'a: —Kajwal, wa xna'a ke jun winik jel k'ak'aj, waxa jach'a ja b'a mi' ats'unu', wa choxa tsomo' ja b'a mi'a tika.

²⁵ Ja yuj xiwyon, sok wajyon sok jnak'a ja jun talento b'a yoj lu'um, it b'ajul ja b'a jasni ja b'a we'ni.

²⁶ Ti sjak'a' ja yajwali, ti yalyab'a: —A'tijum ma mi lekuk sok ma mi jas xk'anxiyuj, waxa na'a ke wa xjach'a ja b'a mi ke' ts'unu' sok wa stsomo' ja b'a mi ke'n jtika.

²⁷ Ja yuj, malek ja wajto waja wakan ja jtak'in b'a banko, ja yajni la' kumxiyon ja ke'ni, ojni ki' ja jtak'in sok yala.

²⁸ Ja pawiky'i ja talento sok ayi' ja ma ay yi'oj lajune'i.

²⁹ Yuj ja maay yi'oji, ojni ajyuk yi'aj sok ojni yi' mas jitsana, jaxa mamey yi'oji', ja jas yi'oji' ojni aji' elyi'a.

³⁰ Ja a'tejum ma mi xmakuni'i a'a elukex b'a jwera b'a yoj k'ik'inal, ti ajyuk tiw ja ok'eli sok ja jats' ejaneli.

Ja jasunk'uk ja oj ch'ak ek sb'a ja snaon jumasa'

³¹ Ja yajni xjak ja yuninja Dyosi' ja b'a yipi', oj jak sok spetsanil ja angel jumasa', jaxa tiwa ti oj kulanuk ja b'a strono b'a ay yi'pi.

³² Sok oj ch'ak tsomxuk spetsanil ja nasyon b'a sti' sat ye'na sok ti oj ch'ak spilta la'uk chab' oxe'a, ja jastalni wa spila' ja talnuman ja yal chel sok ja chibo.

³³ Ti oj ya'ochuk ja yal chej b'a stojol sk'ab', jaxa chibo ti b'a surda.

³⁴ Jaxa Reyi ti oj yalyab' ja matey b'a stojol sk'ab'i: —Layik matik jel lek b'a jTat, la'yik ja b'a slujmalil chapub'ala wilex ja b'a manto me xkulaji' ja lu'umk'inali.

³⁵ Yuj ajiki' wa'ani ja waki' jwa'el, ajiki' takin ti' ja waki' ka'al, ajyiyon jach b'e'jyum sok ja wi'ajon b'a wanaj.

³⁶ Ajyiyon b'askarin sok ja waki' jk'ujtsil, koyon chamel waj ja wil-on, cho ajyiyon b'a snajtsil lutjel sok waja k'el-on.

³⁷ Ja matiknaka toji oj sjak'-e' oj yal-e': —Kajwal ¿B'anta kilawatikon ke wa'anxa wab'i sok katikonawi'a wa'el, ma takina ti' sok katikona wi' ja wa'al?

³⁸ ¿Ma' b'anta kilawatikon ke tijakela b'a pilan luwar sok kijakon b'a jnaj, ma b'askarina sok ka'tikonawi' ja k'ujtsil?

³⁹ ¿Ma' b'anta kilawatikon ke malo'aya, ma b'a snajtsil lutjel sok waj k'el atikon?.

⁴⁰ Sok ti sjak'a ja Reyi, sok oj yalawab'yexa: —Smeranilek wa xkalwab'yex ke ja yajni ja k'ulanexyi' junuk ja jmo'j aljel ma mas ch'ini, ke'na k'ulanexki.

⁴¹ Ti oj cho yalyab' ja ma tey b'a surda sk'ab'i: —Elanik ja b'a ke'ni, matik mi lekuk, b'a yoj chakal k'ak' b'a juntiro, ke chapan ja b'a pukuji sok ja yangel jumasa'.

⁴² Yuj ajyi' wa'an xkab'i sok mi a'wawexki' jwa'el, ajyi' takin jti' sok mi'a wawexki' ka'al.

⁴³ Ajyiyon jastal ti jb'aj b'a pilan luwar sok mi'a wawexki b'a oj ajyikona', ajyiyon b'a sakarin sok mi'a waki jk'ujtsil, yamjiyon chamel sok ajyiyon b'a snajtsil lutjel sok mi wa ja k'el-on.

⁴⁴ Jaxa ye'nle'i ti sjak'-e'a ti oj yal-e'a: —Kajwal, ¿B'anta kilawatikon ke wa'anxa wab'i ma takina ti', mab'a pilan luwar, ma b'askarin, ma ko'ela' chamel ma b'a snajtsil lutjel sok mi jkoltayatikon?.

⁴⁵ Jaxa ye'ni ti oj sjak'a sok ti oj yala': —Smeranilek wa xkalawab'yex ke ja jastal mi'a k'ulanexyi' junuk ja it ja mamas xch'iniki, mini ja ke'ni cho ja k'ulanexki.

⁴⁶ Ti oj jwajuke' ja ye'nle' b'a yoj wokol b'a juntiro, jaxa matiknaka toji b'a sak'anil b'a mey xch'akelal.

Ja jastal slajawe'jastal oj syam-e' ja Jesusi'

(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Ja yajni ch'ak yal ja lo'il it ja Jesusi', ti yalyab' ja sneb'uman jumasa':

² Waxa na'awex ke b'a xchab'il k'ak'uj k'ote wa xk'ulaxi ja sk'inil ja paskwa'i, ja yunin ja Dyosi' oj k'ulajuk entregar b'a oj aji' k'e' lokan te'.

³ Jaxa ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja matik b'ankilal ja b'a chonab'i ti stsomo sb'aje' b'a sti' snaj ja saserdote' mas niwani' sb'i'il Kaypasi.

⁴ Sok chapawe' jastal oj syam-e' ja Jesusi' b'a oj slolaye' sok b'a oj smil-e'

⁵ Pe wa xyalawe':

—Ke mi ja'uk ja b'a janek'ni b'a sk'ak'ujil ja k'ini, nab'al mi oj k'e'uke' k'umal ja winike' jumasa'.

Ja Jesusi' t'olji sb'aj perjume ja b'a Betaniya

(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)

⁶ Ja Jesusi' tini ajiyi' b'a Betanya, b'a snaj Simon wa xya' sb'i'iluke' leproso.

⁷ Ti jak mojjajuk yuj jun ixuka sok jun b'is jastal yal ton b'a perjume b'a jel a'ay ja ts'akoli sok ti st'oloyi' b'a yolom, ja Jesusi' ti kulan ek' b'a lechante'.

⁸ Ja yajni yilawe' ja iti ja sneb'uman jumasa' ch'ak tajkuke' sok ti yala'awe'a: —¿Jas lom ch'ak ch'ayxuk ja iti?.

⁹ Yuj ja iti oj b'ob' xchonxuk jitsan lek ja sts'akoli sok ja oj k'eb'xukyi' ja ma me stak'ini.

¹⁰ Ja yajni sna'a ja Jesusi', ti yalyab'ye'a: —¿Jas lom wa xwa' k'ixwukex ja ixuki iti? Yuj juni lekil a'tel ja jas sk'ulan ja b'a ke'na.

¹¹ Yuj ja mey stak'ine'i tini oj ajyuka' mokexa', pe ja Ke'ni mini ti oj ajyikona' mokexa'.

¹² Yuj ja jastal st'olo' ja perjume ja ixuk iti ja b'a ku'erpo, sk'ulan b'a jastal oj xchap-on ja b'a jmukxikoni.

¹³ Yuj smerani lek, ke chikan b'a la' x-alxi ja yab'al ja Dyosi' b'a spetsanil ja mundo'i, oj cho alxuk ja jas sk'ulan ja ixuk iti, cho jachni oj jnajuka'.

Ja Judasi yala'ke oj sk'ul entregar ja Jesusi'

(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)

¹⁴ Jaxa tiwa junuk ja b'a slajchawe' ja sneb'umani, sb'i'il Judas Iskaryote, waj ja b'a b'ay ja ajwalal jumasa' b'a saserdote.

¹⁵ Sok ti yalyab'ye'a:

—¿Jasunk'a ja waxa k'ana oj ja wawexki'i? Oj k'uluka wilex entregar ke'na Ja ye'nle'i yal weyab' ke oj yawe'yi' juntajab'e' sok lajune' sat sakal tak'in.

...

¹⁶ Manb'a yora'il jawi wan slejel jastal oj sk'ul entregar.

Ja ultimo cena b'a Kajwaltiki

(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹⁷ Ja b'a sb'ajtanil k'ak'ujil ja sk'inil ja pan mey yi oj lebadura, ja sneb'uman jumasa' mojxiye' och ja b'ay ja Jesusi' ti sjob'oweyi'a:

—¿B'a waxa k'ana ke oj chaptikon ja b'a oj ja lo' ja Paskwa?.

¹⁸ Ja ye'ni ti sjak'a'a:

—Ka'axik ja b'a chonab'i, oj walwexyab' jun winik: —Ja Je'umani yala': —Ja kora mojanxa, ti b'a wa naj oj jk'uluk ja Paskwa sok ja neb'uman jumasa'.

¹⁹ Ja sneb'uman jumasa' sk'ulane' ja jastal yala' ja Jesusi' sok xchapawe' ja Paskwa.

²⁰ Ja yajni och ja a'kwali', ti och kulan ja b'a lechan te' sok ja lajchawe'i.

²¹ Ja yajni wane'to wa'eli, ti yala':

—Smeranilek wa xkalawab'yex, ke junuk ja we'nlexi oj sk'ulukon entregar.

²² Jel cham sk'ujule' juntiro, ti och sjob'-eyile' jujune':

—¿Ke'non ma, Kajwal?.

²³ Ti sjak'a ja ye'ni, ti yala'a: —Ja ma wa xch'ika sok lajan ja jk'ab' ja b'a sek'i, ja jawi ja maaj sk'ulukon entregari.

²⁴ Ja smeranili ja Yunin ja Dyosi' oj k'ulajukyi', ja jastalni tsijb'unub'al ja b'a ye'ni, pe ;Jelni a'wula sb'aj ja winik jaw ma oj sk'ul entregar ja Yunin ja Dyosi'! Mas lek ja lek mokxta manxuk ja winik jawi.

²⁵ Jaxa ja Judas ma oj sk'ul entregari ti sjob'o'a':

—¿Ke'non ma, Je'uman?

Ti yalyab'a:

—We'na wala'ta.

²⁶ Ja yajni waneto wa'eli, ja Jesus ti syama ja pani, ti sk'ulan bendisyara, ti spila'a sok ti ya'yi' ja sneb'uman jumasa' sok ti yala'a:

—Yamawik, ab'anik, ja iti ja jkwerpo.

²⁷ Sok ti syama ja b'isi, ja yajni ch'ak sk'an ts'akatali, ya' yile, ti yala'a: —Uk'anik ja petsanalex ja iti.

²⁸ Yuj ja iti ja jchik'eli ja b'a yajk'achil trato, yuj b'a jitsan b'a ma wan pek'jel b'a oj sta' perdon sok ja smule'i.

²⁹ Sok wa xkalawab'yex ke mani b'a wego mi oj ku' mas ja ya'lel ja tsusub'i iti man b'a sk'ak'ujil jaw ja oj ku'a mokex lajan ja b'a wa sk'ulan mandar ja jTati'.

Ja Jesusi' yala'ja jastal oj k'ulajuk yuj negar ja pegro

(Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

³⁰ Ja yajni ch'akta sts'eb'ontaye' ja yal tseb'o'ji, ti elye'a ti wajye' b'a switsil ja Olibosi.

³¹ Jaxa Jesusi' ti yalyab'ye'a: —Ja petsanilex ja we'nlexi oj ja wawexkan sk'ujajel ja b'a ke'n ja b'a a'kwal iti, yuj tsijb'unub'alni'a: —Oj ka yajb'uk ja talnumani, ja yal chej jumasa' ja b'a korali oj ch'ak spil sb'aje'.

³² Pe ja yajni la' sak'b'ujiyoni, ti oj ch'ak jtsom-ex b'a Galile'a.

³³ Sok ti sjak'a ja Pedro, ti yalyab'a:

—A'ma spetsanile' wa xyawe'kan sk'u'ajel ja b'a we'ni, pe ja ke'ni mini oj kakan sk'u'ajel ja b'a we'ni.

³⁴ Ja Jesusi' yalyab'i:

—Smeranilek wa xkalawab'i ke ja b'a a'kwal iti, ja yajni me to x-ok' ja stat muti, oxe' ek'ele' oj ja wal ke mixa na'a jb'aj.

³⁵ Ti yala' ja Pedro:

—A'ma la chamyona mok, mi oj kal ke mi xna'a b'aj.

Cho jach ch'ak yal-e' spetsanil ja sneb'uman jumasa'.

Ja Jesusi' sk'ulan orar b'a Getsemani

(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)

³⁶ Ti k'ot ja Jesús sok ja ye'nle' ja b'a luwar sb'i'il Getsemaniji, ti yalyab' ja sneb'uman jumasa':

—Kulanani' ili, malan wanon sk'umajel ja Dyos ja tiw ja ke'ni.

³⁷ Sok ti yi'aj och ja Pedro sok ja chab' yuntikil ja Sebede'o, ti cham sk'ujola' sok ti jel och xiwel juntiro'a.

³⁸ Jaxa Jesusi' ti yal yab'ye'a:

—Ja kaltsili jel cham k'ujol ay, man b'a oj chamkon, kanani' ili sok ajyanik chapan jmok.

³⁹ Ti waj och t'un mas ocha, ti komek'ana sok ko nujan, ti sk'uman ja Dyosi' sok ti yala'a:

—JTat, ta oj k'a b'ob'uk, koltayon sok ja b'a jwokol jel xiwel sb'aji', pe mok ja k'ulaxuk ja jas wa xk'ana ja ke'ni, ke jani jas waxa k'ana ja we'na.

⁴⁰ Ti jak sk'el ja sneb'uman jumasa'i sok sta'awe' wane' wayel, ti yalyab' ja Pedro: —¿Yuj mini jun ora xkuchawujilex ja b'a chapan ajyanik jmoki?.

⁴¹ Mok ochuka wayelex sok k'umanik ja Dyosi', nab'al mi oj k'ulajananik tentara, ja espíritu chapani'a, pe ja b'ak'eti meyni ay yipa.

⁴² Ti cho waj pilan ek'ele'a, ti cho sk'uman ja Dyos ja b'a xch'ab'il ek'ele'i ti yala'a:

—JTat, ta oj b'a wa eki jwol iti b'a mi oj ki' wokol, k'ulan ja jas waxa k'ana ja we'ni.

⁴³ Ti cho kumxi pilan ek'ele'a sokti sta'a wane' wayela, yuj ja sate'i wanxa smuts'u sb'aj yuj ja wayeli.

⁴⁴ Sok ti yawekana, ti cho waj yajk'achil ek'ele'a sok ti cho sk'uman ja Dyos ja b'a oxil ek'ele'i, cho jacho yala' ja lo'il ja syalata'i.

⁴⁵ Tixa cho jak ja b'a b'ay ja sneb'uman jumasa'i sok yalyab'ye'a: —Wayanikxa sok jijlanikxa. Ti k'ota ja yora ja yunin ja Dyosi' oj ni k'ulajuk entregar b'a sk'ab' mulanum jumasa'.

⁴⁶ K'e'anik, wajtikik, k'elawik, wanxa moixel ja maoj sk'ulukon entregari.

Ja jastal yamji' ja Jesusi'

(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ Ja yajni wanto k'umali', ti k'ot ja Judasi', junuk ja b'a slajchawe'i sok jitsan winike' tey aye' sok ke ay yi oje' smachite' sok ste'e', ke ja jekub'aljan yujele' ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja matik b'ankilal ja b'a chonab'i jawi'.

⁴⁸ Ja maoj sk'ul entregari yalunejxa jastal, ti yala'a:

—Ja ma oj kujts'uki, ye'na jawi, yamawik.

⁴⁹ Ti mojxi ochsok ja Jesusi' sok ti yala'a:

—¡Koltanan, Je'uman! Sok ti yujts'ana.

⁵⁰ Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—Kamigo ¿Jaslom jakya'?

Ti mojxiye' ocha, ti syamawe' ja Jesusi' sok ti syuchuwe'a.

⁵¹ Pe junuk ja ma teysok ja Jesusi', ti slika ja sk'ab'i, ya' eluk ja yespada, ti syajb'es ja ya'tejum ja niwan sacerdote, ti sk'utsuyi' ja xchikini.

⁵² Jaxa Jesusi' ti yalyab'a: —Nolo' ja wa wespada, yuj spetsanil ja ma wa syama espada sokni espada oj chamuke'a.

⁵³ Ma' ¿Waxa k'ulan pensar ke mi jb'ob' jk'umuk ja jTati', ja ye'ni oj ya'ki mas ja lajchawe'

lejyoni angel jumasa'?

⁵⁴ ¿Pe ja jastal oj ts'ikb'uk ja jas ts'ijb'unub'al ja b'a sju'unil ja Dyosi', ja b'a jastalni jel st'ilanil oj k'ulaxuki?

⁵⁵ Ja b'a ora jawi ja Jesusi' ti yalyab' ja winike' jumasa': —Jach jastal jun ek'anumon jastal wa xjak ja yam-onexi wala' jakyex sok espada sok te' jumasa'. Kada k'ak'uj wala' och yona mokex kulan wa xje'a ja b'a Templo sok mini ja yama wonexa.

⁵⁶ Pe spetsanil ja iti wa x-ek'i, b'a oj ts'ikb'uk ja jas Ts'ijb'unub'ali' ja jas yala' ja aluman Dyos jumasa'.

Jaxa tiwi spetsanil ja sneb'uman jumasa', ya'wekani, spakawe' ajnel.

Ja Jesusi' ja b'a sti'sat ja matik ay xholi'

(Mr. 14.53-65; Lc. 22.54,63-71; Jn. 18.12-14,19-24)

⁵⁷ Ja matik syama ja Jesusi' ti yi'aje' och yi' ja Kaypasi saserdote' mas niwani', ja b'a tsomane' ek' ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja matik b'ankilali'.

⁵⁸ Pe ja Pedro ti snocho och jach najtik najtika man b'a sti'naj ja saserdote' mas niwani' 'i sok ti ocha, ti kulani sok ma wa stalna ja templo, b'a oj yil jasunk'a oj ek'uki.

⁵⁹ Jaxa ja ajwalal jumasa' b'a saserdote' sok ja matik b'ankilali' sok spetsanil ja matiknaka tsomani, wa sle'awe' slo'iltajel b'a mi meranuk sok ja b'a Jesusi', b'a oj sk'uluke' entregar b'a oj chamuk.

⁶⁰ Pe mini sta'awe'a, a'ma jitsan ja ma lomxta jas wa xyalawe'i b'a mi meranuki, mini sta'awe' smula'. Pe ti jakye'chanwane' testigo mi smeranuk jas wa xyalawe'i.

⁶¹ Ti yalawe'a:

—Ja ye'ni yala': —Oj b'ob' sjip ja templo b'a Dyos, b'a yoxil k'ak'uj oj cho ya' k'e'uk.

⁶² Sok ti k'e' ja saserdote' mas niwani' sok ti yalyab'a:

—¿Mi ma jasxa jak'a? ¿Ja jas wa xyalwe' ja ye'nle' sok ja b'a we'ni'?

⁶³ Pe ja Jesusi' kan ch'ab'an. Jaxa ja saserdote' mas niwani' 'i ti yala'a:

—Wa xkalawab' sok b'a smeranil yuj ja b'a Dyos ma sak'ani ke alfab'tikon ja ta we'na ja Kristo'i Yunin ja Dyosi'.

⁶⁴ Ja Jesusi' yalyab'a:

—We'na wala sok wa xcho kalawab'yex, ke man b'a wego oj ja wil-ex ja Yunin ja Dyosi' ke kulan ek'e' ja b'a stojol sk'ab' ja b'a yip ja Dyosi' sok ti jakum ja b'a yasonil ja satk'inali.

⁶⁵ Jaxa niwan saserdote'i xch'i'aj ja sk'ujtsili, ti yala'a: —K'umanita b'a milekuk sb'a sok ja Dyosi' ¿Mixa st'ilaniluk oj k'antik testigo? K'elawik, ja wab'yex ja jas milek yaluneji'.

⁶⁶ ¿Jastalxa wilawex?

Ti sjak'awe' ja ye'nle'i, ti yalawe'a:

—Sb'ejlani oj chamuka'.

⁶⁷ Sok ti stsujb'aye'yi ja sati sok ti smak'awe'a, ja tuki wa st'uxpinyile' b'a xchoj.

⁶⁸ Ti wa xyalawe'a:

—Alfab'tikon Cristo, machunk'iluk ja smak'awa'i.

Ja Pedro wa xyala'ke mi sna'a sb'aj ja Jesusi'

(Mr. 14.66-72; Lc. 22.55-62; Jn. 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Ja Pedro ti kulan ek' b'a jwera b'a sti' na'itsi, ti waj jtajuk yuj jun a'tujum ixuka sok ti yalyab'a:

—Ja we'ni ti cho aya sok ja Jesus galile'o'i.

⁷⁰ Pe ja ye'ni yala' ke mi sna'a sb'aj, ja b'a sti' sat ja ye'nle'i ti yala'a:

—Mi xna'a ja sb'ej ja jas wana yaljeli.

⁷¹ Ti el ja ye'n ja b'a slutulab'il na'itsi ti cho iljiyuj pilana sok ti yalyab' ja manaka tey ay tiwi:

—Cho jachuk ja ye'ni cho tey sok ja Jesusi' Nazareno.

⁷² Pe ja ye'ni cho yala' ke mi sna'a sb'aj sok sk'ulan jurar ti yala'a:

—Mi xna'a sb'aj ja winiki jawi.

⁷³ Cho ek' juts'ina, ti ch'ak moxjuke' jan ja manaka tey ay tiwi, ti yalweyab' ja Pedro:

—Smeranilnileka ja we'ni we'nani junuk ja ye'nle'i, yuj tini wa xchiknaji' ja b'a jastal wala' lolani'i.

⁷⁴ Ja ye'ni ti och yal b'a jas mi lekuka sok sk'ulan jurar ti yala'a:

—Mi xna'a sb'aj ja winiki jawi. Jaxa tiwa ti ok' ja stat muti.

⁷⁵ Jaxa Pedro ti jak sk'ujol ja jasunk'iluk ja yalunej ja Jesusi', ja jas alyiyab'i: —Ja yajni meto x-ok' ja tat muti, oj ja wal oxe' ek'ele'ke mixa na'a jb'aj. Ti el b'a jwera'a. Ti jel ya'yi ja ok'el jach syats'a sb'aj ja yaltsili'.

27

Ja Jesusi' ja b'a sti'sat ja Pilato

(Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

¹ Ja yajni sakb'i, spetsanil ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja matik b'ankilal ja b'a xchonab' jawi och slaj-e' sok ja b'a Jesusi', ja b'a oj smil-e'i.

² Ti yi'aje' och mochana sok ti sk'ulaneyi' entregar ja Ponsyo Pilato, ja gobyernadori.

Ja jastal cham ja Judasi

³ Jaxa Judasi ja ma sk'ulan entregari, yila' ke aljita' oj ajukyi' wokol, sk'ulan sb'a arrepentir ya' kumxuyi' ja jun tajab'e' sok lajune' sat sakal tak'in ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja matik b'ankilali'.

⁴ Ti yala'a:

—Jta'unej jmul k'ulunej entregar jun winik ma mey smul. Jaxa ye'nle'i ti yalawe'a:

—¿Jas kocheltikonja ke'ntikoni?

jIla we'na!.

⁵ Jaxa tiwa ti ch'ak sjip ja sat sakal tak'in jumasa' ja b'a templo, ti ela' sok ti waja' ti sts'oto' ja snuk'i.

⁶ Ja ajwalal jumasa' b'a saserdote, ti yi'aje' ja sat sakal tak'ini, ti yalawe'a:

—Mini lek oj ka och tik ja b'a wa xnolxi ja jas wa xk'eb'xi'i, yuj ts'akolni ch'ik'a.

⁷ Ja yajni ch'ak slaj-e'i, smanawe' sok ja tak'in jaw jun alaj sb'i'il alfarero, b'a oj smuk-e' ja matik ti sb'aj b'a pilan xchonab'i.

⁸ Ja yuj ja alaj jawi wa sb'i'ilan: —Yalajil b'a ch'ik'.

⁹ Jach tsikb'i ja jas yalunej ja aluman Dyos Jeremiyasi, ja yajni yala': —Sok yi'aje' ja jun tajb'e' sok lajune' sat sakal tak'in jawi, ts'akol b'a ma jel lek x-ilji', ja b'a jastalni sts'akol yaluneje' ja yuntikil ja Isra'eli.

¹⁰ Sok yaweyi' b'a yalajil b'a alfarero, ja jastalni yalunej ja Kajwali.

Ja Pilato je jistan ja jastik wa sjob'oyi' ja Jesusi'

(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)

¹¹ Ja Jesusi', ti tek'an ek' b'a sti' sat b'a gobernador, ja ye'ni sjob'oyi', ti yala'a:

—¿We'n ma ja Rey b'a judyosi?

Ja Jesusi' ti yalyab'a:

—We'n waxa wala'.

¹² Yajni wan lejel smul yuj ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok yuj ja matik b'ankilali', mi ja jsak'a ja Jesusi'.

¹³ Jaxa pilato yalyab'i:

—¿Mi maxa wab' ja jastik junk'a wa xyala' we'a b'aji'?

¹⁴ Pe ja Jesusi' mini jas sjak'ayi'a, ja b'a jastalni ja gobyernadori b'a wantoni xkan jakana.

Ja Jesusi' alji' ke oj miljuk

(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16)

¹⁵ Ja b'a sk'ak'ujil ja k'ini al yi oj skostumbre ja gobyernadori wa sijpunyi' ja winike' jumasa' june' ma lutan, ja mani wa sk'anwe'i.

¹⁶ Sok ay yi'oje' june'ma slutuneje' jel na'ub'al sb'aj wa sb'i'ilan Barrabas.

¹⁷ Ti tsomane' ek'a, ja Pilato ti sjob'oyile'a:

—¿Machunk'iluk ja waxa k'anawex oj sijpuki ja ma ja Barrabasi ma ja Jesusi', ja wa sb'i'ilan Cristo?

¹⁸ Yuj wa sna'a ke jach sok b'a k'ux k'ujunel sk'uluneje' entregar.

¹⁹ Sok ti kulan ek' ja ye'n ja b'a wa x-awani ochelali, ja xche'umi sjeka ma waj alunuk yab'i: —Moka ch'ika b'a sok ja ma jel toj jawi, yuj jel ja jas kilunej ja b'a jwayich yuj ja b'a ye'ni.

²⁰ Pe ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja matik b'ankilali', yalwe'yab' ja winike' jumasa' ke'a sk'an-e' ja Barrabasi, jaxa Jesusi' a'a miljuk.

²¹ Sok ti sjak'a ja gobyarnadori,

Ti yalyab'ye':

—¿Ma' chunk'iluk ja b'a xchawanile' waxa k'anawex ke oj sijpuki'?

Ja ye'nle'i yalawe':

—Ja'a Barrabasi.

²² Ja Pilato ti job'oyile'a:

—¿Ja sunk'iluk b'a, ja oj k'ulyi' ja Jesusi', wa sb'i'ilan Cristo?

Spetsanile' yalawe':

—¡A'a k'e' lokan te'!

²³ Jaxa gobyernadori yalyab'ye'a:

—Pe ¿Jasuk'a milek sk'uluneji?

Pe ja ye'ni wane'ni a'wanela masa, wa xyalawe':

—¡A'a k'e' lokan te'!

²⁴ Ja yajni yila' ja Pilato ke mini jas xb'ob' sk'uluka, kechani wane'ni b'ulb'unuk masa, ti sk'ana ja'a sok ti sak'a ja sk'ab' b'a sti' sat ja winike' jumasa', ti yala'a:

—Meni ay jmul ja b'a xchik'el ja it ma jel toji, ilawik we'nlex.

²⁵ Sok ti sjak'awe' spetsanil ja winike'i, yalawe':

—Ja jastanil oj jmiljuki ke'nai wa xkilatikon sok ja kuntikiltikon.

²⁶ Ti sijpunyile' ja Barrabasi, ja yajni ch'ak smak' ja Jesusi', ti sk'ulan entregar b'a oj k'e' lokan te'a.

²⁷ Jaxa soldado jumasa' ja gobyerno yi'a je' och ja Jesusi' b'a palasyo sok ti ch'ak stsom

spetsanil ja manaka tey tiw b'a sutunal ye'na.

²⁸ Sok ti sopowe' elyi' ja sk'u'i, ti ya' slap-e' jun chakal k'u'utsa.

²⁹ Sok ti ya ochukeyi' ja b'a s-olomi jun korona k'ulub'al sok k'i'ix sok jun k'a'em ja b'a stojol sk'ab'i, wa xkoye' mek'an ja b'a sti' sat ja ye'ni, wa xyixtalane', wa xyalawe':

—jKoltab'a, rey b'a judiyos!.

³⁰ Sok wa stsujb'aye', wa syamawe' ja k'a'emi ti wa snochowe'yi' b'a yolom.

³¹ Ja yajni ch'akta yix tala'uke'i, ya elukeyi' ja chakal k'u'utsi, ya' slap-e' ja sk'ujtsil sok ti yi'aje' b'a oj ya' k'e'uke' lokan te'.

Aji k'e' lokan te' sok ch'ak ja Jesusi'

(Mr. 15.21-41; Lc. 23.26-49; Jn. 19.17-30)

³² Ja yajni elye'i, ti sta'awe' jun winik b'a Sirene ke sb'i'il Simon, ja ye'ni yalweyab' t'ilan ke oj yi' och ja krusi.

³³ Ja yajni k'otye' b'a luwar sb'i'il Golgota, ke wa x-axi: —Luwar b'a chajan b'ak.

³⁴ Ya' yu'e binagre sokan b'a jas k'aj, pe ja yajni yab' yajb'ali, mi sk'ana oj yu'e'.

³⁵ Ja yajni ya'ta ya' k'e'uke' lokan te'i spila sb'aje'b'a ye'nle'ta ja sk'ujtsili, ti tajneye'a, b'a oj tsikb'uk ja jas tsijb'unub'ali ja b'a jas yalunej ja aluman Dyosi': —Spila sb'aje' ye'nleta ja jk'ujtsili, jaxa b'a jk'u'u'i tajniye' b'a oj yil ma oj yi-e'.

³⁶ Sok ti kulane' ek'a ti wane' stalnajela.

³⁷ Sok ti ya' ochukeyi' jun letrero ja s-olomi, ti ts'ijb'unub'al jas sb'ej ja lom ajiyi' wokoli, wa xyala': —«Ja Jesús iti', ja Rey b'a Judiyosi'.»

³⁸ Sok ti aji' k'elokan te' chab' ek'anum sok ja ye'ni, june' ja b'a stojol sk'ab'i sok june' ja b'a surda sk'ab'i.

³⁹ Ja matik wa x-ek'i wa xyutaje', wa snikawe' ja s-olome'i.

⁴⁰ Ti wa xyalawe'a:

—Ja we'ni ja wala' oj ja jip ja templo sok b'a oxil k'ak'uji oj wa k'e'uk, koltab'a we'ntab'a, ta we'nk'a ja Yunin ja Dyosi', ko'an ja b'a krusi.

⁴¹ Cho jachuk ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja je'uman jumasa' b'a leyi' sok ja parise'osi sok ja matik b'ankilali', wa sk'ulane' burlar sok ti wa xyalawe'a:

⁴² Ja tuki skolta, mi ma oj b'ob' oj cho skolta sb'aj b'a ye'n itab'a, ja ta ye'nk'a ja Rey ja b'a Isra'eli, a'a ko'uk ja wego ja b'a krusi, oj k'utikon ja b'a ye'ni.

⁴³ Sk'u'an ja b'a Dyosi', a'a koltajuk ja wego ja ta wank'a sk'ana, yuj yalunej: —Yuninon Dyos.

⁴⁴ Cho jachuk wa xcho sk'ulane' burlar ja elk'anum jumasa' ke ti lokane' te' sok ja ye'ni.

Cham ja Jesusi'

(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Man b'a nalan k'ak'uj k'ik'b'i ja lu'umi man b'a yoxil ora ja och k'ak'uji.

⁴⁶ Ja b'a yoxil ora ja och k'ak'uji, ja Jesusi' awani tsatslek, ti yala'a: —Eli, Eli, ¿lama basaktani? Ja sb'ejlal ja iti:

—jDyos, jDyos ¿Jaslom ja jipunejonkani?.

⁴⁷ Chab' ox'e' ja manaka tey ay tiwi yalawe', ja yajni yab'ye'i:

—Ja ye'ni ja wan spayjel ja Eliyasi.

⁴⁸ B'a jutsina, ti waj ajnel junuk ja ye'nle'i, ti yija'ajan xen kolchona, ya' pochuk sok binagre'a sok ti syuch'u' b'a jun k'a'ema, ya' yi'b'a oj ya yu'e'.

⁴⁹ Pe jatuki wa xyalawe':

—A'kani', la' kiltik ta oj jakuk ja Eliyasi b'a oj skolta.

⁵⁰ Pe ja Jesusi', ja yajni cho a'wani pilan ek'ele'i, ti chama.

⁵¹ Jaxa belo b'a templo ti xch'i'a sb'aj b'a xchab'e'a, man k'e'el sok man ko'el, ja lu'umi nijki, ja toni ch'ak t'ajuk.

⁵² Sok ch'ak sjam sb'aj ja k'e'eni, sok jitsan ja ma tik toj ch'akta chamuki, k'eye'.

⁵³ Ti ch'ak eluk ja b'a sk'ejnale'i, ja yajni sakb'uji' ja Jesusi', ochye' ja b'a luwar b'a jel toji sok jel jitsan ja ma iljiyujile'i.

⁵⁴ Ja kapitan b'a Roma sok ja matik tey ay sok ja ye'ni ke wane' stalnajel ja Jesusi', ja yajni yilawe'nijki ja lu'um sok ja jastik ch'ata ek'uki, jel xiwye' juntiro sok yalawe':

—Smeranilnileka ja ye'ni Yunin Dyosa.

⁵⁵ Sok ti aye' tiw jitsan ixuke' tiwane' sk'eljel najata, ja matik snochowe' ja Jesusi' manb'a Galile'a, yateltaye'ni'a.

⁵⁶ Ja matik tenaka ay tiwi teyni ay ja Mariya Magdalena sok ja Mariya snan ja Jakobo sok ja Joseji sok snan ja yuntikil ja Sebede'o.

Ja Jesusi' wukji

(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁵⁷ Ja yajni ochumxa ja a'kwali', ti k'ot jun winik ma jel ja stak'ini b'a Arimate'a, sb'i'il Jose, cho jachni sneb'umani ja Jesusi'.

⁵⁸ Ja ye'ni waj ja b'ay ja Pilato sok ti sk'ana' ja skwerpo ja Jesusi'. Jaxa pilato yala' ke oj ajukyi' ja skwerpo'i.

⁵⁹ Ti yi'aj ja Jose ja skwerpo, sb'echa b'a jun sakal sabana.

⁶⁰ Sok ti smuku b'a jun yajk'achil k'e'en, ke jach ch'ojunej ja toni, ja yajni smaka sok jun setan ton ja b'a sti ja ke'eni sok ti waja'.

⁶¹ Ti aye' tiw ja Mariya Magdalena sok ja pilan Mariya, ti kulane' ek' ja b'a sti' ja k'e'eni.

Ja wa'tik wan stalnajel ja sti' k'e'eni.

⁶² Ja b'a pilan k'ak'uji, ja yajni ek' ja sk'ak'ujil ja jijleli', ti stsomo sb'aje' ja ajwalal jumasa' b'a saserdote sok ja parise'osi b'a sti' sat ja Pilato.

⁶³ Sok ti yalweyab'a: —Ajwalal, wa xna'atikon ke ja b'a lolanum jawi yala', ja yora sak'anto'i: —Ja b'a yoxil k'ak'uji oj sak'b'ujikon.

⁶⁴ Jeka', a'a talnaxuk ja k'e'eni manb'a yoxil k'ak'uj, lom wajuk ja sneb'uman jumasa' b'a a'kwal sok oj yelk'uke', oj yalweyab' ja winike' jumasa': —Sakb'uji ja b'a cham winike'i'. Sok masni jel tuk ja lolanel it b'a tsa'ani ke sok ja b'a sb'ajtanili'.

⁶⁵ Ja Pilato yalyab'ye'a':

—Teya wi'ojex matik wa xtalani ka'axik, talnayik ja jastalni waxa na'awexi.

⁶⁶ Ja ye'nle'i wajye' sok stalnaye'lek ja k'e'eni, smaka we' sok ton sok ti ya' kanuke' ja matik wa xtalani'i.

28

Ja sak'b'ujeli

(Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Ek'ta ja b'a sk'ak'ujil jijleli, ja yajni sakb'i ja sb'ajtanil k'ak'uj ja b'a semana, wajye' ja Marya Magdalena sok ja pilan Mariya, waj sk'el-e' ja k'e'eni.

² Sok nijki ja lu'umi, yuj jun angel b'a Kajwaltik, kojan b'a satk'inal sok ti k'ot ja b'a k'e'eni ya' el el ja toni ja it makan sok aji' sok ti kulani b'a sat ton.

³ Ja jastalni'i oj slaj jastal tsan tselaw, ja sk'ujtsili sakxta jastal te'ew.

⁴ Sok jel xiwye' yuj ja ma wan talnaneli k'it k'uniye', kanye' jastal ma chamelxa.

⁵ Pe ja angeli, ti yalyab' ja ixuke'i: —Mok xiwanik ja we'nlexi, yuj ja ke'ni wa xna'a ke ja waxa le'awex ja Jesusi', ja maaji' k'elokan te'i.

⁶ Mixa tey ili, sakb'ujita, ja jastalni yala': —Layik, la' k'elawik ja luwar b'a mukji' ja Kajwaltiki.

⁷ Ka'axik xch'ay sok alwik yab' ja snob'umani ke sakb'ujita ja b'a cham winike'i sok ti wajum b'ajtan ja b'a we'nlex ja b'a Galile'a, ti oj ja wil-ex tiwi. Ja Ke'ni kalta wab'yex.

⁸ Jaxa ye'nle'i, elye' ja b'a k'e'en sok xiwel sok jitsan gusto'il, wajye' ajnel b'a oj yalweyab' ja snob'uman jumasa' ja jas ek'eli'. Ja yajni wajumeto waj yalweyab' ja snob'uman jumasa' ja jas ek'eli'.

⁹ Ja b'a tiwa, ja Jesusi' ti eljan jak sta'e'a, ti yala'a: —Ja koltalajelex! Ja ye'nle'i ti mojxiye' ocha, stelawe'yi' ja yoki sok stoyowe'.

¹⁰ Jaxa Jesusi' ti yalyab'ye'a:

—Mok xiwanik, ka'axik alwik yab' ja jmo'aljel jumasa' ja jas ek'eli, nab'al oj wajuke' ja b'a Galile'a sok ti oj ja wil onex tiwi.

Ja jas wa yal-e' ja mawane'talnaneli'

¹¹ Ja yajni wajume'to ja ye'nle'i, junuk ja ma wan talnaneli waj ja b'a chonab'i, waj yalweyab' ja ajwalal jumasa' b'a saserdote ja jastik junk'iluk ch'ak ek'uki'.

¹² Ja ye'nle'i ti stsomo sb'aje' sok ja matik b'ankilali', ja yajni slaja weta'i, yawe'yi jitsan tak'in ja soldado jumasa'.

¹³ Yalwe'yab' alawik ja we'nlexi: —Ja snob'uman jumasa' jakye' b'a a'kwal, ti yelk'ane'a, ja yajni wantikon wayel ja ke'ntikoni.

¹⁴ Ta yab'k'a ja gobyernador ja iti, ja ke'ntikoni ke'n oj k'um jb'ajtikonsok, mini jas oj ek'uka b'ajexa.

¹⁵ Ja ye'nle'i, yi'aje' ja tak'ini sk'ulane' ja jastal alub'al yab'ye'i. Ja lo'il iti ch'ak pukxuk ek'e ja b'a judiyos jumasa' man yani.

Ja b'a jastal jel st'ilanil jekjiye'i

Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

¹⁶ Pe ja juluche' snob'umani wajye' ja b'a Galile'a, ja b'a wits b'a alub'al yab'ye' yuj ja Jesusi'.

¹⁷ Ja yajni yilawe'i stoyowe', ay chab' oxe' ma mi sk'u'an.

¹⁸ Ja Jesusi' ti mojxi och ja b'a b'ay ja ye'nle'i ti yalyab'ye'a': —Spetsanil ipal a'k'ub'alki' ja b'a satk'inali sok ja b'a lu'umi.

¹⁹ Ja yuj, ka'axik sok a'a ajiyuk jnob'uman jumasa' b'a spetsanil chonab', a'ayi'ex ja b'a sb'i'il ja Tatali sok b'a Uninal sok ja b'a Esapiritu Santo.

²⁰ Je'awikyi' ke'a' snol-e' spetsanil ja jastiknaka kalunej ja wab'yexi, na'awik ke ja ke'ni ti oj ajiyukona' mokex spetsanil k'ak'uja', manb'a oj ch'akuk ja lu'um k'inal iti'. Amen.